

Agenda česká

křesťanů katolických

u

vykonávání obřadů církevních,

zvláště

**při udělování svátostí : křtu, oltářní, pokání, posled.
pomazání a sňatku manželského, uvedení šestine-
dělky do chrámu Páně, o průvodech prosebních i
pohřebních, atd. atd.**

sepsaná a vydaná

Václ. Krolmusem Břežinským,
farářem Zvikoveckým ~~nade Mlý~~

Na Praze, 1848.

Tisk Karla Vetterla vedením Fr. Grolla.

A přistoupiv Ježíš, mluvil jim (učedníkům svým) řka:
Dána jest mi všeliká moc na nebi i na zemi; protož jdouce,
učte všecky národy, křtíce je vejménu Otce, i Syna, i Ducha
svatého. Učíte je zachovávat všecko, což jsem koli při-
kázal vám: a aj já s vámi jsem po všecky dny, až do sko-
nání světa. (Mat. 28. 18 — 20.)

**Velký apoštol Páně, sv. Pavel, píše v I. listu Korynt-
ským v kap. XIV. 1 — 40.**

**Kdo mluví (cizým) jazykem, ne lidem, ale Bohu —
Sám sebe vzdělává. — Nyní pak, bratři! přijduli k vám ja-
zyky. (cizými) mluvě, což vám prospěji, leč bych mluvil vám
(známým jazykem) — ale v církvi chci pět slov z mysli
své (srozumitelné) promluvit, abych jiných poučil, nežli
deset tisíců (velmi mnoho) slov (jazykem neznámým), atd.**

Proslov.

Nížepodotknutý veškerému katolickému obecnstvu, a Velebnému duchovenstvu Slovanskému, s vroucí ochotou podává pokus „Agendy české“ kterouž dle své nevyhnutelné potřeby na vinici Páně na Liblicích a na Lise nové od r. 1815—1817 pomoci v Pánu zesnulého Vinc. Zahradníka, faráře na Křešicích a slovūt. a důstoj. p.p. Jos. Hurdálka, biskupa Litoměřického podle ducha církve svaté katolické svobodomyšlně spracoval a také proti svým nepřátelům prospěšně použil. Několikráte podaje rukopis svůj slav. Censůře; však vždy byl za příčinou svobodného přeložení odmrštěn, nedbal na to, pomně, že duch obživuje a litera zabíjí; pročez nyní používá vyzdvižením Censury, dne 15. března 1848 toho času, aby nám německý katolicismus v náboženství a v obřadu katolickém nedělal žádných rozmišek a roztržek, když náš lid prostý obřady katolické na prastarobylosti založené, dokonale poruzumí.

Díky srdečné vzkládá za podporování tohoto spisu Velikodušnému p. Ant. Markovi, vikáři Turnovskému, děkanu na Libuni. Blahorodému p. Jos. Doubkovi, purkmistru Poličskému, a p. Václ. Hněvkovskému, velikoobchodníku a měšťanu na Radiměři.

V. Krolmus.

Promluva k motřím.

Vítej nám milý poutníčku!
V tě Bůh položil jiskřičku,
Z toho budiž pochválen,
A na věky oslaven.

Bohomyslní kmotři! Tvůrce všemohoucí toto rozeňátko, jež na loktech přátelských držíte, k životu milostivě probuditi ráčil. Milí bratři! složme jemu za to čest a slávu, neb on tomuto poutníčku na svět přichozímu netoliko život darovati ráčil; alebrž i na tomto světě mu bránu k životu věčnému laskavě otvírá. Nenili to moudrost a dobrota Hospodinova? Nyní bude v lázni Kristově vodou nového rodu obmyt a přivstípi se k církvi křest. O blahoslavené dítě! jenž na práhu života svého tolikých milostí přijímáš!

Ty nevíš, co se s tebou nyní dítí bude. Ty nevíš, že přijato budeš za dítě boží, za bratra čili sestru našeho Spasitele Ježíše Krista; ono neví, že se mu rukojemství podá k věčnému blahu. Však ono se důvěřuje svým rodielům křest. — svým bohabojným kmotřím a kmotrám: že časem svým je poučí, co se s ním velikého dnes u příchodu na svět dělo, že dnes posvěceno a službě Hospodinově oddáno bude. Mně a vám Bůh skrze církev svou zvláště za povinnost ukládá, abychom ono poupě pod ochranu svou vzali, peči věrnou o ně měli, a hned do outlého srdce jeho zrnka ctnosti mu vkládali, příkladem bohabojným jemu předcházeli, a co svíce svítili, je na dobré věci navykali a duševní síly všemožně v něm vyvínovali, aby pravým a blahým oudem církve a vlasti se stalo a Jméno Ježížovo nikdy nezlehčovalo; pročež se vás bohomyslní kmotři ptám atd.

Jiná předmluva.

Dobrým rodičům nic není pod sluncem tak vzácného, milého a drahého, jako dítky. Plesují radostí z narození jejich, vroucně je tisknou k srdcím svým a pokládají je za dar a požehnání laskavého Boha. An mu pak prokázatí ohtějí vděčnost svou, přirozeně je vede a vzbuzuje nábožné srdce jejich k tomu, aby mu posvětili dítky své a ustanovili je vyznávači a ctitele jediného Boha, Pána na nebi i na zemi.

Slouží jim k vykonání pěkného oumyslu toho, pokřestění svaté, ku kterémuž pečlivá máti, církev katolická, i nemluvnátka připouští. Ochotně tedy vypravují dítky své k té posvátné studni, jejížto voda obmývá člověka ode vši poškrvny hřícha, jakožto znovu narozenému tvorů působuje přízeň a milost Boží. I tohoto dítěte příchod na svět potěšil srdce dobrých rodielů a naplnil je vroucí k Bohu vděčností, kterouž

chtíce dokázati, dožádali se vás, nábožní kmotrové a kmotry, aby jste nemluvnátku jejich prokázali službu křesťanskou, a svědkové byli jeho obmytí vodou života a přivtělení k církvi Boží. O mějte sobě od této doby nad jiné poručené dítě toto, a věrně o to pečujte, aby přicházejíc k užívání rozumu, pěstováno a cvičeno bylo v počátcích svaté víry naší a bralo na se mravy a obyčeje křesťanské. Vlastně by se sice samo dnes odřící mělo ducha zlého a všech skutků a vši pejchy jeho. A však přestává na tom církev Boží, staneli se slavné odříkání to skrze usta vaše. Přiveďte mu tedy ku paměti časem svým, jakou jste dnes s Bohem učinili smlouvu na místě jeho, a povězte mu přívětivě a vážně, budeli ji vždycky věrným, že v pokojí a sladké radosti uplynou dni života jeho a posleze, že jistě věčného blaha dosáhne.

Jiná promluva.

Opět nový příchozí poutník na svět!

O chválen a slaven budíž Všemohoucí, jenž v tobě zaníčil isku života.

Vítej nově narozený člověče, požehnán buď nový bydliteli hostinské země, naší vlasti. Bihle přišels v ruce dobrých a upřímných lidí. Ti tebe jako andělé strážní opatrovati budou v mdlobě a nedostatečnosti tvé, a jeli v tom sic vůle Boží pod péčí a správou jejich co štípek mladistvý zdarně porosteš a co kvítek krásný vykveteš:

A hle — což nejvzácnějšího a nejdražšího má pokolení lidské na světě, to se tobě hned na prahu života tvého obětuje — víra sv. v Boha. Ano, budeš křesťanem katolickým; k tomu tě nyní v svatou chvíli tuto oddati a posvětití míníme.

Nevíš sice, drahé dítě, nevíš ještě, kde nyní jsi, a co se s tobou děje. Ale brzi zviš, žeš bylo dnes od Boha přijato za milé dítě jeho, žeš učiněno bratrem (sestrou) Pána a Spasitele našeho Ježíše Krista a co opravdový syn (dcera) církvi jeho věřiti a náležeti počalo. A blaze tobě, budešli se pak držeš víry své, a učiníšli ji pravidlem myšlení, žádostí a skutků svých.

Vy nejmilejší v Pánu, věrně o to pečujte, aby dítě toto záhy krmeno bylo mlékem učení Ježíšova a bralo na sebe mravy a spůsoby s vírou a jménem křesťanským se srovnávající. Svatá povinnost tato nyní se na vás vzkládá, a blaze vám, jestliže péčí a prací vaší dítě toto v bázní Boží poroste a v známosti svaté víry naší se utvrdí.

Vysvětlení obřadu při křtu svatém.

V první církví křesťanské dospělí lidé v náboženství poučení, byli teprv co pravověrci křesťení a to sice trojím potopením. Kněz ho třikrát potopil a kmotr neb kmotra ho vždy z vody zdvihla; pročť na síních, před chrámy, a v stáncích božích k tomu účelu studánky se nalezaly.

Nyní hned novorozence trojím vodou politím na hlavě se křtí. — Kmotr stojí s dítětem před chrámem na znamení, že, bez křtu svatého nelze do církve Ježísovy vejíti, nebo dí písmo: „Kdo není znovu zrozen ve vodě a v duchu svatém, nevejde do království Božího.

Dítě jméno přijímá některé osoby sv., aby příklady svatých patronův následovalo — Kněz dychá na dítě ve jménu Ježíše, aby bylo duchem Božím nadchnuto a naplněno. Jakož Ježíš dýchaje na apoštoly pravil: „Přijmete Ducha svatého.“ — Kněz znamená novorozence znamením svatého kříže, na důkaz, že Ježíš vinu prvotní na kříži smazal a že to dítě nyní Ježíši patří.

Kněz podává dítěti sůl do ust, aby jako sůl proti shnilotině tělesné zachraňuje, takož Bůh je proti porušení duchovnímu milostivě zachrániti ráčil, a jakož sůl pokrmu podává chuti, takož aby ono ke všemu dobrému chuti a zalíbení mělo. — Kněz maže slinou uši a usta dítěte, jakož Ježíš tím způsobem hluchoněmého uzdravil; aby uši a ust svých jen k dobrému užívalo, pročť praví: „Epheta, otevři se. — K. Klade štolu na dítě. Uděluje mu právo vstoupiti do církve, že nyní pod moci církve Ježísovy stojí, a uvádí je do chrámu mezi modlením apoštolského vyznání víry. Maže je olejem svatým na prsech a na lopatkách, aby pro blaho statně ve víře Kristově bojovalo, brimě v povolání svém trpělivě snášelo a v dobrém setrvalo, K. Leje na hlavu dítěti vodu na způsob svatého kříže třikráte, že tím ve jménu nejsvětější Trojice Boží pokřtěno a od hříchu prvotního očištěno jest. — K. Maže hlavu jeho svatým křížmem (olejem) na znamení, že nyní s tělem i duší Ježíši (církvi) patří; pročť tak živo býti má, aby se na těle i na duši Ježíši zalíbilo, neb tělo jeho jest nyní chrám milosti a sídlo ducha svatého. — Kněz mu klade bílý vínek (místo bílé košile) okolo hlavy na znamení čistoty jeho skrze křest svatý, přitom mu praví: aby život svůj v čistotě a nevinosti až do smrti zachoval. Posledně mu podává do ruky svíci hořící, aby mu totižto víra Ježíšova naездеjší pouť v životě i v smrti k epašení jeho jasné svítila.

Obřad, který se při svátosti křtu sv. vykonává.

Kněz, komží aneb košílí bílou a štolou fialovou přiodín přede dveřmi chrámu Páně, obyčejně v sínci ke kmotrům praví :

Jak tomu dítěti k oblíbení příkladu zvláštního některého přítele Božího (čili přítelkyně Boží) chcete říkati ?

Odpověd. N. Jméno některého Svatého aneb Světice Boží.

K. Co žádáš od svaté společnosti katolických křesťanů, čili co žádáš ode Církve Boží ?

Odpověď kmotrů na místě dítěte : „Víru.“

A když to všecko, co matka naše — církev svatá — učí, pevnou myslí, a celým srdcem budeš věřiti, medle co ti ta víra tvá dá ?

Odpověd. Život věčný.

Věř a čin a poznáš a zkusíš : že víra v člověku nový život tvoří, život plný potěšení a radosti, život zůstávající na věky.

Základ pak a hlavní pravidlo víry křesťanské jest oučinná láska k Bohu a bližnímu. Pročež miluj Boha svého z celé mysli a ze vši moci své, bližního pak jako sebe samého.

*Kněz třikráte povdechne mírně do obličeje dítěti,
řka :*

Budiž nadchnut (a) a osvícen (a) duchem svatým. Satan ale, odpůrce Syna Božího, starý had, protivník, nepřítel a závystník lidský nechť ať stánek srdce tvého na vždycky opusti.

*Duchovní otec znamená novorozence křížem sv. na
čele a na prsou, řka :*

Znamenám čelo tvé † a prsa tvá † znamením svatého kříže na důkaz, že se na věky nesputíš toho, kterýž pro tebe na témž kříži umřel, a že tentýž kříž Spasitele svého vezmeš na se, a půjdeš za ním.

Modleme se :

Věčný Bože, Pane a otče tohoto dítěte, zůstaň vždy ohraňcem jeho a všeliká nebezpečí, kteráž mu hned v outlém věku hrozí, milostivě od něho odvrát. Nech je ke cti a slávě své růsti, a srdce jeho ke všemu dobrému hojně nastroj, aby v zachování přikázání tvých celou nadějí, celou spokojeností, a celé blahoslawenství své zakládaje, věčné slávy došlo, skrze Ježíše Krista, Pána našeho — Amen.

Kněz nad hlavou dítěte pravou ruku svou drže, říká :

Všemohoucí věčný Bože, rač milostivě vzhlednouti na tohoto služebníka N. (tuto služebnici) kteréhož (kterouž) nyní skrze křest svatý v počet vyvolených svých přijmouti ráčíš.

Anděl strážce nechť ho vede na cestě života, nevinnost a čistotu srdce jeho (její) ostříhá, svatá vnuknutí jemu (jí) na mysl dává, a ve ctném a nábožném obcování zdržuje, až ho (jí) posleze do nebeských stánků povoláš skrze milého Syna svého a Pána našeho Ježíše Krista. Amen.

*Kněz podává novorozenci do úst šlípěc soli svčcené k
okusení, řka :*

Okus sůl pravé moudrosti a k tomu co Bo-
žího jest, vždy více chuti a libosti měj, nežli k
věcem smrtedlného těla se týkajícím. Amen.

Modleme se :

Bože, stvořiteli a zachovateli všech věcí ! rač býti
sám ochrancem a říditelem tohoto služebníka (této
služebnice) svého (své) N. Naplň srdce jeho (její)
chutí věcí lepších, dej mu (ji) toužení po pravé
moudrosti, a nauč ho (ji) záhy lačnosti a žízniti
spravedlnost a lásku, aby poездеjším putování
nasyčen(a) byl(a) radostí nebeskou, skrze Ježíše
Krista Pána našeho. Amen.

Ty pak zlý duše, jenž v slabém srdci člověka
hříšné žádosti rozpaluješ, nejprv mysl jeho pod-
vodnou rozkoší mámíš, a potom se v pádu a ne-
štěstí jeho kocháš: zůstaň na věky vzdálen od
tohoto služebníka Božího ve jménu Otce † i Syna
† i Ducha svatého †, a nechtěj se zprotiviti Ježíši
Kristu, kterýž ho (ji) povolal do církve své nema-
jící ani vrásky ani poškrvny. Protož ještě jednou
znamenám † čelo jeho (její) znamením svatého kříže,
abys věděl, že zastíněn mocí Páně ouklady tvé
zmaří, a nad tebou tak slavně svítězí, jako Ježíš
Kristus na dřevě kříže moc tvou zlomil a hrdé
panství tvé zrušil.

Kněz opět pravou ruku drže nad hlavou dítěte říká :

Bože neskončeně dobrotivý a milosrdný otče
náš, uveď to všecko v skutek, čehož nyní tomuto
služebníku (této služebnici své) v Ježíši Kristu z
celé duše své žádáme.

Osvěť mysl jeho (její) světlem nebeské pravdy,
a vtiskni do ní hluboko pravidla naší víry svaté.

Vlej do srdce jeho (jeji) vroucí lásku k tobě a k bližnímu, a až do nejstaršího dej jemu (ji) věku jeho (jejího) svatý a nepoškozený život před obličejem svým vésti, aby milosti křtu svatého, a darů lepších vždy hodným (ou) se proukázal (a), skrze zásluhy tvého milého Syna, Ježíše Krista, Pána našeho, Amen.

*Kněz stolu klade na dítě a uvádí je do chrámu Páně
řka:*

Vejdi již s námi do chrámu Božího, a krádej vždy cestou, kterou kráčel Spasitel tvůj, abys s Vyvolenými jeho měl (a) podílu v království Božím, Amen.

*Kněz se modlí s kmotry a kmotrami před oltářem
Božím a křtitelnicí na hlas sněšení apoštolské a
modlitbu Páně.*

Věřím Boha otce všemohoucího, stvořitele nebe i země, v Jezu Krista, Syna jeho, jediného, Pána našeho, jenž se počal z Ducha svatého, narodil se z Marie Panny, trpěl pod Pontským Pilátem, ukřižován, umřel i pohřben jest, stoupil do pekel, třetí den vstal z mrtvých, stoupil na nebesa, sedí na pravici u Boha Otce všemohoucího, odtud přijde soudit živé i mrtvé. Věřím v Ducha svatého, svatou církev obecnou, svatých obcování, hříchů odpuštění, těla z mrtvých vzkříšení a život věčný, Amen.

Otče náš, jenž jsi na nebesích, posvěť se jmeno tvé, přijď království tvé, buď vůle tvá, jak v nebi tak i na zemi, chleb náš vezdejší dej nám dnes a odpusť nám naše vinny, jakož i my odpouštíme naším vynníkům, a neuvod' nás v pokušení, ale zbav nás od zlého, Amen.

Kněz u křtitelnice dí :

Ve jménu všemohoucího Boha Otce †, Syna †, a Ducha † svatého tobě zlý duše, jenž jsi již v ráji prvotní rodiče naše zavedl, a podnes všelikou chytrostí, lstí a mocí zkaziti nás usiluješ, na vždycky vypovídám z příbytku tohoto služebníka Božího (této služebnice Boží), kteréhož duch Páně sobě vybral a do cirkve své povolal, aby v něm (v ní) jakožto v čistém stánku a nepoškvrněném chrámu svém přebýval (a), Amen.

Kněz slinou svou uši a chrápy díděte potíraje, říká :

Uši tvé nech ať odvrácené zůstanou od slyšení marností světských, raději otevřené jsou k poslouchání slova Páně. Vydávej líbeznou vůni skutků dobrých, prve než se soud Boží přiblíží, a k vydání soudu z činů svých potažen(a) budeš.

Ptámť se tě ještě jednou před obličejem živého a pravého Boha, zdali se z celého srdce odříkáš sataně?

Odpověd. Odříkám.

A vši jeho pejchy.

Odpověd. Odříkám.

A vši marnosti světské.

Odpověd. Odříkám.

Na to kněz dítěti maže olejem Katechumenským prsa a bedra, říká :

Mažu tě † olejem spasení, abys jsa (jsouc) udatným (ou) bojovníkem (ci) Kristovým (ou) v dobrém nikdy neustával (a), v těžkosti připadající a předsevzetí a oumyslu svatém neklesl (a) a nezahynul (a) navěky, Amen.

Poněvadž pak pevná a živá vira člověku ochotnosti, a síly k dobrému dodává, ptámť se tebe

na tvé dobré svědomí: Věřili v Boha Otce všemohoucího, stvořitele nebe i země?

Odpov. Věřím.

Věřili v Ježíše Krista, Pána našeho, kterýž počat jest z Ducha svatého, z Marie Panny se narodil, pod Pilátem Pontským trpěl, ukřižovan, umřel a pohřben jest, třetího dne vstal z mrtvých, na nebesa vstoupil, nyní pak na pravici Boha Otce všemohoucího sedí, a odtud soudit přijde živé i mrtvé.

Odpov. Věřím.

Věřili v Ducha svatého, svatou všeobecnou církev, obcování Svatých, odpuštění hříchů, těla vzkříšení a život věčný?

Odpov. Věřím.

Kněz. Chcešli pak také pokřtěn(a) býti?

Odpov. Chci.

Kněz vodou křtící třikráte na znamení kříže poleje novorozenci neb dítěti vrchol hlavy, řka:

N. já tě křtím ve jménu Otce †, i Syna † i Ducha svatého †, Amen.

Na to kněz křížem, sv. olejem, dítěti vrchol hlavy na způsob kříže sv. maže, řka:

Všemohoucí Bůh, kterýž tobě nový život v Duchu svatém udělil a hříchem prvopočátečným poškvrněného (ou) na milost přijal, rač také mysl tvou ve všem dobrém stvrditi, a moci a síly tobě dodati, abys jsa (jsouc) pomazaným (na) † a vyvoleným (ou) jeho, hříšným žádostem neoddával (a), zlým způsobům a mravům světa udatně odpíral (a), a neustrašenou myslí pro čest a slávu Boží zde bojoval (a), tam ale jednou z andělských rukou korunu věčné slávy obdržel (a), Amen.

*Kněz na hlavu dítěti věnec bílý přikládá : dě
takto :*

Přijmi toto bílé roucho čisté a zachovej nepoškozené srdce a nevinnou mysl, až do toho dne, v kterémž trouba zazvní, a uvidíš Pána, anť v oblacích u veliké slávy a velebnosti s anděly svými přichází souditi živé i mrtvé, Amen.

*Potom kněz voskovou svíci rozžatou dítěti podá,
kterouž kmotří s knězem pravicemi svými držíce,
kněz praví :*

Vezmi tuto hořící svíci a buď z počtu pannen moudrých, jenž hotové lampy majíce, plesáním žehnichu vstříc se braly, tak také ty nikdy nepřestávej nad sebou bdíti, a srdce svého před zkázou a porušením ostříhati ; veď a spravuj se Duchem Božím, a šetři světla, kteréhož nám Ježíš Kristus učením svým rozsvítil, chovej v srdci svém plamen čisté lásky, abys po šťastném putování tomto přijat (a) byl (a) do stánků nebeských, a na věky věků se radoval (a), Amen.

Kněz naposled pokřtěnci praví :

N. jdi již v svatém pokoji, a Pán Bůh rač býti s tebou.

Napomenutí kněžské.

Vy pak nábožní kmotrové a kmotry nikdy na to nezapomínejte, co jste nyní na místě nemluvnátka tohoto Bohu slíbili a z čehož jemu jednou přísný počet vydati ráčíte. Velikou o to péči a starost mějte, aby dítě toto na duši své zkazy nevzalo, aby v bázni Boží rostlo, a jak věkem, tak také moudrosti a milostí u Boha a u lidí prospívalo. Mějte k tomu zření, aby pravidla svaté víry

vaši hned v outlé srdce jeho se vtísklo, k čemuž vám dopomahej dobrotivý Bůh Otec †, Bůh Syn † a Bůh Duch svatý †, Amen.

Obřad při úvodu šestinedělky do chrámu Páně.

Šestinedělka kličí s nemluvnátkem svým přede dveřmi kostelními v sínci, kterouž zpravec duchovní komží a štolou bílou příděný, vodou svěcenou pokropí, řka :

Požehnaná buď od Všemohoucího Pána na věčný čas. Amen. (Judit 15. 10.)

Anch. Osvět Hospodine tvář svou nad tebou, a buď milostiv tobě. (Numer VI. 25.) Amen.

Nebo : Požehnání tobě uděliz Hospodin s vysosti, ať spatříš dobré věci po všechny dny života svého. (Žalm 128 verš 5). Amen.

Neb : Bůh otec všeho milosrdenství tě osvět v srdci tvém, a Duch moudrosti, rady a síly na tobě odpočivej. Amen.

Antiphon. Naplněna jsou Slova Páně (Jan 16. 21.) Žena má bolest, když čas přišel porodu. Ale když porodí dítě, již pro velikou radost, že se člověk narodil, zapomíná bolest svou.

Protož plna jsouc sladké radosti, vzdejte se mnou díky Pánu, a rcete chválospěv plesající Marie Panny (Luk. I. 46. 52. Žalm c. III. 1 — 3.)

Velebi má duše Pána, a veselí se duch můj v Bohu pomocníku svém. Vzhledl na poniženou dívku svou, a veliké dobrodiní mi učinil.

Svaté jest jméno jeho a jeho milosrdenství zůstává na věky těm, jenž se ho bojí. Mocnáť jest ruka jeho, rozptílí pyšné a ponížené povýší. —

Dobrořeč duše má Hospodinu, a všecko což ve mne jest, oslavuj svaté jméno jeho.

Chval duše má Pána, a nezapomínej na dobrodiní jeho. Sláva budiž Bohu Otci, Synu i Duchu svatému, jako bylo na počátku, tak budiž nyní i na věky, Amen.

Kněz klade štolu na dítě a uvádí je se šestinedělkou do chrámu Páně, přitom praví :

Přístup bliže do chrámu Páně šťastná matko, vejdiž před samý oltář Nejvyššího přednášejíc mu vroucné díky, žádosti a svaté sliby.

*Kněz kráčí se šestinedělkou před oltář Hospodinu
kleknouce, modlí se : „Otče náš“ atd.*

Vezmi Pane pod ochranu služebníci svou, ještě v tebe věří, a v tebe doufá.

Sešli jí pomoc se svatyně

A s nebe svého ji ochraňuj.

Buď jejím ochráncem a utěшитelem

Ve vsí bídě a starosti života

Pane! přijmi srdečné díky její

A přimluvu naší vyslyš.

Modleme se :

Přelaskavý Bože, jenž jsi matku tuto šťastným porodem potěšiti ráčil, rač jí také nyní dáti milost svou, aby se na dítěti svém mnohých radostí dočkala. Což aby se stalo, prosíme tebe o dobrý Otče, osvět její mysl duchem svým, a srdce pravou citlivostí a láskou mateřskou napln, aby dítě své hned z mládí slovem i skutkem učila tebe zná-

ti, tebe milovati, vůli tvou svatou ochotně vykoná-
ti, skrze Ježíše Krista, Pana našeho, Amen.

Obětování dítěte Hospodinu. Kněz je vezma na lokte své, říká:

Vzhledni o dobrotivý Otče na toto dítě, které právě jako onen nábožný Simeon tobě obětuje. Dejž mu růsti ke cti a slávě své a k užitku bližního. Zachovej je ode vši zkázy na těle i na duši. Anjel strážce nech ať neustoupí od boku jeho, nýbrž ostríhej ho na cestě života; dobrá vnuknutí mu na mysl dává a v srdečné nevinnosti a čistotě zachová. Neraď dopustiti Bože! aby smlouvu a slib tobě na křtu učiněný rušilo, a zlým povahám světa neuvyklo, nýbrž v lásce a bázni tvé rostlo, a až do smrti setrvalo. O to tě žádáme skrze zásluhy Ježíše Krista a přímlovu jeho svaté matky, Marie Panny, Amen,

Kněz při odevzdání dítěte matce praví:

Vezměte dítě toto, ne již vaše, nýbrž Páně. Čisté a nevinné vám je odevzdávám. Hleďte by jste v témž stavu Pánu je navrátila, a hojné odplaty dosáhla. K tomu vám rač dáti požehnání svého.

Na to kněz pokropí vodou svěcenou matku řka:

Všemohoucí a dobrotivý Bůh † Otec † Syn a Duch svatý †, Amen.

Ouvod, šestinedělky po úmrtí dítěte.

Kněz přede dveřmi chrámu Páně klečící matku a v ruce rozžatou svíci voskovou držící, vodou svěcenou pokropuje, říká :

Srdce čisté stvoř v ní o Bože, a ducha přímého v ní obnov. (Žalm X. 51.)

Antiphon. Ty jsi Pane, jenž v moci své máš život i smrt (Sap. XVI. 13.)

Alia Antiphon. Pán Bůh dal, Pán Bůh vzal, budiž jméno Páně pochváleno. (Job. I. 21.)

Žalm 144.

Vyvyšovati Tě budu o Bože králi můj, a na věky dobrořečiti jménu tvému.

Na každý den budu díky vzdávati tobě, a chváliti tebe na věky.

Nebo tys veliký a vši chvály hodný, nevystižitelná jest moc tvá.

Rodina rodině vypravuje skutky tvé, a předivnou moc tvou zvěstuje,

I já okrase a slávě velebnosti tvé a o přemoudrém řízení tvém mluviti budu.

Všecko všude rozhlašuje velikou mocnost tvou i já důstojnost tvou vypravovati budu.

Všecko všudy hlásá nesmírnou dobrotu tvou, všecko o lásce tvé zpívá řkouc: Milostivý a dobrý jest Pán Bůh náš, dlouho schovívající a velikého milosrdenství. Dobrotivý jest všechněm Hospodin, požehnání jeho na všechny tvory.

Protož tebe oslavují všickni skutkové tvoji, a všickni Svatí dobrořečí tobě.

Slávu království tvého zvěstují a v síle tvé mluví.

V známost uvádí synům lidským moc tvou, a slávu a ozdobu království tvého. Věčně trvá království tvé a panování tvé nemá konce.

Ty křísíš a sílíš slabého a padlého pozdvihuješ.

Oči všechných v tebe doufají, a ty jim dáváš pokrm v čas příhodný.

Otvíráš ruku svou, a nasycuješ živočichy, a všudy radost plodíš. Spravedlivý jsi Bože náš, a dobrotivý ve všech skutečích svých.

Blizký jest Hospodin všem, jenž ho užívají, jenž se důvěřují jemu.

Naplňuje vůli těch, kteříž se ho bojí, slyší jejich prosby a pomáhá jim. Ostríhá všech, kteří jej v pravdě milují, ale bezbožníky trestá.

Protož chválí vždy usta má Hospodina, všechno což živo jest, dobrořečí jemu.

Sláva budiž Bohu Otci, synu i duchu svatému, jakož bylo na počátku, tak buď i nyní a na věky, Amen.

*Kněz matku, podáním jí štoly, uvádí do kostela
řka:*

Přistupte k oltáři Páně a vzdejte srdečné díky velebnosti jeho, za pomoc a milost, kterou vám při porodu prokázal.

Kněz před oltářem božím se modlí s matkou modlitbu Páně, „Otče náš.“

Páně vyslyš služebnici svou

Důvěřující se v tebe!

Sešli jí pomoc s trůnu svého,

A potěš srdce její!

Vyslyš modlitbu její,

A naši přimluvu rač přijmouti:

Modleme se :

Všemohoucí Bože, jediná ochrano a štíte všech doufajících v tebe, jenž i dávaje i odjímaje milosti a dary vždy moudrým a dobrým otceim naším zůstáváš. Vzhledni laskavě s nebeského stánku svého na tuto služebnici svou, kteráž děkujíc tobě za dobrotivé zachování při porodu dítěte svého i na budoucí čas s celou důvěrností svou u tebe skládá, a brzké rozloučení s nemluvňátkem svým tobě poroučí. Račiz ji na přímluvu blahoslavené Marie Panny obmyslití dary svého dobrého ducha, darem moudrosti a síly, darem pobožnosti a spasitelné bázně, by se v nebeském ráji se svým dítětem opět shledala a s ním na věky se radovala, skrze Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho, Amen.

Na to ji kněz svěcenou vodou pokropí, řka :

Utěchu srdce, pokoj mysli, a všecko dobré rač vám hojně dáti Bůh Otec, † Bůh Syn † a Bůh Duch svatý †, Amen,

Obřad, při posluhování a udělování svátosti stavu manželského.

Řeč pastýře před zasnoubením. (1. Mojž. II. 28—25.)

Řekl jest Hospodin Bůh : Nebyloby dobré člověku, kdyby zůstal samotným ; učiním mu pomocnici, kteráby zůstávala s ním. Protož, když Adam

všelikau zvěř polní a ptactvo nebeské, a všechna hovada, kteráž mu Bůh přivedl, jak se mu líbilo pojmenoval, a teskliti začal po pomocníci sobě rovné, přišel na něj tvrdý sen, v kterém viděl, an Hospodin Bůh vyňal jedno z žeber jeho, to místo tělem vyplnil, z toho žebra pak ženu vzdělal, a k němu ji přivedl. I procitiv Adam a spatřiv opravdu ženu, řekl (plný radosti:) Tatoť jest kost z kostí mých a tělo z těla mého; ať sluje mužatka neb manželka, poněvadž z muže vzata jest. —

Z té příčiny opustí muž otce svého i matku svou, a přidrží se manželky své, a budou dvajedno tělo.

Sv. Pavel v listu svém Efezským V. 22. píše: Ženy poddany buďte mužům svým jako Pánu, nebo muž jest hlava ženy, jakož Kristus jest hlava církve své. Protož jako církev poddána jest Kristu, tak i ženy mužům svým ve všem poddány býti mají. Vy muži naproti tomu milujte ženy své, jako Kristus Pán miloval církev svou, a sebe samého za ni vydal, aby ji posvětil a učením svým očistil a oslavil, aby, žádné poškrvny ani vrásky nemajíc, svatá a bez ouhony byla. Mužové zajisté mají ženy své jako vlastní svá těla milovati: Poněvadž, kdo ženu svou miluje, sebe samého miluje.

Víteť pak, že žádný nikdy těla svého nenávidí, nýbrž krmí je a pečuje o něj jakož i Pán o církev svou tak velmi pečuje, že všickni jsme oudové těla jeho. Z příčiny té opustí člověk raději vlastního otce svého i matku svou, a připojí se k manželce své, a ti dva budou jedno tělo. Veliká zajisté jest věc tato připodobná k Kristu a k církvi jeho. Tak tedy jedenkaždý z vás manželku svou jako sám sebe miluj, žena ale muže svého ve vážnosti měj.

Z prvního psaní sv. Petra III. 1—8.

Ženy poddany buďte mužům svým a byť pak i viry neměli, skrze pobožný život bazen Boží a svaté obcování, kteréž na vás spatřují, i bez viry spasení došli. Nezakládejte sobě mnoho na zevnitřní ozdobě, kteráž v zpletání vlasu a provijení zlatem, aneb v krásných šatech pozůstává, ale raději skrytého člověka, totiž, srdce své ozdobujte, abyste byly čisté, nepoškořené mysli a krotkého a pokojného ducha, kterýž před obličejem Božím velmi drahý jest.

Tak se zajisté ozdobovaly všechny svaté ženy, které naději svou v Bohu měly, a mužů svých poslouchaly.

Taková byla Sára věrná a poslušná manželka Abrahamova, pánem jej nazývající.

Vy tedy jakožto její dcerky, dobře číňte, a ostatek ničehož se nebojte. Však ale i vy muži s manželkami svými moudře a rozumně obcujte a je jakožto mdlejší oudy stvoření ctěte a ve vážnosti mějte, jakožto spoludědičky života věčného.

Z Evangelium sv. Matouše 19. 3—7,

Přistoupili Faryzeové k Pánu Ježíši, pokoušejíce ho řekli jemu: Slušili člověku manželku svou z jakékoli příčiny opustiti?

On pak odpovídaje řekl jim: Což jste nečtli: že Bůh hned s počátku muže a ženu stvořil, a řekl: Opustí člověk otce i matku, a připojí se k manželce své, a budou dva jedno tělo?

Na ten způsob již nejsou dva, ale jedno tělo, a protož což sám Bůh spojil, člověk nerozlučuj.

Modlitba za nový sňatek.

Všemohoucí, věčný Bože, a otče náš! Tyto dvě křesťanské duše, kteréš v srdci láskou čistou sjednotiti ráčil a v stánu tvém před Archou um-

luvy obličejů tvého v svaté bázni a k tobě srdečně volali, a vroucně k tobě se modlili, abys je v tom závazku vroucně k tobě se modlící upevniti a posvětití ráčil; dnes ale obzvláště, jako dítka k dobrotivému otci svému se utíkají, a z tak důležité věci, kterou před sebe vzali, za osvětlení tvého ducha, a milost a pomoc tvou, co nejvroucněji prosí, o Pane, dárce všeho dobrého, jenž jsi jim až do této chvíle tolik milosti a darů udělil, rač také nyní toužebné prosby jejich vyslyšeti, aby stav svatého manželství, v kterýž nyní vstoupily, tobě ke cti a slávě, jim k potěšení a radosti, a veškeré obci k užtku sloužil. Zachovej v srdcích jejich tu věrnou lásku, kterou sobě slíbily, a odvrát od nich všelikou nenávist, a kyselost; všelikou nečistotu a oplzlost, a vesměs všechny neduhy, skrze které se domácí pokoj ruší, mysl kormoutí, a živobytí trpké činí.

Neruč na ně skládati kříže a těžká trápení, a uložil-lis jich protivenstvím nějakým navštívit, tedy rozmnož a upevni jejich důvěrnost k tobě. Dej jim zdraví a sílu, aby si chleb vezdejší práci svou zasloužili; dej jim dostatek časného zboží, aby přílišným pečovaním o věci pomínutelné, na to, což nebeského jest, nezapomínali, nýbrž v Tobě, o Bože, jenž jsi samá dobrota a sladkost, největší radost a kochání sobě strojili. Svěřiši jim dítka, tehdy jim spolu také dej moudrost, aby jich podle vůle tvé svaté nikoli ale podle zlých způsobů a převrácených obyčejů světa vychovali. O to tě prosíme skrze zásluhy Ježíše, Krista a přímlovu všech Svatých. — Amen.

Otázky na ženicha.

Ptámť se vás před pánem Bohem, aby jste mi pověděl na své dobré svědomí, máte-li slib k

stavu manželskému s jinou osobou, kromě touto vám přiklečící?

Odpov. Nemám.

Zdali si ji z dobré vůle, a ne z přinucení, za svou manželku berete — ?

Odpov. Ano.

Zdali s ní až do smrti živ býti a zůstávati miníte ?

Odpov. Miním.

Otázky na nevěstu.

Ptám se vás před pánem Bohem, aby jste mi pověděla na své dobré svědomí, máte-li slib k stavu manželskému s jinou osobou, kromě touto vám přiklečící?

Odpov. Nemám.

Zdali si ho z dobré vůle a ne z přinucení za svého manžela berete ?

Odpov. Ano.

Zdali s ním až do smrti živa býti, a zůstávati miníte ?

Odpov. Miním.

Dobrovolná, svobodná a nenucená jest vůle vaše; protož vám nesluší tohoto svatého slibu manželského rušiti, nýbrž potvrditi. I podejtež sobě na to pravé ruce.

Ženich. Já N. беру sobě vás N. za pravou a věrnou manželku, slibuji vám víru a lásku manželskou zachovati, vás v ničemž neopouštěti, nýbrž s vámi všechno, buďto dobré anebo zlé a protivné, až do smrti snášeti, a trpěti. K tomu mi dopomahej Bůh Otec, Syn a Duch svatý, Amen.

Nevěsta. Já N. беру sobě vás N. za pravého a věrného manžela, slubujíc vám víru, lásku a poslušnost zachovati, vás v ničemž neopouštěti, nýbrž s vámi všechno, buďto dobré, a nebo zlé a protivné až do

smrti snášeti a trpěti. K tomu mi dopomahej
Bůh Otec, Syn, a Duch sv. Amen.

*Na to pastýř ženichovi a nevěstě pravé ruce štolou
sváže, a di:*

Co Bůh spojil, člověk nerozlučuj. Protož já
toto svaté manželstvo vaše mocí církve katolické, a
mocí kněžského ouřadu svého utvrzuju a žehnám
ve jménu Boha Otce †, i Syna †, i Ducha svatého †,
Amen.

*Za týž nový sňatek pomodleme se modlitbu Páně atd.,
aby mu Bůh ráčil uděliti štěstí a své sv. požehnání,
Otče náš, atd.*

Pane zachovej mocností svou co jsi nyní spo-
jiti ráčil; Nech služebníky své v pokoji putovati
cestou života; Sešli jim pomoc ze svatyně a s hra-
du svého jich obranuj; Pane! vyslyš modlitby
naše, a přimluvy naše milostivě přijmi!

Modleme se:

Bože, stvořiteli a zachovateli lidského poko-
lení, kterýž jsi skrze nejmilejšího Syna svého, Pána
našeho Ježíše Krista, sňatek manželský k důstojné
svátosti povýšiti ráčil, račiž také milost svou, kte-
rou jsi nyní v srdcích těchto nových manželů roz-
lil, zachovati a rozmnožiti. Upevni svazek jejich
upřímné lásky, buď jejich štítem a ochrancem, a
opatruj je skrze anjela pokoje.

Uděl jim daru moudrosti a umění, spasitedl-
né bázně a pravé pobožnosti. Učiň ať v domě
jejich panuje pořádek, a křesťanská bázeň, mírnost
a dobrota, láska a upřímnost, štědrota a náchyl-
nost k bližním, ať se v něm stkví poctivost a mra-
vů krásná zpráva, aby na ten způsob v utěšeném

pokoji a tiché radosti plynuli dnové jejich, až jich poslezech k sobě a k vyvoleným svým do nebeských stánků povoláš, skrze Ježíše Krista Pána a Spasitele našeho, Amen.

Na to je pastýř svěcenou vodou pokropí, řka :

Požehnání Boha všemohoucího Otce †, i Syna † i Ducha sv. † stup na vás a přebývej s vámi na věky. Amen.

Pastýř při mši sv. po modlitbě Páně „Otčenaši“ učiní poklonu, obrátí se k ženichovi a nevěstě a sepjatýma rukama se modlí :

„Štědrý dárce všeho dobrého, náš nebeský Otče, jenž jsi hned v ráji prvnímu otci našemu věrnou pomocnici a laskavou přítelkyni dáti ráčil, a všechněm napotom lidem puzení k společné lásce a nachylnost k stavu manželskému do srdce vložil, jenž jsi to samé manželstvo k svátosti povýšil, a jako spojení Ježíše Krista s církví svou, představil: vzezři milostivě na tuto služebnici svou která do téhož svatého stavu vstupujíc o pomoc tvou pokorně žádá. Nech ať jest jho její sladké, a břímě lehké. Nech ať jest pobožná, ctná a šlechtná manželka, a v šlápěje svatých a bohabojných žen nastoupí. Nech ať jest muži svému milá jako Rachel, moudrá a opatrná jako Rebeka, poslušná a věrná jako Sára. Nech ať opravdově srdečné lásky k manželci svému dokazujíc, v nemocech, všelikých potřebnostech jej těší, v něvoli a starosti mu spomáhá, celé živobytí oslazuje. Nech ať nepoškvrněného lože zachová a stydlivým, krotkým a mírným jednáním u všech vážnost, chválu a přízeň sobě získá. Nech ať jest plodná, a dítčám svým záhy šlechtnost, dobrotu a pobožnost

do srdce vstípt. Nech ať oba tito manželé jsou jed-
na mysl a jedno srdce až se poездеjším puto-
vání k Tobě do nebe dostanou, skrze Ježíše Krista,
Pána našeho, Amen.

Modleme se :

Prosíme tě, o Pane, nakloň se k prosbám na-
ším a dopomahej milostivě tvému zřízení, skrze
kteréz jsi rozmnožení pokolení lidského ustanoviti
ráčil, aby to, co skrze tebe jakožto původ spojeno
jest, tvou pomocí zachováno bylo, skrze Ježíše
Krista, Pana našeho, Amen.

*Pastýř před požehnáním při závěrce mše sv. obrátě
se k ženichovi a nevěstě, říká :*

Všemohoucí a dobrotivý Bůh otec, který sva-
tým otcům lidu Izraelského Abrahamu, Izáku a
Jakobu a nesčíslnému množství manželů požehnal,
budiz také s vámi, a naplň vás požehnáním svým
abyjste věděli, an se dítky a vnuci a pravnuci vaši
šlechtí a daří, aby jste v lásce a dobrém přátelství
se snášejíce a v bázni Boží živi jsouce, již zde
hojných a velikých radostí okusili a posléz spolu
do nebe se dostali, Amen.

Obřad u přijímání sváto- sti oltářní neb večere Páně.

Kněz před oltářem božím obrácený k pokaníkům praví :

Smilůj se nad námi všehomoucí Bůh, odpust
vám hříchy vaše, a přiveď vás k životu věčnému.

Odpov. Amen.

K. Prominutí, rozhrěšení a odpuštění † všech vašich hříchů rač vám dáti všemohoucí a milosrdný Bůh

Odpov. Amen.

Aneb: Smiluj se nad vámi svatý a dobrotivý Bůh a vyčišť srdce vaše ode všech poškrvn hříchů.

Odpov. Amen.

Všemohoucí Bůh † naklon mysle a srdce vaše k pravému polepšení života. —

Odpov. Amen.

Aneb: Všemohoucí a laskavý Bůh se smiluj nad vámi, a dej vám odpuštění všech hříchů vašich, abyste čistými srdci přijali pokrm andělů.

Odpov. Amen.

Jezíš Kristus, syn Boží, který krev svou za vás na dřevě kříže † vylil, nedej vám v hrších vašich, zahynouti.

Odpov. Amen.

Aneb: Laskavý Bůh se smiluj nad vámi, odpust vám hříchy vaše a posilň vás k polepšení života.

Odpov. Amen.

Všemohoucí a milosrdný otec nebeský ustrň se † nad vámi, osvěť mysle vaše, a srdce k milování dobrého zapal.

Odpov. Amen.

Kněz se před Nejsvětějším (Sanctissimum) pokloní, vezme částku, kajíčnickům ji okázuje, řka :

Ejhle, beránek Boží; jenž snímá hříchy světa!

Pane nejsem hoden, abys vešel do stánku srdce mého, ale rei toliko slovem, a uzdravená bude duše má.

Pane nejsem hoden etc.

Pane nejsem hoden etc. .

Aneb. Ejhle živé a pravé tělo Pána našeho Ježíše Krista, jenž smrtí svou odpuštění hříchů nám získal.

O Pane Ježíši Kriste, nejsem hoden, abys do hříšného srdce mého vešel, ale rci toliko slovem a uzdravená a očištěná bude duše má.

O Pane Ježíši atd.

O Pane Ježíši atd.

Aneb : Ježíš Kristus, jenž pod způsobou chleba zde přítomen jest, volá : Pojdte ke mně všickni, jenž obtíženi jste, a já občerstvím vás.

Pane nerač se blíziti ke mně, nebť hříšný člověk jsem.

Pane nerač atd.

Pane nerač atd.

Aneb : Ejhle tuto jest Ježíš Kristus, syn pravého a živého Boha, základ víry, zrcadlo dokonalosti, smírce a vykupitel náš.

Pane nejsem hoden, abych tě do srdce svého přijmul, ale rci toliko slovem, a očištěná bude duše má.

Pane nejsem hoden atd.

Pane nejsem hoden atd.

Na to kněz podává částky chleba nebeského kajíčnickům.

Tělo Pána našeho Ježíše Krista zachovej duši svou k životu věčnému, Amen.

Aneb : Nejsvětější tělo Pána našeho Ježíše Krista, posilň a utvrď tě ve všem dobrém, Amen.

Aneb : Vezmi tento chleb anjelský, a anjelský život veď již na zemi.

Aneb : Přijmi svaté tělo, jenž pro tebe ukřížováno jest, a neukřížuj je opět hříchy svými.

Aneb : Přijmi nejsvětější tělo Páně, a buď živ tak, abys jemu se zalíbil, Amen.

Aneb : Přijmi živé a pravé tělo Spasitele svého a na věky se ho nestrhni, Amen.

Aneb : Nejsvětější pokrm tento zůstaň tobě chutný a sladký až na věky, Amen.

Po přijímání pozhnu kněz kajíčnický ciborium.

Požehnej vás (Tě) všemohoucí Bůh † Otec, Bůh † Syn, a Duch † svatý, Amen.

Obřad při posluhování a zaopatřování nemocných.

Kněz, když s Nejsvětější svátostí oltářní k nemocnému do světnice vstoupí, uctivě položí bursu na stůl, po učiněné pokloně obrátí se k nemocnému řka :

Pokoj buď domu tomuto, a všem přebývajícím w něm! Amen,

Na to se kněz obrátí k stolu k Nejsvětějšímu, padne na kolena svá a modlí se se všemi přítomnými.

Nápotom svěcenou vodou nemocného a světnici vykropuje, řka :

Bože půwode čistoty, rač milostiwě tohoto nemocného a nás všechny očistiti a obmýti ode vši poškrwny zlého, abychom více nehřešice čistou mysl a srdce až do skonání svého zachovali. Amen.

Žádný před tebou. o Pane, není čist. Očist a

posilní si sám o Pane srdce naše, abychom se životem svým tobě zalíbili. Amen.

Rač v nás stvořiti o Bože, srdce čisté, a ducha obnowiti k horlivému milování tebe, Amen.

Kněz se vážně, zdlouha a hlasitě modlí :

Děkuji tobě z celého srdce, a z celé duše své ó Ježíši Kriste, Pane můj, že sám ráčíš přijíti ke mně nehodnému hříšníkovi, aby mne sám osobně potěšil, a v těžké nemoci mé mne posilnil a občerstvil.

Odevzdávám se tobě s tělem i s duší, tvůj chci býti, a s tebou zůstatí na věky. Neboť ty sám všechno jsi, a kdo tebe má, snadno ozeletí může všechny rozkoše světa.

Zapal srdce mé milováním svým, pronikni mne bázní svou, a učiň, abych s tebou byl jednoho ducha, abych za tebou kráčel, a vždy celou a hotovou vůli měl, rozkazy tvé konati.

O převzácný hoste můj! dej mi milost svou, abych alespoň na chvílku všechna myšlení svá k tobě obrátil. — Amen.

Dobrotivý, milosrdný Bože, vysliš naše srdečné prosby za tohoto nemocného, který v těžkosti své k tobě, jako dítě k dobrému otci svému celé outočiště bere, a u tebe pomoci, ulechčení, posílnění a potěšení hledá. Rozmnož jeho důvěrnost k sobě, a osvět jeho mysl, aby poznal: že ty o Pane velmi prozřetelným a laskavým otcem jsa nemoc túto z moudrých příčin naň jsi seslal a ji obrátíš. Není snad nemoc jeho k smrti, snad ho opět brzy uzdravíš. Však ale staň se s ním jakkoli, v okamžení tomto nic lepšího a spasitelnějšího učiniti nemůže, jako když mysl svou k přítomnému v této nejsvětější svátosti oltářní milému Synu tvému obrátí, a nábožně prostředků užije,

kterých tentýž dobrý Ježíš k našemu posvěcení, a zachování od věčné smrti ustanoviti ráčil, Amen.

Anco: Jako se velice zradoval Zacheus, když z ust Ježíšových uslyšel, že u něho ráčí zůstatí, tak prosíme, o milosrdný otče nebeský, aby se tento nemocný služebník tvůj potešil a zradoval, vida, že týž rozmilý Syn tvůj chatrný příbytek jeho penavštivil, a hotov jest, jemu zdraví navrátiti, anebo, pakli mu nemoc spasitedlnější jest nežli zdraví, alespoň posílnění uděliti.

Ustrň se nad ním o Bože, a bolestí sklíčenému pomoci své neodepři. Neboť ty jsi předobrotivým otcem zdravých i nemocných a v tobě kdo doufání své skládá, na věky nebude zahanben, Amen.

Wševědoucí Bože a otče náš! ty sám nejlépe víš a znáš těžkost a bolesti tohoto služebníka svého, a můžeš jich také podlé neskončené moci a dobroty své uleviti, aneb dokonce vzdáliti. Rač tedy naň milostivě vzhlednouti, a jeho občerstviti, a potěšiti, anebo docela uzdraviti, sloužili mu to k spasení.

Osvět mysl gehu duchem svým, aby bludů a přečinění svých náležitě poznal, jich srdečně oplakal, a vedlé možnosti své napravil. Dej mu milost, aby živé a pravé tělo jednorozeného Syna tvého a Pána našeho Ježíše Krista, v této nejsvětější svátosti přítomného čistým srdcem přijal, mysl svou upokojil, a zcela se odevzdal tobě. O to tě prosíme skrze přímlovu blahoslavené Panny Marie a všechněch Svatých, Amen.

*Kněz po vykonané modlitbě první připravuje nemocného ku vyznání hříchů svých neb k zpovědi sv.,
neb zprávě boží, řka:*

Wimť, o Bože můj! že mi nelze věčně živu býti, že se dříve neb později odtud odebrati

musím, že se tělo mé v prach a popel obrátí, že se snad již v této nemoci duše má se světem tímto rozloučí. Pane nermoutím se příliš, netěším, aniž sobě stěžuji, nýbrž věda, že s tělem i s duší v rukou tvých jsem, volám srdečně : Pane, staň se vůle tvá ; Ne jak se líbí mně, nýbrž jak ty chceš, a za dobré uznáváš, tak se mnou nalož. Prosím toliko, nerač se mnou jíti v soud, neboť veliký hříšník jsem, a před tebou o všemohoucí Pane nikoli tajiti nemohu, že jsem za zdravých dnů svých málo dbal na přikázání tvá, že jsem se podával zlým žádostem těla, že jsem si na bohatství a slávě tohoto světa víc, než na tobě, na víře a dokonalosti života zakládal, že jsem v svaté bázni a v strachu nesloužil tobě, nýbrž sobě a světu. Nyní bolesti a těžkou nemocí skličený uznávám, že všechno jest marnost, a pomíjející žádost těla. Lituji toho srdečně, že jsem se kdy strhl tebe, a svaté vůle tvé vždycky neostříhal.

I otevřu srdce své duchovnímu pastýři svému, jehož jsi ještě v čas ke mně nehodnému poslati ráčil. Budu žalovati sám na sebe, a nezamlčím hříchů, kteří svědomí mé tíží. Ukážu duchovnímu lékaři, an nemoc duše mé nebezpečnější jest nad nemoc těla, a všechno cokoli on spasitelného mi uloží, ba více ještě na polepšení života svého učiním. Bože smiluj se nade mnou ! Panno Maria, můj milý patrone a zástupce svatý a všickni Svatí a Svěťice Boží proste a orodujte za mne bídného. Amen,

Ans. Všemohoucí, svatý, spravedlivý Bože ! navštívil jsi mne těžkou nemocí, z které snad více nepovstanu. Ach jak se nyní, (na prahu života stojím) všechno v očích a myslí mé proměnilo ! Co mě jindy tak velice těšilo, to se mi nyní více nelíbí, na čem jsem si jindy celé štěstí a blahosla-

venství své zakládal, to se mi nyní toliko stín a podoba štěstí, a právě samá marnost byti zdá. Nyní poznávám žeť jsem ustavičně tebe před očima neměl, že jsem srdcí svému jedině v tobě usaditi se nedopustil, že jsem se vždy zákonem tvým neřídil, a v podvodech a v rozkošech světa se kochal. Oplakávám nesmyslnosti své, lituji přílišné náchylnosti k věcem marným, želim tvrdosti a nelásky k bližnímu, rmoutím se nad hrdosti a zpourou, nad necitelnou a velikou zkázou srdce svého.

S bolesti si spomínám, jak mnoho příležitostí k dobrému jsem neužil, jak vlašně jsem tebe, o svrchovaně dobrý Bože! miloval, a jak špatně jsem jednáním svým svaté jméno tvé ctil a velebil.

O otče můj! jehožto slitování nesmírné a milosrdenství neobsahlé jest, děkuji tobě z celé duše své, žeš mne v hříších a nepravostech mých nechal zahynouti, a alespoň kratičkého času k pokání a k polepšení života popřál. Nyní v skroušené zpovědi upřímně a odevřeně vyznám, jak velikých hříchů jsem se od maličkošti své až do této chvíle dopustil, a slibuji, že se více na tu nešťastnou cestu nedám, a učiněné zlé podle možnosti své, napravím. Na tento způsob se srdce mé upokojí a svědomí přestane inně dotíratí a hroziti.

Ať gest nemoc má, buď k životu aneb k smrti, já jsem zaopatřen, a posílněn na cestu. Bože! buď milostiv mně hříšníku a přijmi mne na milost, skrze život a smrt Ježíše Krista, s tělem i s duší zde přítomného, Amen,

Aneb: Věřím Pane, že jsi Bůh stvořitel a zachovatel můj: že jsi mne k obrazu a podobenství svému stvořil, abych skrze stále plnění svaté vůle tvé čest a slávu tvou rozmnožil. Věřím, že jsi do-

broťivý otec můj, otec plný slitování, a protož doufám od tebe všecko dobré, a jist jsem tím, že i zlé a protivné věci k mému spasení od tebe zřízeny jsou. O bych při víře a naději své také říci mohl, že jsem tě vždy opravdově miloval, a z lásky k tobě ocothně činil, čas mi v každém okamžení přikázal. Ach jaký zármutek, jaký strach, jaká bázeň mne pojímá, pomyslí-li, jak zaryté a zatvrzené jest srdce mé, pomyslí-li že jsem až potud tak málo o ctné a šlechetné obcování pečoval, že jsem se všelikými hříchy zprznil, a duši nepravostmi tak velice zohavil, že ty, o svatý Bože, tvoři své od ni odvratiti musíš. Ach! zašel jsem z cesty pravé, a nebyl jsem takovým, jakým jsem měl býti, abych byl ctnostným, tys velel.

Však ale uznávám chyby a bludy své, a srdečně jich oplakávám. Všecky dny života svého, kterých mi ještě milostivě dopřeješ, k opravdovému polepšení svému vynaložím.

Nyní řeď a spravuj mysl mou, aby mne bídneho hříšníka duchovní pastýř a služebník tvůj hodně potěšil; poučil, a napravil a na pravou cestu mne opět dovedl. O to tě prosím skrze veliké zásluhy spasitele svého, Ježíše Krista, jemuž se tuto ve velebné svatosti s jeho svatými anděli hluboko klaním.

Tobě o nejmilostivější otče nebeský, dobrořečím a z celého srdce děkuji, žes mne světlem pravé víry osvitil, žes mne až do dnešního dne v ní zdržel, a nečíslnými milostmi mne obdařil. Děkuji tobě za nestihlou dobrotu, kterou nyní jednorozený Syn tvůj a rozmilý Pán a vykupitel můj mne nehodného navštívití ráčí.

O Bože, bych nikdy byl nehřešil, nikdy v myšlení, v náklonnostech v mluvení, slyšení, v náklonnostech v činech a opuštění dobrého, nepo-

slušným, odbojným a nevděčným synem se byl neprokázal.

Ach oslepená, zarputilá a necitedlná duše má kvíl a hořekuj sama nad sebou! Oči mé vydávejte potoky slzí, a obmejte poškrvny a spáchané hříchy mé! O Pane bohatý v milosrdenství, a štědrý v slitování, jenž nežádáš smrti hříšníka, ale chceš, aby se k tobě obrátil, a živ byl, obměkči srdce mé, aby alespoň jednou ustrnulo, k sobě přišlo, a v tobě se celé usadilo a vkořenilo. Přijmi dobrotivě kajicnost mou, a připověď dokonalého polepšení. Vyslyš volání mé skrze milého Syna svého a přimluvu všech Svatých, Amen.

Nyní kněz rozkáže lidem, aby na chvílku pooděšli, a nemocného zpovídá aneb hříchy spáchané jeho vyslejechá. Po zpovědi opět lid povolá a s chorobným se modlí, takto:

Očištěna jest duše má ode všech hříchů a nepravostí, smazaná jsou přecínění má, prominuté a odpuštěné vinny mé. Spokojilo se srdce bolesti sevřené a svírání porušeného svědomí přestalo; poněvadž vzal s něho Pán těžký svazek a břemeno hříchů. Ježíši Kriste, můj vykupiteli, můj zastupce, spomocníče můj, rač již vjiti v příbytek srdce mého, který jsi sám sobě vyčistil a připravil. Potěš a posilň duši mou, abych setrval až do skonání v lásce tvé, a od cesty, kteroužs mi sám vyměřil, a kteráž jediné k časné i věčné blaženosti vede, na věky se neuchýlil, Amen.

Roztrhl jsi Pane svazky hříchů mých, opět jsi mne přijal na milost, opět bez strachu a s potěšením, a s radosti na tebe mysliti mohu, poněvadž žádné poškrvny na mně se nenalezá, poněvadž jist jsem tím, že otcovské tváři své ode

mne neodvracíš. O připovídám před Božskou velebností tvou, před Pannou Marii, přede všemi Svatými, jenž s nebeského sídla na mne patří, a nad kajieností mou se raduji, připovídám, že budu tak nábožně a svatě živ, jak na pravého křesťana a syna tak dobrotivého otce, náleží, nechť se tobě líbí čas života mého ukrátiti neb prodloužiti. Duše má již toliko po tobě o dobrý Ježíši dychtí. Nemeškej žádost její naplniti.

Sjednot se sám s srdcem mým, spoj mne, spoj mne s sebou nerozptylitelným svazkem lásky tak, jako se posvátné spůsoby chleba, pod kterými zázračně se skrýváš, s tělem mým spojí. Já již s radostí a v nejbližší pokore tobě, o drahý hoste, kráčím vstříc, Amen.

Kněz před nejsvětějším tělem Ježíše Krista se vroucně modlí:

Pozdraveno budiž živé tělo Pána našeho Ježíše Krista, jenž z pouhé čisté lásky k padlému pokolení lidskému na dřevě kříže obětováno jest bylo. Amen.

Aneb: Budiž od nás chválen a veleben Synu Boží, učiteli pravdy, zrcadlo svatého života, potěšení radosti, silo a naděje naše, Amen.

Aneb: V hluboké pokore před tebou na kolena svá padám, o Ježíši Kriste, Pane, učiteli, posvětiteli, smírce a pomocníče náš, Amen,

Kněz se obrátí k nemocnému a stojí praví:

Bůh otec, jehož milosrdenství jest bez konce, jenž kajícího hříšníka od tváři své nezamítá, smiluj se nad tebou,

Odpov. Amen.

Ježíš Kristus, jenž umřel, abychom my živi

byli, rač tobě dáti odpuštění † prominutí. a roz-
hřešení hříchů tvých.

Odpov Amen.

*Kněz nejsvětější tělo nad místičku zdvihne, aby cho-
robnyj je spatřil, řka :*

Ejhle Syn živého a pravého Boha, jenž při-
šel na svět, aby hříšníky otci svému zýskal, a ka-
jící na cestě k věčnému životu posilnil !

Páne Ježíši Kriste, nejsem hoden, abys ráčil
do srdce mého vjíti, nýbrž rei toliko slovem a
uzdravena bude duše má !

Pane Ježíši Kriste atd.

Pane Ježíši Kriste ate.

Kněz při poddvání praví :

Vezmi pokrm † andělský, ať srdce tvé ob-
čerství a posilní, a když přijde hodinka tvá. Pán
duši tvou k sobě do ráje nebeského zavolá, Amen.

Při umejvání prstů kněz stojí říká :

Líbezná a sladká jest chvíle tato ; neboť Pán
a Bůh můj vešel v příbytek duše mé !

Držím ho, aniž se ho více spustím. O Ježíši
Kriste ! zůstavej na věky v srdci mém, a učiň mne
stvoření nové, abych znal stvořitele a otce svého,
abych toužil jediné jemu se zalíbiti, a plněním
jeho svaté vůle království nebeského sobě zýskal,
kdež ty o dobrý Ježíši na pravici otce svého v
jednotě Ducha svatého s anděly a vyvolenými svý-
mi přebýváš, Amen.

Aneb : Bože litostivý, předobrá otče můj !
hned od prvního okamžení živohyті mého mnohá
a veliká dobrodiní jsi mi prokázal. A však nevím,
zdali jsem větší milosti od tebe, obdržel, jako ny-

ní, když jsi sám ráčil vjít do srdce mého, a přebývat v něm sobě oblíbil. O jak potěšený, pokoj se rozlil v srdci mém, jak na jednou utichla bouře nezřízených žádostí mých

O Pane Bože! ležím zde strápený na lůžku svém, nevěda, zdali z něho více zdrav a čerstv povstanu.

Nicméně nehrozím se, sama smrt se mi nic, nezdá býti strašlivá, nýbrž příjemná; poněvadž vím že v milosti tvé umřu, a že se dostanu k tobě o svatý Bože, a s vyvolenými tvými na věky se radovati budu, Amen.

Ans. Jaké díky tobě vzdám o Ježíši můj! žeš ráčil vzít byt v nehodném srdci mém, žeš zármutek a tesklivost srdce mého zapudil, a mne u prostřed velikých bolesti ležícího milostivě občerstvil. Neumřuť ještě, neníli to svatá vůle tvá, poněvadž není nic nemožného u tebe, však ale kdybych i zemřel, zemřu toliko tělesně, toliko tuto křehkou padoucí nádobu ze země vzatou opět zemi navrátím. Duše má vzhůru se vznese, a bude živa na věky. A ejhle, již vidím nebe otevřené, již vidím stánek, který mi Ježíš můj připravil, již vidím korunu slávy, kterou po strastném putování tomto z anjelských rukou obdržím. Bože! tvůj jsem s tělem i s duší, nalož se mnou jak se tobě líbí. Já nejsvětějším pokrmem občerstven a posílněn ke všemu hotov jsem, což na mne koli sesleš, a volám z celého srdce svého: Pane staň se vůle tvá, Amen.

Obřad, při posluhování poslední svátosti poma- zání.

Kněz se modlí :

Bože, smiluj se nad tímto služebníkem svým
(služebnicí svou) a posilň ho v nemoci jeho.

Modleme se :

Milosrdný Bože, račiž potěšením, pomocí a
† požehnáním svým přítomen býti tomuto služeb-
níku svému a bratru našemu (služebnici své a se-
stře naší.) a v nedostatku zdraví na tebe se spoléhá,
a od tebe šťastný konec nemoci své očekává.

Posilň slabé oudy jeho (její) a všeliké hříchy
jemu (jí) odpust, zvláště ty, kterých se nezří-
zeným užíváním smyslů svých dopustil (a). Skrau-
šeným srdcem provinění svých zelí, bidný stav
duše své oplakává, a opravdově polepšení života
svého slibuje. Sešli dobrého anjela svého s nebes,
abv ho (jí) těšil a opatroval, a málomyslnost a po-
chybování v pomoc a v milost tvou od něho
vzdálil, a sladkou nadějí života věčného jej (jí)
kojil. Amen.

Kněz svou pravici na hlavu nemocného klade, řka :

Podlé napomenutí a příkladu Pána našeho
Ježíše Krista a svatých Apoštolů jeho na nemoc-
ného (ou) tohoto ruku svou kladu, aby Duch
Páně s hůry naň (na ni) stoupil, srdce jeho (její)
občerstvil, a sladkou útěchou naplnil. Svatý an-
dělové nechť se vůkol něho (ni) kladou, pokušitel
ale zlý odtud se uchýlí.

Modleme se :

Vzhledni milostivě o Bože na tohoto služebníka svého (služebnici) jenž pro mdlobu a těžkosti těla v nebezpečenství života jest; posilň i jeho (její) duši, kterou jsi podlé obrazu a podobenství svého stvořiti ráčil, aby skrze otcovskou bázeň tvou poznala a zkusila, že jí duchovní lékařství tvé ku pomoci bude skrze Ježíše Krista Pána a zástupce našeho, Amen.

Svatá Panno Maria, svatí proroci, svatí apoštolé a mučedníci, světice Boží a všickni nebeských duchů řádově orodujte a přimluvte se u Boha za tohoto nemocného, Amen.

Dřív než kněz oudy nemocného sv. olejem potíráti začne, všem přítomným praví :
Bohomyslní přátelé :

Když nyní vedlé rozkazu Páně svatým olejem oudy tohoto nemocného mazati budu, vy zde přítomní křesťané zatím v duchu za něj se modlete a hleďte dnes i vždycky tak živi býti, jako budete žádati, abyjste živi byli, když na smrtelné posteli ležící poslední hodinku čekati budete.

Potom kněz oči, ušy, chrápy, ústa, ruce, a nohy nemocného sv. olejem na způsob kříže maže, rka :

Skrze toto svaté pomazání a skrze svrchované milosrdenství své odpust tobě Pán, cokoli jsi se zrakem, sluchem, čichem, chutí a mluvením, citem a chozením proti němu prohřešil, — Amen.

Na to kněz oudy potřené nemocného a své vlastní prsty bavlnou otíraje, dří :

Pane smiluj se nad námi! Kriste smiluj se nad námi! Pomoz služebníku svému (služebnici své); neboť v tebe jedině doufá.

Modleme se :

Skrze toto svaté pomazání, o dobrotivý Ježíši, skrze přimluvu všech svatých obnov a občerstvení srdce služebníka svého (služebnici svou) a osvět jeho (její) mysl, aby proti outokům zlého ducha a proti násilí a ouskostem smrti silným a nepřemožitelným učiněn byl (učiněná byla). Dej mu (ji) dar svaté trpělivosti, aby v nemoci své jakkoli prutké a dlouhé, sobě příliš nestýskal, nestěžoval, aneb dokonce proti tobě nereptal (la). Ať se ve všem, cokoli naň sesleš, vůli tvé svaté dobrovolně podá, a ráčiliš smrt jeho (její), ať do rukou tvých ducha svého vypustí a s tebou a se všemi Svatými na věky se raduje — Amen.

Aneb : Bože, jenž každý tvor svůj miluješ a ničehož v nenávisti nemáš, co jsi učinil, prosíme tebe, rač každou poškrvnu hříchu na duši tohoto služebníka svého (služebnice své) smazati. Posilň ho (ji) na cestě k životu, a uznávejte za dobré a spasitelné, předešlého zdraví mu (ji) navrať. Pakli ale vůle tvá jest, aby dnes neb zítra se světem tímto se rozzehnal (a), tedy mu (ji) dej lehkou hodinku smrti, a duši jeho (její) do ráje nebeského přijmi skrze zásluhy Ježíše Krista a přimluvu všech Svatých. Amen.

Aneb : Pane, Spasiteli náš, jenž jsi nás skrze milého učedníka Jakuba ujistil, jestli nemocný kněží povolá, aby se nad ním modlili, a ve jménu tvém jej (ji) mazali, že důvěrná modlitba ho (ji) uzdraví, a hříchové jemu (ji) odpuštění budou i rozpomeň se nad tímto služebníkem svým (služebnicí svou) a učiň, aby milosti tvou posilněn (a) nemoc svou dobrou a pokojnou myslí snášel, a bolesti své, jákožto trest za hříchy své považoval (a). Vidí se ti dobré, o laskavý Pane! tedy nemoc jeho (její)

ulehči a k předešlému zdraví mu (jí) dopomoz, aby občerstven jsa (jsouc) s novou ochotností k pracem a zaměstnáním svým se navrátil (a). Pakli ale velíš, aby z tohoto světa vykročil (la) tedy mu (jí) popřej lehkou a šťastnou hodinku, aby se ničehož nelekal (a) věda, (vědouc) že nic dokonale dobrého neztratí; poněvadž k tobě a k vyvoleným tvým do nebe se dostatí má, Amen.

Stouto modlitbou se spojití může následující modlitba :

Všemohoucí Pane, otče neskončeně dobrotivý a milosrdný, již jsem se s tebou smířil (a) již jsem vydal (a) počet, ze skutků svých, a tys mi provinění má laskavě prominul. O jak sladký pokoj naplnil srdce mé, jak nyní naprosto nic myslí mé netrápí a nesouží. I hotov (a) jsem o Pane! hotov (a) jsem, buď k životu neb k smrti podle tvé Božské libosti vkročiti nepřišel (a) jsem na tento svět, abych zde na věky zůstal (a), nýbrž jak mile se naplní míra let a dnů mých, před obličejem tvým se představití musím. I rád (a) o Bože! před trůn tvůj se představím, poněvadž nemám, čehož bych se obával (a). Mysl má čistá jest, a srdce prazdné všech poškrň hříchů plesá a dobrořečí tobě. Volám již s moudrým kazatelem. (II. 17.) Mrzí mne tento život, a nelíbí se nic mi, co se děje pod sluncem, poněvadž všecky věci jsou marnost a trápení ducha. Těším se s tím okamžením, v kterém se mi brány nebeské otevrou, a já do radosti vstoupím, které žádné oko lidské nevidělo, žádné ucho neslyšelo, žádný rozum lidský nepostíhl. Na zemi pro sebe o Bože! nic nežádám, toliko (rodinu), manželky, dítek, bratří a sester a všech dobrých přátel svých tobě paroučím. Chovej je v lásce

své, a nerač dopustiti, aby kdo z nich tebe se strhl, a svatá přikázání tvá z mysli pouštěje zlých způsobů podvodného světa se přidržel. Dej jim srdce nábožné, citedlné, a k druhým náchylné, aby mezi nimi panovala svornost a láska, milosrdenství a spravedlnost. Požehnej jim moci svého Božství, a buď vždy jejich otcem a laskavým opatrovníkem. Mou pak duši nech pokojně z těla vykročiti a odebrati se k tobě o milosrdný otče, jenž s milým synem svým v jednotě ducha svatého živ jsi, a králuješ na věky, Amen.

Modlitba.

Bože všemohoucí Pane veškerého světa, jenž každému člověku čas a cíl přebývání jeho na zemi vyměřuješ, vzezři laskavě na tohoto služebníka svého (služebnici svou) jehož dnové docházejí, a konec vezdejšího putování se blíží. My v ničem vůli tvé svaté neodpíráme, nýbrž vědouce; že všechno, což ty koli činíš, nám dítkám tvým k dobrému napomáhá, cele doufání své v tobě skládám. Jednoho toliko od tebe, otče všeho slitování žádáme, buď hříchům jeho (její) milostiv, a čeho se koli až do této chvíle myšlením, citěním, slovy a skutky dopustil, o nech ať jest to všechno do hlubokosti mořské uvrženo. Slyš jeho (její) vzdychání, a naše přimluvy, a učin, aby věděl (a) a cítil (a) že nejsi od něho pomoci svou vzdálen, nýbrž milosrdenstvím svým přítomen. Cokoli za zdravých dnů svých zlého spáchal (a), cokoli dobrého učiniti opominul (a) to všechno mi tuto přítomní, popřeješli nám zdravá těla i duše, srdečnou pobožností, mrtvením zlých žádostí, a láskou a dobročinností svou za něho (ni) napravití se přičiní-

me skrze tuto upřímnou přípověď naši, skrze ne-
skončené zásluhy Ježíše Krista, a skrze přimluvu
Marie Panny a všech Svatých, o Bože slitovnice
náš. neopouštěj ho (ji) v posledním tažení, stuj při
něm, (ní) a poruč svatým andělům svým, aby duše
jeho (její) ostríhali, a když z tělesného stánku vy-
stoupí, přímo k tobě ji vznesli, a do nebeského
sidla tvého uvedli, kdež ty s milým Synem svým
a Duchem svatým živ jsi a králuješ na věky, Amen.

Při odchodu kněz nemocného pokropí řka :

Bůh Otec † Syn † a Duch svatý † vám rač
požehnáním svým býti přítomen, a po časném
životě, věčného vám uděl, Amen.

Aneb : Bůh Otec † Syn † a Duch svatý †
rač vás a všechny zde přítomné v lásce, pokoji,
svornosti, a ve všem dobrém zachovati, Amen.

Aneb : Všemohoucí Bůh otec † Syn † a Duch
svatý † rač vás ode všech zlých a zarmoucených
věcí, a nešťastných příhod skrze stráž andělů svých
milostivě zachovati, Amen.

Obřad, při posluhování pohřbů dospělých.

*Kněz v komží bílé, štolou a pluvialem černým při-
oděný nad mrtvolou dospělou v domě říká :*

Antiphona. Popřej Pane, abych maličko poo-
král, prvé než odejdu tam, odkudž se více nena-

vrátím, do krajiny tmavé stínu smrti. (Job. X. 20, 21.)

Aneb : Vyměření jsou dnové člověka, cíls jemu položil, o Pane, jehož mu překročiti nelze. (Job. XIV. 5.)

Neb : Jakož ucházejí vody z jezera, a řeka upadá a vysychá, tak člověk, když lehne, nevstává zase. (Job. XIV. 11. 12.)

Neb : Vim, že Vykupitel můj jest živ, a že jednou z hrobu povstanu, a oči mé uzří Boha. (Job. XIX. 25. 26.)

Neb : Budešli nepravosti šetřiti, Pane, kdo ostoji ? (Žalm 129. 3.)

Neb : Nauč nás počítati dnů našich, bychom moudře živi byli. (Žalm 89. 12.)

Pastýř střídavě s kůrem říká (Žalm 129.)

Past. Jako z hrozné propasti tebe Pane vzívám.

Kůr. Pane vyslyš, hlas můj, k prosbám sám mým se nakloň.

P. Budešli nepravosti šetřiti, o Pane — Pane kdo ostojí?

K. Však ale rád odpouštíš — Bychom velebili tebe.

P. Protož naději svou Pane — v tobě vždycky skládám.

K. Tebeť čeká duše má — víc než strážný jitra.

P. Milost Páně hojná jest ! v něj Izraeli doufej !

K. Onť ti jistě spomůže, a hříchů tvých shladí.

P. Opočinutí lehké, rač mu (jí) dáti Pane.

K. A světlo věčné nech ať jim svítí !

*Anebo verše nasledující může kněz říkati s kůrem.
(Žalm 89.)*

P. Pane tys naše ochrana, outočiště naše vždycky.

K. Prvé než hory byly a okrešlek země, od věkův byls mocný Bůh náš.

P. Ty činíš, že člověk umírá, — řka synům; „v prach se navraťte.“

K. Byť kdo tisíc let živ byl, jest to u tebe kratičký čas.

P. Jako proud jsou dnové člověka, jako sen mijející.

K. Podobá se člověk trávě, jenž kvete ráno, večer vadne.

P. Prudce čas života běží, jako zvuk slov pomíjí.

K. Živ jest člověk sedmdesáte let, osmdesáte řidký dočká.

P. A v těch práce a bídy okouší a pak rychle pomíjí.

K. Nauč nás počítati dnů našich, bychom moudře živi byli.

P. Buď vždy přítomen pomoci — nám a synům našim.

K. Díla rukou našich — dobrotivě žehnej.

P. Odpočinuti lehké — rač mu (ji) dáti Pane.

K. A světlo věčné nech ať jemu (ji) svítí!

P. Pane! smiluj se nad námi!

K. Kriste smiluj se nad námi!

Kněz se na hlas modlí:

Otče náš jenž jsi, atd.

Mezi tím pokřtuje a pokropuje mrtvošu kolem do kola. Po vykropení začne:

P. A neuvoď nás v pokušení

K. Ale zbav nás od zlého.

P. Od brány pekelné,

K. Vysvoboď duši jeho (její).

P. Nech ať odpočívá v pokoji,

K. Amen.

P. Pane vyslyš modlitbu mou

K. A přimluvu naši přijmi !

P. Modleme se: Bože — otče živých i zemřelých, rač se smilovati nad služebníkem svým, a bratrem našim N. (nad služebníci svou, sestrou naší N.), jenž vědomím a vůlí tvoou běh vezdejšího života dokonal (dokonala). Duši jeho (její) o Bože! kterouž jsi od těla oddělil, jest ode všech hříchů, kterými se v křehké nádobě tělesné poškodila. Vzal jsi mu (jí) příbytek zemský, vykaž mu (jí) stánek nebeský, vzal jsi mu (jí) život časný, rač mu (jí) dáti život věčný. O to tě prosíme skrze zásluhy jednorozeného Syna tvého a Pána našeho, Amen.

Aneb · Bože všemohoucí stvořiteli a laskavý otče náš, poručím tobě duši služebníka (neb služebnice tvé N.) jenž na zavolání tvé z tělesného sídla vykročil. Promiň a odpust mu milostivě všechny hříchy, kterých se na cestě vezdejšího putování svého dopustil, a přijmi ho do království svého, v kterém nám rozmilý syn tvůj a Pán náš Ježíš Kristus mnoho stánek připravil, Amen.

Aneb : Milosrdný Bože! smiluj se nad duši služebníka svého N. a za život časný, jež na slovo tvé složil, život věčný mu uděl. Nám ale na tomto světě pozůstalým rač dáti moudrost a silu, abychom na pominutelnost, marnost vezdejších věcí pamatující v svaté bázni až do skonání svého trvali, skrze Ježíše Krista Pána našeho, Amen.

Aneb : Všemohoucí Pane, a litošivý otče náš! naklon se k přítomným prosbám našim, a rač služebníku svému dáti úplné odpuštění hříchů, kterých se u prostřed osidel a pokušení světa tohoto dopustil. Uveď ho v společenství Svatých a Vyvolených svých, nám ale dej mysl kající, a ochotnost ke všemu dobrému, abychom hodnými se učinili také jednou s nimi přebývatí, a tebe na vě-

ky chváliti a velebiti, skrze Ježíše Krista Pána našeho, Amen.

*Zbor u pochodu zpěvy nábožné zpívá.
Kněz u hrobky, nebo kde obyčej mají v chrámu Páně
praví :*

Vímť, že vykupitel můj živ jest, a že v soudný den z hrobu opět povstanu, a tělem se přiodím, a v těle uzřím Boha svého. Jistě oči mé spatří jej, tato naděje složena jest v srdci mém (Job, XIX. 25. 26. 27.)

Potom kněz pokropí a pokouří rakev, řka :

Kněz. Pane smiluj se nad námi,

Zbor. Kriste smiluj se nad námi !

K. Otče náš, jenž jsi atd.

K. A neuvoď nás v pokušení

Z. Ale zbav nás zlého,

K. Od brány pekelné

Z. Vysvoboď duši jeho (její) !

K. Ať odpočívá v svatém pokoji

Z. Amen.

K. Pane vyslyš modlitby naše

Z. A přimluvu naši přijmi.

K. Modleme se :

Požehnej o Bože, hrob tento, v kterýž tělesné ostatky služebníka tvého N. (služebnice tvé N.) klademe, jeho (její) nesmrtedlnou duši vezmi o dobrotivý otče k sobě, tělu ale propujď pokojného v zemi odpočinutí, a v poslední den veselého z mrtvých vstání. Nam pak dej milost svou, abychom na vlastní smrtedlnost svou a nejistý odchod z tohoto světa, stále myslice, pokudž času pozůstává, hříchů se káli, v svatém pokoji tobě sloužili, a šlechetným a svatým obcováním tvého

nebe sobě získali skrze Ježíše Krista Pána našeho Amen.

Aneb: Všemohoucí Bože! uděl služebníkovi svému (služebníkovi své N.) jehožto (jejížto) tělo nyní lůno země přijme, odpočinutí lehké, a radost věčnou. Nám ale zde na nejistý čas pozůstávajícím propuště, abychom v bázni tvé živi jsouce, hojného ovoce dobrých skutků vydávali, a po dokonaném běhu života korunou slávy se stkvěli, skrze Ježíše Krista Pána našeho, Amen.

Aneb: Stvořiteli a Pane náš, tělo služebníka tvého N. jakožto padoucí a porušitelnou stránku jeho odevzdáváme zemi, duši ale, jakožto vznešenou částku tvého Božství, poroučíme tobě, původu všeho dobrého. Přijmi ji do nebeského království svého; nám ale rač dáti zdraví těla i duše, abychom vůli tvou svatou naplnivše také se jednou k tobě dostatí mohli, skrze Ježíše Krista Pána našeho, Amen.

Aneb: Pane Bože náš! požehnej tichý hrob tento, a služebníkovi svému N. lehkého v něm odpočinutí popřej. Duši jeho, kterou rozmilý Pán náš, Ježíš Kristus, drahou krví svou vykoupil, od všech poškrvn hříchů obmytou do království svého uveď. Nám ale, jenž na nějaký čas ještě na tomto světě plném nebezpečností a pokušení a řízením tvým zůstatí máme, dej moudrost a srdce k plnění tvé svaté vůle nachylné, abychom na smrt, soud, peklo a nebe pamatující, báli se hříchů, a raději čistým a neouhonným obcováním nebe sobě zasloužili, skrze zásluhy Ježíše Krista a přímluvu všech Svatých, Amen.

K. Odpočinutí lehké rač mu (jí) dáti Pane!

Z. A světlo věčné nech ať mu (jí) svítí.

K. Ať odpočívá v svatém pokoji.

Z. Amen,

K. Ať též duše všech věrných v Kristu Pánu zemřelých † v pokoji odpočívají.

Z. Amen.

Potom Kněz něco hlíny neb země lopatkou potříkráte nabere a do mohyly na mrtvolu vysype, řka :

K. V potu tváře své chleba jísti budeš, doka-
vadž se nenavrátiš do země, z které vzat jsi. Nebo
prach jsi, a v prach se zase proměníš. (S. III. 19.)

Aneb : Všecky věci, kteréž jsou ze země, do
země přijdou. (Ekleziast. 14. 13.)

Aneb : Pamatuji, že smrt nemešká, a smlouva
s hrobem není tobě ukázána. Dříve než umřeš,
čiň dobře přáteli, a podle možnosti své podej a
dej jemu. (Ekleziast. 14. 12.)

Aneb : Minou všecky věci jako stín, jako když
pták proletí skrze povětří, a nebývá nalezeno zna-
mení, kudy letěl. (K. Moudr. V. 9. 11.)

Aneb : Kteríž užívají tohoto světa, ať se cho-
vají tak, jakoby ho neužívali; neboť pomiji spůsob
tohoto světa.

Aneb : Svět hyne, a žádost jeho, ale kdož
činí vůli Páně, ten trvá na věky. (1. Job. II. 17.)

Na to sbor zpívá :

Milosrdný Bože! prosím za to, atd.

Aneb : Rozžehnejme se s tím tělem atd.

*Po zpěvu se odebere kněz se sborem do církevníky neb
ke kříži na hřbitově aneb u hrobky střídavě zpívají :*

K. Spi již v svatém pokoji

Z. Bratře v Kristu milý! (Sestro v Kristu milá!)

K. Odpočin od starosti života,

Z. Odpočin od práci svých;

K. Odpočivej v tichém hrobě

Z. Až trouba k soudu zavzní,
 K. Až tě anděl postaví
 Z. Na pravici Páně,
 K. A z úst jeho uslyšíš
 Z. Tato slova milá:
 K. Pojd ke mně vyvolený,
 Z. Služebniče věrný! (služebnice věrná)
 K. Lačněl jsem, a tys mne nasitil
 Z. Žíznil jsem, a ty jsi napojil mne,
 K. Nahý jsem byl,
 Z. A přiodil jsi mne.
 K. Vejdiz v radost Pána svého,
 Z. Amen.

Kněz. Modleme se:

Prosíme tebe, o milosrdný Bože! rač se na
 přimluvu blahoslavené Panny Marie a všechněch
 Svatých smilovati nad dušemi zemřelých bratří
 našich, a pakli ještě nějaké poškrvny hříchů na
 sobě mají, milostivě obmej, aby naděje, kterouž
 se těšíme, že jsi a zůstáváš na věky laskavým ot-
 cem živých i mrtvých, že nás nenecháš zahynouti,
 nýbrž po časném trestu nás všecky přijmeš na
 milost, a v poslední den k radostnému životu nás
 vzkříšíš. Pokudž nám uděluješ zdraví těla, a du-
 še, uděl nám také milost svou, abychom srdce
 svá čistá zachovali, a stále na své rozloučení s
 tímto světem myslíce pokladu vyhledávali, kterých
 na věky věků s pokojem užívati moci budeme v
 nebeském ráji, kdež ty s milým synem Svým v je-
 dnotě Ducha svatého živ jsi a králuješ na věky,
 Amen.

Obřad při pohřbu malič- kých.

Kněz komží, štolou a pluvialem bílým přioděn v přibytku mrtvolý říká:

Kněz. Antiphon. Líbilat se zajistě Pánu duše tato, protož pospišil vychlíváti ji z prostředku zlých věcí. (Sap. IV. 14.)

Aneb: Na dlaň odměřil jsi mi dnů, a věk můj jest nic před tebou. (Žalm. 38. 6.)

Neb: Dobrý jest hospodin, prozřetelný Bůh a otec náš ve všem, což činí. Blahoslavený člověk, kterýž doufá v něho. (Žalm 33. 9.)

Aneb: Člověk narozený z ženy krátkého jest věku. Jako květ vychází, a vadne a pódat bývá; utíká jako stín, a netrvá. (Job. 14. 1, 2.)

Pak kněz se sborem Žalm 12 aneb 23 střídavě zpívá:

K. Celá země jest Páně: a tvorové, jenž na ní bydlí.

Z. Onť ji sám na moři založil; a řekami moudře otočil. — —

K. Kdož vstoupí na svatý hrad jeho? kdož před tváří jeho stane?

Z. Ten kdo nevinné ruce a čisté srdce má, nenávidí marnost, krivdu a lstivé řeči.

K. Ten požehnání hojného, a milosrdenství dojde.

Z. Takový jest ctný syn Jakobův kochaje se v tváří Páně.

K. Poždvihnětež se brány, odevřete se před králem slavným.

Z. Kdož jest to ten král slavný? Hospodin všemohoucí.

K. Pozdvihnětež se brány, odevřete se před králem slavným.

Z. Kdož jest to ten král slavný? Hospodin ctný, Bůh a Pán náš.

K. Sláva budiž Bohu Otci, Synu i Duchu swatému.

Z. Jakož bylo na počátku, tak buď nyní a na věky.

Také se odříkávati může žalm 14.

Kněz. Kdo přebývati bude, Pane, v stánku tvém? Kdo se k tobě dostane?

Zbor. Ten, jenž upřímný a spravedlivý jest, a v sprostnosti pravdu mluví.

K. Jenž jazykem neškodí, ani zloštně utrhá.

Z. Jenž se bezbožných vzdaluje, bohabožných ctí, miluje.

K. Jenž slibů svých nemění, byť proto škodu nesl.

Z. Jenž z lakomství peněz svých na lichvu nedává.

K. A k potlačení nevinných — na dary nechce patřit.

Z. Kdož tyto věci činí, věčně šťastný bude.

K. Sláva budiž Bohu Otci, Synu i Duchu svatému.

Z. Jakož bylo na počátku, tak buď nyní i na věky.

Kněz pokurjuje a pokropuje mrtvolu, řka:

K. Pane, smiluj se nad námi.

Z. Kriste, smiluj se nad námi.

K. Otče náš, jenž jsi, atd. — A neuvoď nás v pokušení.

Z. Ale zbav nás od zlého.

K. Nevinnost má se tobě líbila.

Z. Protož's mne časně vzal k sobě.

Modleme se :

Bože, Otče náš! jenž jsi angelů svých k službám svým podivně zřídil, vzhlední milostivě na nevinnou duši tohoto dítěte, a nech ji na rukou angelských před trůn svůj vznésti, aby neskončenou moudrost a dobrotu tvou poznavši, tebe na věky milovati a velebiti mohla, skrze Ježíše Krista, Pána našeho. Amen.

Neb : Všemohoucí a dobrotivý Bože! jenž duše nevinné a hříchů prázdné, když z tělesného příbytku vystoupily, do nebes přijímáš, jakož jsi i toto nevinné dítě k sobě povolal: učiň, prosíme, skrze přímľuvu Panny Marie a všechněch Svatých, abychom, na tomto světě bez poškrvny živi jsouce, v nebeském ráji se všemi nevinátky věčně se radovati mohli, skrze Ježíše Krista, Pána našeho. Amen.

Aneb : Bože, stvořiteli a opatrovníče všech věcí na nebi i na zemi! jenž jsi tohoto vyvoleného svého v květu mladosti jeho z vezdejšího života povolal, a do příbytku svatých angelů milostivě uvedl: propuť také nám milost svou, abychom s dospělým duchem, a nabytou opatrností svou utěšenou sprostnost, a dobrotu nevinných dítek spojili, a s nimi jednou v nebeském království tvém se shledali, skrze Ježíše Krista, Pána našeho, Amen.

U pochodu s mrtvolou zbor písně nábožně zpívá až na hřbitov, kdež kněz mrtvolu pokourí a pokropí, řka:

K. Pane smiluj se nad námi

Z. Kryste smiluj se nad námi!

K. Otče náš, jenž jsi atd. A neuvoď nás v pokušení.

Z. Ale zhav nás od zlého.

K. Milujeť Pán Bůh maličkých.

Z. A zalíbení má v nevinnosti jejich.

K. Modleme se :

Nebeský Otče, který i tiché hroby zemřelých milostivé ostříháš, požehnej toto místo, na kterém tělesné ostatky dítěte (mládence, panny :) tohoto odpočívati budou, a duši jeho svatým anjelům k úplnému vzdělání a zvelebení odevzdej, aby čest a chvála tvá na nebi i na zemi zněla, skrze Ježíše Krista, Pana našeho, Amen.

Nebo. Stvořiteli, všemohoucí Bože náš, jenž jsi tomuto vyvolenému svému kratičkému toliko přebývání na zemi propůjčil, abys ho tím dříve v nebeských stáncích ostavil: vzezři na nás otcovským okem svým, a v bázni a svaté službě své nás zdržuj, abychom i my těch radostí, kterýchž nevinátka s svatými anjely v nebi požívají, jednou účastni byli, skrze Ježíše Krista, Pana našeho, Amen.

Nápotom kněz v kostelíčku, neb u křížě čili umohylky na hřbitově střídavě se zbořem žalm 112. odríkává.

K. Chvalte služebníci Pána, chvalte jméno jeho.

Z. Budiž věčně jméno Páně — chváleno a velebeno.

K. Od východu též i od západu, slaveno buď
jméno jeho

Z. Neboť slavnější jest Pán než všechny náro-
dy, nad nebesa sláva jeho.

K. Žádný se Hospodinu, Bohu našemu — na
věky nevyrovná.

Z. Ač na vysosti bydlí, nicméně snižuje se,

K. A všechno spatřuje, což jest na nebi i na
zemi,

Z. Vyzdvihuje z prachu nuzného, a chudému
pomáhá,

K. A v rovné cti s knížaty země — jeho
postavuje.

Z. Týž Pán neplodné radost pusobí — dáva-
je jí hojnost dítek,

K. Sláva budíž Bohu Otci, Synu y Duchu sva-
tému,

Z. Jakož bylo na počátku, tak buď nyní
y na věky.

Také se zpívají může žalm 145.

K. Chval duše má Pána svého — Chval jej
s ochotností!

Z. Vesele zpívám Pánu, pokudž jsem živ v
těle.

K. K jeho chvále předně sluší — doufati vždy
v něho.

Z. Ne na lidí a knížata, u nichž pomoc není.

K. Jenž sami jsau nestateční — a podrobeni
smrti.

Z. Ta když na ně přichází, moudrost jejich
mizí.

K. Ale blahoslavený jest ten,

Z. Kdož jedině v Boha doufá.

K. Jenž svou všemohoucností, zem i nebe stvořil,

Z. Všecko zachovává, a pravdy ostříhá ;

K. Jenž všem křivdu trpícím ochotně pomáhá.

Z. A chleb lačným dáva, a vězňů potěšuje.

K. Jenž slepým zrak navrácí, snížených pozdvíhuje.

Z. Jenž spravedlnost miluje, a příchozích ostříhá.

K. Jenž sirotků se ujímá, a potlačené těší.

Z. Cesty bezbožníků — podvrací a mate.

K. Onť králůje na věky, a sám má slávu věčnou. Sláva budiž Bohu Otci, Synu i Duchu svatému.

Z. Jakož bylo na počátků, tak buď i nyní a na věky.

Kněz : Modleme se :

Všemohoucí věčný Bože, milovníče svaté čistoty, jenž duše nevinné z těla se ubírající do stánků nebeských uvádíš, rač také s námi milosrdně jednati, abychom, na těle i na duši nepoškvrnění jsouce, tobě se líbili, a na slavnou přimluvu blahoslavené Marie Panny a všech Svatých radosti nebeské došli, skrze Ježíše Krista, Syna tvého, jenž v jednotě Ducha svatého s tebau živ jest a králuje na věky. — Amen.

Obřad o průvodech.

Na bílou sobotu

*večer kněz se sluhami svými bíle oděnými k průvodu
kráčí k hrobu Ježíšovu, padna na kolena svá, říká
střídavě se sborem Žalm 56.*

K. Smiluj se nademnou o Bože, smiluj se
nade mnou: v tebeť doufá duše má. —

Z. V stínu křídel tvých hledám ochrany: až
přejde soužení. —

K. K nejvyššímu volám: k Bohu, dobrodinci
svému. —

Z. Outř posílá pomoc s nebe: v potupě uvo-
dí zkázu mně strojící. —

K. Posílá mi s nebe svého: milosrdenství a
všecko dobré. —

Z. Bydlím pokojně u prostřed lvů a mečů
plamenitých: mezi lidmi, jichž zubové jsou co stře-
ly a kopí, a jazyk co ostrý meč. —

K. Vyvyš se nad nebesa Bože: vyvyš nade
všecku zemí slávu svou. —

Z. Tenata roztáhli k nohám mým: potlačiti
chtěli duši mou. —

K. Vykopali přede mnou jámu: ale sami u-
padli do ní. —

Z. Proto jest zmužilé, Bože, zmužilé srdce
mé: zpívati a oslavovati tě budou. —

K. Plesej duše má, probud' se loutno a harfo:
Když o svítání povstanu. —

Z. Slaviti tě budou národové a prozpěvovati
tobě. —

K. Velikéf jest až k nebi milosrdenství tvé:
až nad oblaky dobrota tvá. —

Z. Vyvyš se nad nebesa Bože; vyvyš nade všecku zemí slávou svou. —

K. Sláva budíž Bohu Otci i Synu i Duchu svatému.

Z. Jakož byla na počátku, tak buď i nyní vždy a na věky věků. Amen.

K. Pane smiluj se nad námi! **Z.** Kriste smiluj se nad námi. **K.** Pane smiluj se nad námi. Otče náš. — A neuvod' nás v pokušení.

Z. Ale zbav nás od zlého.

K. Při vzkříšení tvém Kriste Alleluja!

Z. Nebe i země se vesel Alleluja.

K. Pane vyslyš modlitbu mou.

Z. A volání mé přijď k tobě.

K. Pán budíž s vámi,

Z. I s Duchem tvým.

Modleme se:

Bože, jenž nejsvětější noc tuto slavným z mrtvých vstání Pána našeho osvěcovati ráčíš: zachovej v nás milost svatého Ducha svého, abychom, obnoveni jsouce na těle i na duši, čistě a líbezně tobě sloužili. Ochraňuj milostivě stádo své pastýři dobrý, a ovcím, kteréžs drahou krví vykoupil, skrze outoky nepřitele zlého škoditi nedej, jenž s Bohem Otcem a Duchem svatým živ jsi a králuješ na věky.

Z. Amen.

Kněz pokouří v kleče Nejsvětější svátost oltární, vstana, vezme ji, obrátě se k lidu zazpívá:

„Vstalt' jest této chvíle ctný Vykupitel (neb světa Spasitel).“

*Lid pokračuje ve zpěvu dále aneb s kůrem zpívá
strídavě sv. Ambrože a sv. Augustina píseň.*

Chválíme tě o Bože, tebe Pane velebíme.
Tobě věčný Otče: veškeren svět se klaní.

Tebe ctí národové andělů: nebesa a všechny
mocnosti.

Tobě Cherubíní a Serafiní nepřestávajícím
hlasem prospěvují: Svatý, Svatý jest Pán Bůh náš:
nebe i země jest plná slávy a velebností jeho.

Vyvyšuje tě slavný Apoštolů zástup; vyvyšují
tě všickni proroci.

Tebe stkvoucí zbor mučedníků ctí a zve-
lebují.

Tebe na okresu země svatá vzývá církev.

Tebe ctí Otče nesmírné velebností: ctí pra-
vého Syna tvého. —

Ctí spolu i zvelebují Utěšitele Ducha svatého.
Ty Kriste, králi slavný: ty jsi věčný Syn Otcův.

Tys pro spasení člověka vzal na se člově-
čenství. —

Tys přemohl osten smrti: tys otevřel nebe
věrným. —

Ty nyní v blesku slávy na pravici Otce se-
díš. —

Ty jednou nenadále na oblacích k soudu při-
jdeš, rač tedy služebníkům svým býti milostiv: za
kteréžs dal drahou krev svou.

Dej, bychom se mezi svatými radovali v slávě

(Nyní kněz tělo Páně pokouří, vstoupí na horu a monstranci blahověřící lidu potřikráte opětovánímislovy takto :)

„Spasena učin lid svůj hospodine! a požehnej dědictví svému.“ Zpravuj nás moudrostí svou a oblažuj až na věky.

Po všechny dny dobrořečíme tobě: bez přestání chválíme svaté jméno tvé.

Rač nás Pane tento den a vždy: od hříchů zachovati.

Smiluj se nad námi Pane: smiluj se nad námi.

Ukaž nám milosrdenství své, jakož doufáme v tebe. V tebeť doufáme Pane: nezavrhněš nás na věky.

K. Vstalť jest Pán z hrobu, Alleluja.

L. Jenž pro nás na kříži trpěl, Alleluja.

Kněz. Modleme se :

Bože, jenž nás skrze výroční památku slavného vzkříšení Pána našeho Ježíše Krista, potěšovati ráčíš: propujč milostivě, abychom skrze časné svátky, jichž pobožně slavíme, radostí věčných dojiti mohli. Skrze téhož Ježíše Krista, Syna tvého, kterýž s tebou v jednotě Ducha svatého živ jest a králuje na věky.

L. Amen.

K. Královno nebeská raduj se Alleluja.

L. Neb kteréhož jsi zasloužila nositi Alleluja.

K. Vstalť jest z mrtvých jakož byl řekl Alleluja.

L. Pros za nás Boha Alleluja.

K. Raduj a vesel se Panno Maria Alleluja.

L. Nebo vstalť Pán v pravdě Alleluja.

Modleme se :

Bože, kterýž jsi z mrtvých vstáním Syna svého, Pána našeho Ježíše Krista, veškeren svět radostí a plesáním naplniti ráčil: dejž, prosíme, bychom skrze rodičku jeho Marii Pannu radosti věčného života dosáhli, skrze téhož Krista Pána našeho.

L. Amen.

Na den sv. Marka

a ve dnech prosebních čili křížových.

Zpráva.

V prosebních dnech lid již od nepamětných dnů v průvodech putoval na křížovátka k mukám božím (odtud křížoví dni zovou). Do polí chodiv lid za požehnání ourody pozemské Nejsvrchovanějšího vřele prosíval a horlivé se modlival. Letanie zpíval. (*λιτανευω* supplico, rogo, vřele prosím, znamená.) Šv. Jan zlastoustý o prosebních dnech se zminuje ve řeči své proti hrám a divadlům atd., jenž se každoročně větší letanie (prosební dni) na sv. Marka (d. 25. dub.) a letanie menší, tři dni před nanebevstoupením Páně se slavily. Papež Řehoř velký, nejstarší svědek, *Litanias septiformes* (prosebné dny větší) řečené, nepochybně do jistého pořádku neb průvodu jediného uvedl; protože dříve obec neb osadní průvod, do sedm kurů rozdělený, zpíval a se modlil, jehož zbytky čili pozůstatky až posud u nás máme: že každá třída lidu v průvodu pro sebe zpívá. 1) Žáci 2) žákyně 3) mládenci pro sebe a 4) panny též pro sebe 5) muži a 6) ženy též pro sebe, a 7.) duchovní s učitelem a zpívali též pro sebe, rovně dle počtu sv. sedm kurů,

*Kněz komží a štolou bílou neb modrou, místem pluvi-
alem modrým neb zeleným přioděný, vstoupí se sluhami
svými k oltáři, z něhož kříž, paškál a trojhranník vo-
skový sluhové vezmouce, na stupních před oltářem klečejí
a část začátku litanie k nejsvět. Trojici a ke všem
Svatým a světičem božím prozpívají, obrátíce se, v prů-
vodu zpěvem do polí na křížovátka, ku křížům čili k
mukám božím neb k soškám Svatých a Světic božích
v cirkvičkách vyobrazených putují.*

I. Stace.

Kněz na první staci, který část sv. dobro-
zvěstí zpívati má, potichmo se modlí: Hospodine!
očisť srdce a rty mé atd. Pane! rozkaž blaho-
řečiti, abych slušně a spravedlivě tvé dobrozvěstí
sv. ohlásil.

Neb: Bůh ať jest v tvém srdci a tvých ústech,
abys slušně a spravedlivě čtení jeho prohlásil.

K. Pán Bůh náš buď s vami.

L. A s Duchem tvým přebývej.

K. Poslyšme část z evangelium sv. Matouše:

(Kněz znamená kníhu a sebe křížem svatým.)

L. Sláva tobě Hospodine! *neb:* Bůh osvěť
rozum náš a pohni srdce naše.

K. Kniha rodu Ježíše Krista, syna Davidova
atd. Mat. 1 — 16. aneb čísti může (Mat. 13. 24
— 31.) Podobno jest království nebeské člověku
rozsivajícimu dobré semeno na poli svém. Když pak
lidé zesnuli, přišel nepřítel jeho a nasíl kaukole mezi
pšenici, a odešel. Když pak pšenice zrostla, a užitek
učinila, ukázal se i koukol. I přistoupiše služebníci
k hospodáři svému řekli: Pane, zdaliž dobrého se-

mena na poli svém nenasil? Odkudž se pak vzal koukol? On jim řekl: Nepřítel člověk to učinil. Služebníci pak řekli jemu: Chcešli, půjdeme na pole, a ten koukol vytrháme. On jim ale odpověděl: Nechte, ať obě spolu roste až do žně. V čas žně řeknu ženčům: Vytrhejte nejprv koukol, a svažte jej v snopky k spálení, pšenici ale schromážděte do stodoli mé.

L. Chvála tobě Kriste.

(Aneb Mat. 6. 25 — 34) Pravím vám: Nepečujte příliš o maličkosti, o to coby jste jedli a pili, a čímby jste se odívali, poněvadž vám Pán Bůh sám od sebe větších věcí dává, nežli jsau tyto. Nebo zdali není dražší život, nežli pokrm? Zdali tělo není více, nežli oděv? Hledte na ptáky nebeské. Nesejí, nežnou, neschromáždují do stodol. A však otec náš nebeský je všecky krmí. Zdaliž pak vás opustí, jenž jste mu mnohem dražší, nežli oni? Přílišná starost vaše o takové věci není nic moudřejší nežli ta péče, kterau někdo myslí, že postavu o loket učiní vyšší. I o oděv svůj proč se tak příliš staráte? Pohledte na kvítí, které se po polích plodí a roste, nepracuje ani nepřeđe, nýbrž Bůh je opatruje, tak že jistě ani Šalomoun ve vši slávě své tak krásně odín nebyl, jako jedno z nich. Poněvadž tedy Bůh špatnau travu a kvítí polní, které dnes květe a zýtra schne, tak ušlechtilé odívá, čím více vás, o lidé [malé víry, odívati bude? Protož pravím vám, neříkejte se starostí a se strachem: Co budeme jísti, a co budeme pít, a nebo čím se budeme odívati. Takové řeči jsou jistě pohanské. Otec váš nebeský dobře ví, že toho všeho potřebujete. Vyhledávejte nejprv království Božího a starejte se, abyste byli

spravedliví a svatě živi, a ostatek vězte, že vám všecky jiné věci budou přidány.

L. Chvála Tobě Kriste.

Na to kněz políbí knihu řka:

„Ať jsou pronešenými slovy dobrozvěstnými naše hříchy smazany.“

K. Do veškeré zeme vyšel hlas jejich, Alleluja.

L. A do všech končin světa slova jejich, Alleluja.

K. Hospodin udělí blaha, Alleluja.

L. A země naše vydá plod svůj, Alleluja.

K. Hospodine! vyslyš modlitbu mou.

L. A volání mé přijď k tobě.

K. Hospodin buď s vámi,

L. I s duchem tvým.

Modleme se:

Hospodine prosím zkrze blahosl. Matouše apoštola a dobrozvěstu tvého, abychom to, což nám možna není dosíci, jeho přímluvou nám uděleno bylo, skrze Pána našeho Ježíše Krista. Amen.

K. Od hromobití a bouřky.

L. Vysvobod' nás Pane Ježíši Kriste!

K. Ukaž nám Pane milosrdenství své.

L. Jakož naději máme v tebe.

K. Hospodine! vyslyš modlitbu mou.

L. A volání mé přijď k Tobě.

K. Hospodin buď s vámi.

L. I s duchem tvým.

Modleme se:

Všemohoucí Bože! prosíme tě, abys skrze přímluvu Rodičky Boží Marie a sv. andělů, arciotců,

proroků, mučedníků, vyznavačů, pannen a vdov, a tvých všech Svatých stále nás podporoval, pověrtnost nám blahodějnou uděloval, proti krupobitím a bouřkám nám nehodným blaho své s nebes vy-
léval, pokolení lidskému vždy pomoci hleděl, svou pravou mocí bouře kruté krotil, skrze Krista Pána našeho. *L. Amen.*

Modleme se :

Hospodine, Otče nebeský, Všemhouci věčný Bože! k tobě utikající se, tebe vřele prosíme: abys svým milosrdenstvím neobmezeným nám hojnou žeň, plodin na rolích štědré, na vinicích zárodků, stromům na sadech plodivosti na všech věcích hojně uděliti a je ode všech nákaz škodných, ode všech bouřlivých krupobití, zimy a vedra, vsecko ode vsí zkázi dobrotivě chrániti ráci, skrze Krista Pána našeho.

L. Amen.

K. Budiž jméno Páně pochváleno,

L. Od toho času až na věky.

K. Pomoc naše pochodí od Hospodina,

L. Stvořitele nebe i země,

K. Požehnání Boha všemohoucího, Otce † i Syna † i Ducha sv. † stup na nás a ourody země, a stále buď s námi. —

L. Amen.

Na II štací.

(Kněz se zachová jako na první štací)

K. Hospodín buď s vámi.

L. I s duchem tvým.

K. Začátek evangelium podlé sv. Marka
(1 — 8)

L. Sláva tobě Hospodine !

K. Počátek evangelium Ježíše Krista, Syna Božího, jakož předpověděl prorok Isaiáš“ : Viz ! já posílám posla svého před tváří tvou před tebou. (Mat. 3, 1.) Hlas na poušti volá: Připravujte cestu Páně, přímé čiňte stezky jeho. (Izai. 40, 3.) Jan křtil na poušti a kázal křest, pokání na odpuštění hříchů. I vycházela k němu vsecka krajina Judská a Jerusalemská, a křtěni byli od něho všickni v Jordáně řece, vyznávající hříchy své. Byl pak Jan odin srstmi velbloudovými, na bedrách měl kožený pás, a jídal kobylinky a med lesní, a kázal: Jde zamnou silnější, nežli já, které-muž nejsem hoden, sehna se, rozvázati řemenka u obuví jeho. Já vás křtím jen vodou, ale on vás bude křtiti Duchem svatým.

K. Ustanovíš je knížaty na veškeré zemi. Allel.

L. Upamatujou se na tvé jméno Pane, Allel.

K. Hospodin atd.

Modleme se :

Bože ! jenž jsi sv. Marka, evangelistu svého, skrze rozblašování tvého sv. evangelium milostivě povýšil : uděl, prosíme, abychom, skrze ně vzdělání, prospívali a modlitbou se zastávali, skrze Pána našeho.

L. Amen.

K. Od hromobití, a bouřky.

L. Vysvobod' nás Pane Ježíši Kriste ! atd.
(jako na první štaci.)

Modleme se :

Odpust Pane! promiň lidů svému, a žádnými nepříjemnostmi (metlami), válkami, nemocemi, krupobitím, zlým povětrím a nebezpečenstvím nás nekárej, jenž jsi nás drahým tělem a krví tvého Syna, P. N. J. K. vykoupil, skrze téhož P. našeho atd.

Modleme se :

Všemohoucí věčný Bože! jenž kouli světa zničehož pnící zpravuješ a ku výživě pokolení lidského role vzděláti jsi rozkázal, milosrdenství tvé poníženě prosíme, aby ono, což kolivěk v naší dědině na rolích sínem dobrým a užitečným zaseto jest, abys dobrotivě tomu nahlídati a povětrností mírnou zpravovati ráčil, též osení naší země plodná a zdravá nám podati a ode všeho tvorům a věcem škodlivého od nebezpečenství chrániti a zachovati ráčil, uděl, aby časem svým dokonale dozráti mohla a služebníci tvoji tvojími dary blahodějnými posilnění, za to tobě povinnou chválu s poděkováním vzdáli a tebe pokornou myslí ustavičně prohlašovali, skrze Ježíše Krista Pána našeho,

L. Amen.

K. Budiž jméno Páně pochváleno.

L. Od toho času atd.

Na III. štaci.

K. Hospodin buď s vámi.

L. I s duchem tvým.

K. Počátek evangelium podle sepsání sv. Lukáše. (1. 5 — 17)

L. Sláva tobě Hospodine !

Byl za dnů Herodesa, krále Judského, kněz jménem Zachariáš, z třídy Abiašovy, manželka jeho jménem Alžběta, byla ze deer Aronových. Byli pak oba spravedliví před Bohem, chodíce ve všech přikázáních, a spravedlivostech Páně bez ouhony; ale neměli dítek, protože Alžběta byla neplodná a oba se byli starali ve dnech svých. Stalo se pak, když úřad kněžský konal v pořádku třídy své před Bohem, že vedle obyčeje u řádu kněžského vrh na něho přišel, aby položil zápal, vejda do chrámu Páně. Všecko množství lidu bylo v ně, a modlilo se v hodinu zápalu. Ukázal se pak jemu anděl Páně, stoje na pravé straně oltáře zápalu. Uzřev ho Zachariáš, ulekl se, a bázeň připadla na něho. I řekl jemu anděl: „Neboj se Zachariáši! neboť jest uslyšena modlitba tvá, a Alžběta, manželka tvá, porodí tobě syna, a nazveš jméno jeho Jan, z čehož budeš míti radost a veselí, a mnozí se z jeho narození budou radovati. Bude zajisté veliký před Pánem, vína i nápoje opojného nebude pít, a Duchem svatým bude naplněn ještě v životě matky své. Mnohé z synův Israelských obrátí k Pánu Bohu jejich; neboť předejde před ním v duchu a v moci Eliášově, aby obrátil srdce otců k synům, a věřící k opatrnosti spravedlivých, aby postavil Pánu lid hotový.

L. Chvála tobě Kriste.

Kněz políbí knihu, řka :

Evangelickým čtením smazani budete hříchové naši.

K. Vele poctěni jsou přátelé tvoji Bože! Alleluja!

L. Vele upevněna jest moc jejich Allel.

K. Propůjčl nám Hospodin milosrdenství své,
Alleluja.

L. A země vydá plod svůj. Allel.

K. Hospodine! vyslyš prosbu mou.

L. A hlas můj přijď k tobě, atd.

Modleme se :

Přimlouvej se za nás u tebe Hospodine! sluha tvůj, sv. Lukáš blahozvěsta, který smrt bolesti kříže pro slávu jména tvého ochotně podstoupil skrze Krista Pána našeho.

L. Amen:

K. Od hromobití a bouřky škodlivé.

L. Vysvobod' nás Pane Ježíši Kriste atd.

Modleme se :

Všemohoucí Bože! dobrotu tvou pokorně prosíme, bys osení a meze svých sluhů hájiti, požehnati a opatrovati, bouřky škodlivé odstraniti, zátopy přívalů překaziti, povětrnosti škodlivé zapuditi, a blahé nám uděliti, nás ode všech outoků nepřátelských chrániti, a od věčné smrti vykoupiti ráčil, skrze téhož Krista Pána našeho.

L. Amen.

Modleme se :

Všemohoucí věčný Bože, jenž, každému tvorů rukou svou pokrm dáváš. Ty nebe oblaky zastíráš, a zemi vlahu připravuješ; Ty mocí svou vodiš a obracíš větry: Ty s výsosti své zemi svažuješ, aby dary štědroty tvé oplivala. Tys i andělu přikázal, aby zemi, vodám a stromům neškodil. Odpust bo-

jícím se tebe, a nad prosícími se slituj. Dejž, Hospodine! pokorně tebe žádáme, aby od dědin zemi naši nebezpečné vichřice, zhoubné povětrí, třesuté krupobití, škodní hromové a lijavce, a všeliké ouklady nepřátel vzdáleny byly. Stup na nás dolu Duch tvůj svatý, andělská ruka zachovej osení naše, aby po utěšení všeliké strašné bouře hrozící moc tvá v rozhojnění pobožnosti naší se obrátila, a k oslavení tebe a vzdávání tobě srdečných diků nás vzbuzovala, skrze Pána našeho.

L. Amen.

K. Budiž jméno Páně pochváleno.

L. Od toho času až na věky.

K. Pomoc naše vychází od Hospodina.

L. Kterýž učinil nebe i zemi.

K. Požehnání všemohoucího Boha Otce † i Syna † i Ducha † svatého stup na nás a plody země a stále buď s námi.

L. Amen.

Na IV. štaci:

K. Hospodin buď s vámi.

L. I s Duchem tvým.

K. Počátek evangelium podle sepsání sv. Jana (1, 1 — 14)

L. Sláva tobě Hospodine.

Na počátku bylo slovo, a slovo bylo u Boha, a Bůh byl slovo. To bylo na počátku u Boha. Všecky věci skrze ně učiněny jsou, a bez něho nic není učiněno, což učiněno jest. V něm život byl, a život byl světlo lidí, a světlo v temnostech svítí, ale tmy ho neobsáhli. Byl člověk poslaný od Boha, jemuž bylo jméno Jan. Ten přišel na svědectví, aby svědčil o světle, aby všickni věřili skr-

ze něho. Nebyl on světlem, ale (poslán byl) aby svědčil o světle. Bylo světlo pravé, kteréž osvětluje každého člověka, přicházejícího na svět. Na světě byl, a svět skrze něho učiněn jest, a svět ho nepoznal. Do vlastního přišel, a svojí ho nepřijali. Kolikoz pak koli přijali ho, dal jim moc syny Božími býti, těm, kteří věří ve jméno jeho : kteříž ne ze krve, ani z vůle těla, ani z vůle muže, ale z Boha zrození jsou. A slovo tělem učiněno jest, a přebývalo mezi námi, a viděli jsme slávu jakož jednorozeného od otce, plného milosti a pravdy.

L. Chvála tobě Kriste.

K. Evangelickým čtením smazani budete hříchové naši.

K. Zvěštovali skutky Boží Alleluja.

L. A velebili dílo jeho Alleluja.

K. Propůjčí nám Bůh milosrdenství své Alleluja.

L. A země vydá plod svůj Alleluja.

K. Pane vyslyš modlitbu mou.

L. A volání mé přijď k tobě.

K. Pán buď s vámi.

L. I s Duchem tvým.

Modleme se :

Hospodine ! osvět církev svou dobrotivě, aby učením a poukázáním sv. Jana apoštola a dobrozvěsty tvého, jsouc osvícená darů věčných oučastna byla, skrze Pána našeho Ježíše Krista.

L. Amen.

K. Od hromobití škodného a bouřky.

L. Vysvobod' nás Pane Ježíši Kriste.

K. Ukaž nám Pane milosrdenství své.

L. Jakož doufáme v tebe.

K. Vyslyš prosbu mou.

L. A volání mé přijď k tobě.

K. Pán buď s vámi.

L. I s Duchem tvým.

Modleme se :

Bože, kterýž jsi obzvláštní obětí těla svého provinění celého světa shladiti ráčil, vzezři na lid svůj, milostivě tě prosíme, aby ode všech nebezpečností těla i duše byl osvobozen a před nepřátely veřejnými ochráněn, aby jasna žádáného, hojnost požitků země a míru dosáhl a z milosti a požehnání tvého vzděky se radoval, kterýž živ jsi a králuješ na věky věků.

L. Amen.

Modleme se :

Všemohoucí a nejsvětější Bože ! vzezři, prosíme na naši potřebu vezdejší a podej plodů země ku výživě naší zdravých. Vyvýš nad námi jméno tvé svaté a na příbytky a majitky naše vylej nejhojnějšího požehnání svého, aby všecka příčinění služebníků a služek tvých ouplný nesla užitek, aby sloužila k nevyhnutelným potřebám našim. Odvrát nejmilostivější Bože od končin našich zahubná tělesa nebeská, přetuhé mrazy, škodlivé hromobiti, kroupy, lijavce, povodně a všcky v zduchu, nehody a co by kolivěk zlého živnosti naší škodilo, skrze Krista Pána našeho.

L. Amen.

K. Budiž jméno Páně pochváleno.

L. Od toho času až na věky, atd.

Modleme se :

Bože, jenž se rád smilováváš a odpouštíš, přijmiž modlitbu naší, aby nás a všechny služebníky tvé, kteréž svírá vazba hříchů, lítost a dobrota tvá milostivě rozvázala.

Vyslyš, prosíme Pane, pokorné prosby, naše a vzývajícím jméno tvé všeliké hříchy odpusť, abys jim též mír a radost dobrotivě udělil.

Nevymluvné milosrdenství své, Pane, laskavě nám prokaž, abys nás všech hříchů našich zprostil, a od zasloužené pokuty vysvobodil.

Bože, kterýž hříchy urážen, pokáním ale opět smířen býváš, vzhledni milostivě na prosby lidu svého a trest hněvu svého, kterýž pro hříchy naše zasluhujeme, od nás odvrát.

Všemohoucí věčný Bože, smiluj se nad služebníkem tvým nejvyšším biskupem našim N., veď ho dle dobroty své na cestu věčného spasení, aby skrze pomoc tvou věci tobě libezných vyhledával a se vsí snažností konal.

Bože, od něhož svaté žádosti, pravé rady a dobří skutkové pocházejí, dejž služebníkům svým pokoj, jehož svět dáti nemůže, aby srdce naše příkázáním tvým celé oddána byla a odvrácení nepřátelského strachu časové naší skrze tvou ochranu pokojní byli.

Zapal, Pane, ohněm Ducha svatého ledví a srdce naše, bychom tobě s nepoškvrněným tělem sloužili a čistotou srdce se líbili.

Bože, všech věřících stvořiteli a vykupiteli rač dáti duším služebníků a služebnic svých odpuštění všech hříchů jejich, aby milosti, tvé kteréž vždy žádaly, pokornými prosbami dojiti mohly.

Činy naše, prosíme Pane, milostivě předejdi a pomocí svou proved', aby se všechny modlitby naše a skutkové od tebe vždy počínali, a skrze tebe počatí, dobře skonávali.

Všemohoucí, věčný Bože, jenž nad živými i mrtvými panuješ, a nade všemi se smilovávaš, kteréž pravou vírou a ctným obcováním za věrné služebníky své předuznávaš prosíme tě pokorně, aby všickni, za kteréž jsme sobě prosby vylévati umínili, a kteréž buď tento nynejší věk ještě v těle zdržuje, aneb budoucí těla, již zbavené přijal, skrze orodování všech tvých Svatých z milosti a dobroty tvé všech hříchů tvých odpuštění došli. Skrze Pána našeho Ježíše Krista Syna tvého, jenž s tebou živ jest a králuje v jednotě Ducha svatého po všechny věky věků. Amen.

Zpráva o slavnosti Těla Božího.

(Festum Theo-phoriae od Θεος Bůh a Foria, Froa, Freya, P. milost. milovan. atd. Sv. Juliána r. 1210 na hoře „Cornillon,“ v klášteře u Lüttichu nazvaném, spatřivši měsíc v ouplné okrase a to několikráte ku počtě a slávě nejsvětější svátosti oltářní, zjevila ono videní Božím rozkazem r. 1222 Janu Lausanskému, kanovníku a Jak. z Trojes, archidiakonu též na Lüttichu, kterýchžto poslední se stal papežem Urbanem IV. Tato památka, den božího Těla, měla by se na zelený čtvrtek na památku ustanovení nejsvětější svátosti oltářní světití, jakož se i jindy na zelený čtvrtek Tělo Boží slavilo u večer, když teprv po západu slunce slavnost u židů se započala na památku poslední večeře Páně světití. Že si však na zelený čtvrtek církve spolu utrpení Kristovo připomíná, a

slavnost radostná smutkem se nesrovnává, protož církev sv. vždy čtvrtek po Nejsvětější Trojice Boží ustanovila, aby se svátek Těla Božího na památku tajnosti oltární slavil. (Sněm Trid. Sess. 13. Cap. S. de SS. Euch. Col. Agr. 1738. pag. 141.) R. 1264 Urban IV. pro celou církev tuto slavnost určil, ku kteréž sv. Tomáš Aquinský Modlitby podal. Na všeobecném sněmu Viennenském byl od papeže Klimenta V. týž svátek u přítomnosti krále Fraucouzského, Anglického a Aragonského r. 1311 potvrzen. L. P. 1316 rozkázal Jan XXII. pap. aby tatož slavnost 8 dní trvala a velebná svátost oltární v slavném pochodu se obnášela (Broughon lex. lit. F. Postilla Jana Medlína v Praze 1796 díl II. str. 264 — 276 Vejkkladové ceremonii od Ferd. Želízka v Hradci Králové 1774 str. 264 — 271. Na týž slavný den město i ves, chrámy Páně i oltáře zelenými stromy břízovými ozdobeny jsou. Nejsvětější Tělo Boží věncem z jarního kvítí vonného ovínuto: pod nebesami kněz v průvodu se sboreni ověncenou rukou Svátost velebnou vážně nese, se sluhy svými a s družičkami, bíle oděnými, co anděle rozžatými svícemi voskovými a vonným kvítím okrašenými k čtyřem oltářům při zpěvu a hudbě, zvonění a střelbě po cestě kvítím a zelenou trávou posypané nábožně stupuje. Okolo cesty, kudy se velebná svátost v slavném průvodu nese, břízy zelené do řadu dvojnásobného k oltářům vedoucí jsou postaveny na náměstí neb na návsi. Na cestu se tráva a květiny házejí na znamení, že Bůh jest všemocným Pánem, jenž svět stromovím a bylinami obživuje a okrašluje a požehnáním svým zachovává; pročez lid po celý oktáv byliny hledá, a ku dotýkání Těla Božího knězi je podává, na důkaz, že od něho jejich moc a síla vychází.

Pange lingua.

Oslavujme velebného
 Těla Páně tajnosti,
 Krve daru převzácného,
 Kterou světu k šťastnosti,
 Života plod panenského,
 Vylil král pln milosti.

Nám jest dán byl, nám se zrodil
 Z Panny nepoškrvněné,
 Rozsívaje, s lidmi chodil
 Blažícího semene.
 Učení, jímž k nebi vodil,
 Divy bylo stvrzené.

Posláz s apoštoly svými
 Dvánacti když stoloval,
 Na velkonoc pilně s nimi
 Zákon starý zachoval.
 U večeře s věřícími
 Za pokrm všem sebe dal.

Slovem vůdce nebeského
 Chléb hned tělem stane se.
 Víno v krev se změnil jeho,
 Ač to rozum nestihne.
 Víře srdce upřímného
 Pochybovat není lze.

Klaňme se mu v pokornosti
 Ve svátosti skrytému.
 Zákon staré navyklosti
 Ustup řádu novému.
 Živá víra s nábožností
 Přispěj smyslu slabému.

Slávu Otci, stvořiteli,
 S uznalostí konejme.
 Slávu Synu, spasiteli,
 S požehnáním zpívejme.
 Slávu Duchu, světiteli,
 Stejnou vroucně vzdávejme.

Lauda Syon.

Syone ! chval spasitele,
 Vůdce chval, a živitele
 Vroucím prozpěvováním.
 Dle vši možnosti cti jeho.
 Nad všecku čest vznešeného,
 Srdečným slav plesáním.

Zvláště veleb chléb, jenž dává
 Život, silu zachovává,
 Nímž jsou šťastní věřící.
 Apoštolové jej měli
 K jídlu, an jsou večeřeli,
 Posláz s Kristem sedící.

Píseň chvály rozlihej se,
 Srdce v radost rozplivej se
 Z tohoto dne slavení.
 Na stůl Páně zpomínáme,
 V paměti dnes jeho máme
 První ustanovení.

Velikonoc novou máme,
 Krále nového dar známe,
 Starý zákon přestává.
 Světlem tma, stín pravdivosti
 Hyne, starost novotností.
 Nový zákon nastává.

Pán co u večeře činil,
 My to po něm, jakož mnil,
 Na památku činíme.
 Bychom jeho rozkaz ctili,
 Svatou vůli vyplnili,
 Chléb, a víno světíme.

Jak nás víra vyučuje,
 Chléb se v tělo proměňuje,
 Víno v krev se obrací.
 Čemu neporozumíme,
 Ani okem nevidíme,
 Pravá nábožnost to ví.

Způsobami rozličnými
 Jsou jen, jako znameními,
 Kryty velké tajnosti.
 Pijem krev, a tělo jíme,
 V každé spůsobě věříme,
 Že je Kristus v celosti.

Dá se celý, nekrájený,
 Nelámaný, nedělený,
 Tomu, kdo ho požívá.
 Přijme jeden. Na tisíce
 Přijme ho. I nikdo více
 Nemá. Stráven nebývá.

Dobrá i zlá, kdo přichází,
 Toho pokrmu dochází,
 Smrti zlý, ctný spasení.
 Bezbožníci zkazí sebe.
 Lidé dobří dojdou nebe.
 Rozdílné je skončení.

Když se svátost rozdrobuje,
Čehož celost obsahuje,
To i každá částka má.
Bytost vždycky celou máme.
Jenom znamení se láme.
Podstata změn nemívá.

Chléb ten andělům je milý,
Pocestné, a ctnostné sílí,
Milosti je důkazem.
Izák, manna zákonními
Byli jeho znameními,
Beránek byl obrazem.

Pástýři náš, pravý chlebe !
Za pokrm rač dát nám sebe,
Posil slabých ve ctnosti.
Součastni nás svého nebe,
Andělé kde slaví tebe
Uděl věčné radosti.

Žalm 8.

Hospodine, Pane náš !
Jaké po veškeré zemi
Jméno oslavené máš !
Nad nebesi nade všemi
Neskončeně zvýšená
Velebnost se vznáší tvá.

Sílu svou si dokázal
Z sajících ust nemluvnátek.
Velebiti sebes dal
Nevinných rtům pacholátek.
Ponížil jsi mstitele
Zvýšils svého cítěle.

Na vysostech nebeských,
 Spanilé tvých prstů dílo,
 Měsíc, hvězdy v mezích svých
 Pevně krácejí. Jak mílo
 Vše, co bylo stvořeno,
 Od tebe jest zřízeno !

Co jest člověk, zdaleka
 Na něho že pamatuješ ?
 I co jest syn člověka,
 S hůry že ho navštěvuješ ?
 Velké dal jsi přednosti
 Lidské přirozenosti.

Po andělich hodností
 Člověka jsi obdaroval ;
 Objal jsi ho milostí,
 Slávou jsi ho korunoval ;
 Zemi, kterous ozdobil,
 Všecku jemu podrobil.

Vše, co zvučí v oblacích,
 Proskakuje v štědrém poli,
 Ve vodách hrá hlubokých,
 Ptactvo, ryby, ovce, voly,
 Ustanovils od věku,
 Za podnoží člověku.

Hospodine, Pane náš !
 Jaké po veškeré zemi
 Jméno oslavené máš !
 Nad nebesi nade všemi
 Neskončeně zvýšená
 Velebnost se vznáší tvá.

Na počátku stvoření
 Jak se dalo, jak se stává.
 Jak dít bude, skončení
 Svět až vezme, ať se vzdává
 Sláva Otci věčnému,
 Synu, Duchu svatému.

Žalm 138.

Celým srdcem budu tebe,
 Hospodine! oslavovati.
 Předě všemi s uznalostí
 Budu žalmy tobě zpívati.

Pro dobrotu tvou se skláním
 Tobě ve chrámu tvé svátosti.
 Nade všecko zvelebené
 Jméno tvé ctím s radostí.

Kterýkoli den jsem tebe
 Vzýval, mile jsi mne vyslyšel.
 Obdařils mou duši silou
 Vroucí modlitbu jsi uslyšel.

Po veškeré zemi tobě
 Klanějí se pronárodové,
 Řeč tvou ctí, a o tvých divích
 Prozpěvují všickni králové.

Bože ! ač jsi vyvýšený,
 Předce vidíš poníženého,
 Pokoru si oblibuješ,
 Zdaleka znáš ducha pyšného.

Obživíš mne, a potěšíš,
 Bych pak u prostřed byl soužení,
 Ochráníš mne od nepřátel.
 Tebou dojdou vysvobození.

Dokonáš své dílo na mne,
 Věčné tvé jest milosrdenství;
 Doufám, že mne neopustíš,
 Hrozili mi nebezpečství.

U prvního oltáře.

Kněz. Hospodin buď s vámi. (Rut. 2, 4.)

Lid. I s Duchem tvým. (2. Tym. 4, 22.)

K. Počátek evangelium podle sv. Matouše (1,
 1 — 16.) Viz str. 59.

L. Sláva tobě Hospodine!

K. Kniha rodu Ježíše Krista potomka Davidova
 a t. d.

L. Chvála tobě, Kriste!

K. Seslal jsi jim chléb s nebe, Alleluja.

L. Dostatečný ke všelijaké obživě, Alleluja.
 (Moud. 16. 20.)

Kněz. Modleme se :

Bože, jenž jsi nám pod podivuhodnou svátostí
 památku svého umučení zanechal, dejž, prosíme,
 abychom svaté tajemství tvého těla a krve tak cti-
 li, bychom užitek tvého vykoupení na sobě hojně
 pocítili; jenž jsi živ a králuješ po všechny věky,
 Amen.

K. Od hromobití a bouřky.

L. Vysvobod' nás Pane Ježíši Kriste!

K. Sešli nám milosrdenství své Hospodine!

L. Jako se nadějeme v tebe. Ž. 33, 22.

K. Hospodine, vyslyš modlitbu mou.

L. A volání mé k tobě přijď. Ž. 102, 2.

K. Hospodin buď s vámi.

L. I s duchem tvým.

Modleme se :

Prosíme, všemohoucí Bože! abys na přímlovu sv. Boží rodičky Marie, svatých andělů, arcioctců, proroků, apoštolů, mučedníků, vyznávačů, pannen a vdov, a všech tvých svatých stálou nám milostí přispíval, příhodného času popřál, proti hromobití a víchřicím pomoc svou s nebe nám nehodným seslal, a škodlivé povětrí mocnou svou pravicí zkalyl. Skrze Krista, Pána našeho. — Amen.

K. Budiž jméno Páně pochváleno,

L. Od tohoto času až na věky. (Ž. 113, 2.)

K. Pomoc naše v Hospodinu,

L. Stvořiteli nebe, i země, (Ž. 124, 8.)

K. Požehnání Boha všemohoucího, Otce, i Syna i Ducha svatého sestup na nás, a úrodu země, a prodlívej stále. — **L.** Amen.

U druhého oltáře.

K. Hospodin buď s vámi.

L. I s duchem tvým.

K. Počátek evangelium podle sv. Marka. (1, 1 — 8.)

L. Sláva tobě Hospodine!

K. Počátek evangelium Ježíše Krista, Syna Božího, jakož předpověděl prorok Izaiáš. Viz str. 63.

L. Chvála tobě Kriste!

K. Seslal jsi jim chléb s nebe. Alleluja. (Maud. 16, 20.)

L. Chléb andělský jedl člověk. Alleluja. (Ž. 78. 24.)

Modleme se :

Bože! jenž jsinám pod podivuhodnou svátosti památku svého umučení zanechal, dejž, prosíme, abychom svaté tajemství tvého těla a krve tak ctili, bychom užitek tvého vykoupení na sobě hojně pocítili, jenž jsi živ, a králuješ po všechny věky. Amen.

K. Od hromobití a bouřky

L. Vysvobod' nás Pane Ježíši Kriste!

K. Sešli nám milosrdenství své Hospodine!

L. Jako se nadějeme v tebe.

K. Hospodine, vyslyš modlitbu mou.

L. A volání mé k tobě přijď.

K. Hospodin buď s vámi.

L. I s duchem tvým.

Modleme se :

Odpust, Hospodine! odpust lidu svému, a nenech nás válkami, nemocemi, bouřkami a nebezpečnostmi hubiti, jež jsi předrahou krví Syna svého, Pána našeho, Ježíše Krista, vykoupil. Skrze téhož Pána našeho. Amen.

K. Budiž jméno Páně pochváleno.

L. Od tohoto času až na věky.

K. Pomoc naše v Hospodinu.

L. Stvořiteli nebe, i země.

Požehnání Boha všemohoucího Otce, i Syna, i Ducha svatého sstup na nás, a urodu země, a prodlivej stále. L. Amen.

U třetího oltáře.

K. Hospodin buď s vámi.

L. I s duchem tvým.

K. Počátek sv. evangelium podle svatého Lukáše. 1, 5—17.

L. Sláva tobě Hospodine!

K. Byl za dnů Herodesa, krále Judského atd. viz str. 65.

L. Chvála tobě Kriste!

K. Oživil je zrnem pšenice. Alleluja.

L. A medem ze skály sítíl je. Alleluja.

Ž. 81, 17.

Modleme se :

Bože! jenž jsi nám pod podivuhodnou svátostí památku svého umučení zanechal, dejž, prosíme, abychom svaté tajemství tvého těla a krve takjctíli, bychom užitek tvého vykoupení na sobě hojně pocítili; jenž jsi živ a králuješ po všechny věky, Amen.

K. Od hromobití a bouřky

L. Vysvobod' nás Pane Ježíši Kriste!

K. Sešli nám milosrdenství své Hospodine!

L. Jako nadějeme v tebe.

K. Hospodine, vyslyš modlitbu mou.

L. A volání mé přijď k tobě.

K. Hospodin buď s vámi.

L. I s duchem tvým.

Kněz. Modleme se :

Slitovnost tvou, všemohoucí Bože! pokorně žádáme, abys ovoce a osení svých služebníků há-

žil, požehnal a zachoval, škodného povětří, přivalů a povodní nedopustil, ourodného času udělil, a přede všemi outoky nepřátelskými nás v pokoji ostříhal, jež jsi tělem a krví Syna svého od věčné smrti vykoupil. Skrze téhož Krista, Pána našeho. Amen.

K. Budiž jméno Páně pochváleno.

L. Od tohoto času až na věky.

K. Pomoc naše v Hospodinu.

L. Stvořitele nebe i země.

K. Požehnání Boha všemohoucího Otce, i Syna i Ducha svatého sstup na nás, a urodu země, a prodlívej stále. Amen.

U čtvrtého oltáře.

K. Hospodin buď s vámi.

L. I s Duchem tvým.

K. Počátek evangelium podle svatého Jana.
1, 1 — 14.

L. Sláva tobě Hospodine!

K. Na počátku bylo Slovo, a Slovo bylo u Boha a Bůh byl Slovo atd. Viz str. 67.

L. Chvála tobě, Kriste!

K. Vyvodíš chléb z země. Alleluja.

L. A víno, jenž obveseluje srdce člověka.
Alleluja. Ž. 104, 14. 15.

Modleme se:

Bože, jenž jsi nám pod podivuhodnou svátostí památku svého umučení zanechal, dejž, prosíme, abychom svaté tajemství tvého těla a krve tak cítili, bychom užitek tvého vykoupení na sobě hojně pocítili; jenž jsi živ a králuješ po všechny věky. Amen.

K. Od hromobití, a bouřky

L. Vysvobod' nás Pane Ježíši Kriste!

K. Sešli nám milosrdenství své Hospodine!

L. Jako senadějeme v tebe.

K. Hospodine, vyslyš modlitbu mou.

L. A volání mé k tobě přijď.

K. Hospodin buď s vámi.

L. I s duchem tvým.

Modleme se :

Bože ! jenž jsi zvláštní obětí svého těla všeho světa provinění rozvázal, obrať, prosíme, k sobě lid svůj, aby ode všeho nebezpečení těla i duše byl osvobozen, a proti viditelným a neviditelným nepřátelům ochráněn, aby jasného času, úrody země, a žádaného pokoje dosáhl, a milosti požehnání tvého ve všem byl účasten. Jenž jsi živ a králuješ na věky věků, Amen.

K. Budiž jméno Páně pochváleno.

L. Od tohoto času až na věky.

K. Pomoc naše v Hospodinu.

L. Stvořiteli nebe i země,

Požehnání Boha všemohoucího. Otce, i Syna, i Ducha svatého sstup na nás, a urodu země, a prodlívej stále. Amen.

K. Chvalme Otce, i Syna, i Ducha svatého.

L. Velebme, a oslavujme ho na věky.

K. Pane vyslyš modlitbu mou.

L. A volání mé přijď k tobě.

Modleme se :

Bože ! jehožto milosrdenství jest nestíhlé, a dobrota neskončená, svaté velebnosti tvé za udě-

lené dary díky vzdáváme, o tvé smilování vždy prosíce, abys, jenž prosící vyslycháš, nás neopustil, nýbrž radostí součastnil věčných. Skrze Pána našeho Ježíše Krista, Syna tvého, jenž s tebou živ jest, a králuje v jednotě Ducha svatého na věky věků, Amen.

Pomoc Boží přebývej vždycky s námi, Amen.

O květnou neděli,

neb v čas velkonoční, o vzkříšení Páně, o průvodu sv. Marka, v prosebných dnech, o božím těle atd. mohou se říkati: Žalm 95.

(Kněz střídavě se sborem zpívá.)

Zpívejte Pánu píseň novou: Zpívej Pánu všechna země.

Zpívejte Pánu a dobrořečte jménu jeho stále dobrotou.

Ohlašujte mezi národy slávu jeho: vypravujte všem lidem mocnost jeho.

Veliký jest Pán a chvalitebný velmi vyvýšený nade všechny bohy.

Všickni zajisté bohové národů modly jsou: ale náš Pán nebe učinil.

Jasnost a krása jest před tváří jeho: důstojnost a slova v svatyni jeho.

Vzdejte Pánu kmenové národů: vzdejte Pánu čest a chválu.

Zvelebujte jméno Páně: vejděte s dary do síně jeho.

Klaňte se Pánu i ozdoby svaté: třes se země před tváří jeho.

Rcete mezi národy : Pán jest králem naším.
Onť upevnil svět, aby se nepohnul ; onť spravedlivě národy soudí.

Veselte se nebesa a plesej země : zvuč moře plnost jeho.

Raduj se pole, a což jest na něm : vesel se stromoví před tváří Páně.

Nebo se béře, Pán béře se : aby soudil okřeslek země.

Aby soudil svět spravedlivě : soudil národy dle práva svého.

Sláva Otci, Synu i Duchu svatému : jakož byla na počátku, nyní, vždy a na věky. Amen.

Zalm 99.

Prozpěvuj Pánu všechna země : s radostí sloužte Pánu.

Předstupte s plesáním před svatý obličej jeho.

Vězte, že Hospodin jest Bůh náš : onť jest stvořitel, jehoť jsme všickni.

Všickni jsme lid jeho : a stádo pastvy jeho.

Vcházejte s díkyčiněním do bran jeho : a s chválou do síní jeho.

Prozpěvujte a dobrořečte jménu jeho : nebo dobrý jest Hospodin.

Na věky trvá milosrdenství jeho : a od pokolení věrnost jeho.

Sláva Bohu Otci, Synu i Duchu sv. atd.

O prosebních dnech.

Zpěv tří mládenců (Daniel 3.)

K. Dobrořečte Hospodinu : zvelebujte a vyvyšujte jej na věky. —

Z. Dobrořečte andělové Hospodinu : Nebesa dobrořečte Pánu. —

Dobrořečte Hospodinu všechny mocnosti jeho, dobrořečte Hospodinu slunce a měsíc.

Dobrořečte Pánu hvězdy nebeské.

Dobrořečte Pánu přivalové a deště : dobrořečte Pánu všickni větrové.

Dobrořečte Pánu oheň i horko : dobrořečte Pánu zima i teplo.

Dobrořečte Pánu rosy i jíní : dobrořečte Pánu ledové a sněhové.

Dobrořečte Pánu noci i dnové : dobrořečte Pánu světlo i tma.

Dobrořečte Pánu blesky i oblakové.

Dobrořeč země Hospodinu : zvelebuj a vyvyšuj jej po vše věky.

Dobrořečte Hospodinu hory i pahrbkové : dobrořečte Pánu všechny zrostliny země.

Dobrořečte Pánu studnice : dobrořečte Pánu moře i řeky.

Dobrořečte Pánu velryby i vše což se hýbá ve vodách : dobrořečte Pánu všickni ptáci nebeští.

Dobrořečte Pánu všechna zvířata : dobrořečte Pánu synové lidští.

Dobrořeč lide Boží Pánu svému : zvelebuj a vyvyšuj jej na věky.

Dobrořečte Pánu kněží Páně : dobrořečte Pánu služebníci jeho.

Dobrořečte Pánu duchové a duše spravedlných : dobrořečte Pánu svatí a pokorní srdcem.

Dobrořečte Pánu Ananiáši, Azariáši, Mizeaeli : zvelebujte a vyvyšujte jej na věky.

Zveleben jsi Pane na nebi chválen a vyvyšován na věky.

Dobrořečte Pánu všickni vyvolení jeho : veselte se a chvalte jméno jeho.

Potom Kněz před oltářem dí :

K. Hospodin buď s vámi,

L. I s Duchem svatým.

Modleme se :

Hospodine spravedlivý, jenž podlé neskončené moudrosti své služby anjelů a lidí ustanovovati ráčíš, propůjč laskavě, aby od těch, kteříž v nehesích přistojíce vždy na službu tvou hledí, život náš opatrován byl na zemi. Skrze Krista Pána našeho, **L.** Amen.

Letanie o všemohoucnosti a všudypřítomnosti Boží.

Svatý, svatý, svatý jsi o Hospodine náš!

Mocným slovem tvým jest svět učiněn.

Bez tebe by se v nic obrátil.

Každá třtina od tebe má zrost.

Každá krůpěj vody z tebe vyniká.

Každý prášek se tebou přemítá.

Každý paprsek slunce se tebou skví.

Každá záře Tebou svítí nám.

Každá hvězda se trpíti mocí tvou.

Všecko jest živo tebou Všemohoucí.

Tebou v houšti tmavé zvěř žije.

Tebou skřivan pod oblaky zpívá.

Tebou po prachu se plazí červ.

Tvou mocí pipele vzduchu se hemží a bzučí.

Tvou mocí nemluvně se usmívá.

Tebou pacholika srdce vře.

Tvou jiskrou vzdělává se mládenec.

Tvou silou muž se cítí srdnatým.

Tebou kmet se o berli podpírá.

Z. Veškeren svět jest plný slávy tvé.

Doufají v tě, Pane, oči všech.
 Ty otvíráš svou štědrou ruku všem,
 Všechny krmiš, všechny sitiš a všechny o-
 díváš sám.

Všechno pleše z hojných darů tvých.

Vše stvoření jestiť majítkem tvým.

Všechno tebou stojí, Bože náš!

Ty jsi svatý, svatý, svatý od věků!

Po všem světě vládneš sám a sám.

Králové jsou tvoji poddaní.

Před tebou se klaní anjelé.

Nic se nemůž zepřít moci tvé.

Bez tebe ani vlásek na hlavě nehyne.

Oko tvé i k vrabci zření má.

Což ty koli velíš, děje se.

Všecko, co ty řídíš, dobré jest.

Moudrost, lásku jeví vláda tvá.

Péče tvá jest blaho obecné.

Zákon tvůj jest svatý.

Blaze všechněm tobě oddaným.

O Svatý, Svatý, Svatý po věky věků.

Tys první a poslední, krom tebe žádný Bůh.

Všecko na věky mře; ale ty, Věčný neumíráš.

Všecko stárne, ty jen neproměněný zůstáváš.

Ty jsi všemocný, a diš: již stalo se.

Toběť vědomé i myslí tanutí jest.

Toběť známa starost prv, než jí toužíme.

Oko tvé a rámě stihne každého.

Nekryje nic noc a propast před tebou.

Všemocen jsi z blízka i z daleka.

Všude ukazuješ moudrost a přítomnost svou.

Všude jevíš lásku otcovskou.

Všechno jest plno tvé dobroty.

O Svatý, Svatý, Svatý na věky!

Ty bydlíš, Svatý v světě nejčistším,

Z, Všeckren svět jest plný slávy tvé.

Neobstojíš hříšník před tebou.
Na dobré i zlé hledí oko tvé.
Pane! Ty vysoko sedíš a daleko hledíš.
Ruce Tvé daleko dosahají.
Na ctné a zbožné laskav jsi.
Neklamá tě tvářnost osoby.
Podlé skutků soudíš každého.
Odměňuješ dobré, tresceš zlé.
O Svatý, Svatý, Svatý na věky!

L. Srdce naše, budiž plné vděčnosti usta naše vždy zněte chválu tvou!

Oslavuj tě, Pane, celý život náš.
Zaslusno každou dobou vzpomínati na tebe.
Zaslusno všude k tobě obracetí mysl svou.
Zaslusno všude srdečně se tobě klaněti.
Zaslusno důvěrně Tvou pomoc hledati.
Zaslusno řídití se stále dobrým Duchem tvým.
Zaslusno kořiti se před Tebou.
Milé konati to, co přikazuješ nám.
Utíkati všeho, což nám zapovídáš.
Všemu přikládati svatou vůli tvou.
V tobě, Bože, zakládati rozkoš svou.
Bezpečně se spoléhati na tebe.
Cestou jíti, kterou moudře vedeš nás.
Vděčně přijímati, čehož nám podáváš.
Tiše nésti kříž, jímž navštěvuješ nás.
Tvého nejmilejšího Syna nasledovati.
Stále dobře činiti, tak jako Ty.
Potlačených se ujímati a se zastati.
Vůkol sebe radost rozmnožovati.
Chorobné pilně navštěvovati.
Cizé bídě otvírati srdce své.
Uvězněné a zarmoucené všemožně těšiti.
Lidi oblažovati, tak jako ty.
Nepřátelům dobře činiti.

Z. Veškeren svět jest
plný slávy tvé.

Z. Ano to Ti věrně slibujiem.

Odpoustěti jim, jako ty nám odpouštíš.

Z. Ano to Ti věrně slibujem.

Milovati je, jakž Ty nás miluješ.

Z. To Ti věrně slibujem.

K. Otče náš atd. A neuvoď nás v pokušení.

L. Ale zbav nás od zlého.

K. Pane přijmi naše sliby.

L. A odpust nám naše chyby.

Modleme se:

Všemohoucí, neskončeně dokonalý Bože, kterýž nebeské i pozemské věci přemoudře zpravuješ, přijmi dobrotivě pokorné a vroucí pochvaly naše, a dej nám tu milost, abychom jakožto praví služebníci tvoji myšlením, řečí a skutky, tako řkouce bohabojným a ctným životem. našim svaté jméno tvé oslavovali na zemi, až jednou s anjely a Vyvolenými tvými, našimi patrony a praotci tebe ctíti a chváliti budeme, na nebesích skrze Ježíše Krista Pána našeho.

L. Amen.

Letanie k nejsvětější Trojici Boží.

Otče s nebes, Bože,

Šynu vykupiteli světa Bože!

Duše svatý Bože!

Svatá Trojice, jediný Bože!

Otče stvořiteli,

Synu vykupiteli,

Duchu svatý utěšiteli,

Nesmírná věčného Otce moci,

Nezpytatelná moudrosti Boha Syna,

Nejoučinnivější dobroto Duchu svatého,

Svatý, svatý, svatý Bože, Pane zástupů.

Trojediný Bože, v němž živi jsme a hýbáme se.

Smiluj se nad námi.

Trojediný Bože, z něhož, v němž a skrz ně-
hož všecko učiněno jest a trvá.

Králi věků nesmrtedlný a neviditedlný,
jenž jsi byl, jenž jsi a jenž přijíti máš.
Otče, Synu, a Duchu svatý, jediný Bože.

Milostiva nám buď! Resp. Nejsv. Trojice.

Milostiva nám buď! Resp. Nejsv. Trojice.

Ode všeho zlého.

Od všelikého hříchu.

Ode vši pejchy a zpoury.

Ode všeho lakomství.

Od obžerství a milování světa.

Ode vši závisti a nepřizně.

Od hněvu a ode vši zlé vůle.

Ode smilství a nečistoty.

Ode vši lenosti a malomyslnosti.

Od věčného zavržení.

Skrze sílu mocnosti své.

Skrze velikost slávy své.

Skrze množství slibování svých.

Skrze nestíhlou dobrotu svou.

Skrze hlubokost moudrosti; umění a sou-
dů svých.

Skrze nesmírné blahoslavenství své.

V den soudný.

My hříšníci!

Bychom se tobě Pánu Bohu svému klaněli
a tobě samému sloužili.

Bychom svatého jména tvého nikdy nadar-
mo nebrali.

Bychom ani myslí, ani tělem nectných sku-
tků se nedopouštěli.

Bychom žádného proti spravedlnosti neu-
tlačovali.

Bychom proti bližnímu nevydávali křivého
svědectví a lhání se vystříhali.

Smiluj se
nad námi.

Vysvoboď nás nejsvětější Trojice.

Tě prosíme vyslyš nás.

Bychom nezáviděli bližnímu a nežádali
jmění jeho.

Bychom tebe z celého srdce a z celé du-
še milovali.

Bychom pro tebe bližního svého jako sami
sebe milovali.

Bychom přišli k spatření slávy tvé.

Tě prosíme vyslyš
nás.

Beránku Boží, jenž snímáš atd.

Otče náš atd.

Modleme se :

Bože nevinnosti obnoviteli a smilovniče rač
k sobě obrátiti srdce služebníků svých a napl-
nití je horlivostí svatého Ducha svého; dej nám ve
víře, naději a lásce zrůsti, abychom hodni
byli, což nám slibuješ, dejž milovati, což nám při-
kazuješ, uděl nám síly zavrci to, co nám zapoví-
daš skrze Pána našeho Ježíše Krista, kterýž s
tebou, v jednotě Ducha svatého živ jest a králuje
na věky věků.

Resp. Amen.

Litanie k Bohu Otci.

Bože Otče svrchovaně dobrý.

Otče, jenž jsi nebe a země z ničehož učinil.

Otče, jenž veškeren svět zachovávaš pře-
moudře řídíš a zpravuješ.

Otče, jenž jsi nesčíslné množství anjelů stvořil.

Otče, jenž jsi člověka málo menšího anjelů
učinil.

Otče, jenž jsi člověka rozumem a nesmrtel-
nou duší obdařil.

Otče jenž jsi člověku dal obraz podobenství
svého.

Prosíme, smiluj se nad
námi.

Otče, jenž jsi lidi všechny v podstatných stránkách sobě rovné učinil.

Otče, jenž člověka mezi tvory nejvíce miluješ.

Otče, jenž i vlasy na hlavě člověka sečtené máš.

Otče, jenž skrze stráž anjelů člověka opatruješ a od zlého odvádíš.

Otče, jenž k oblažení našemu jednorozeného syna svého k nám nehodným s nebe se slati jsi ráčil.

Otče, srdce naše nebeskou radostí naplň.

Dej nám dobrou a spokojenou mysl.

Dej nám k tobě synovskou důvěrnost.

Dej nám trpělivě snesti vše, což prozřetelnost tvá na nás vložiti ráčila.

Nerač dopustiti, bychom v malomyslnost upadli.

Nerač dopustiti, by v kříži a trápení příliš se rmoutilo srdce naše.

Dej nám stále mysliti na to, že i v protivenství a neštěstí našim otcem jsi.

Dej nám poznati, že trápení naše z neprozřetelnosti naší nazvíce pochází.

Dej nám poznati že i nezasloužené utrpnosti k dobrému duše naši slouží.

Dej nám vždy na paměti míti, jak jsme důstojní a vznešení tvorové.

Dej, bychom vyborné moci duše náležitě vzdělávali.

Dej, bychom obrazu tvého nikdy na duších našich nepoškodili.

Dej, bychom každého člověka jako dílo tvé a bratra svého milovali.

Nechť anjelé, tvoji svatí vůkol nás se kladou.

Nechť nás ostříhají na cestě života.

Nechť v nás vzbuzují hnutí a myšlení svatá.

Nechť srdce naše citedlné a outrpné učini.

Nechť i také my dobrým vnukáním anjelů
svatých rádi odvíráme srdce své.

Nechť žádný z nás svatého anjela strážce
svého nezarmucuje.

Nechť se v srdcích našich vroucnost lásky
naši k tobě rozmáhá.

Nechť zůstaneme až do konce vděčné a
poslušné dítky tvé.

Nechť se jednou všickni shledáme v roz-
košném příbytku Svatých tvých.

Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa (3krát)
Odpusť nám Pane. Uslyš nás Pane. Smiluj se
nad námi.

Pane smiluj se nad námi. Kriste smiluj se
nad námi.

Pane smiluj se nad námi.

Pane uslyš nás. Kriste vyslyš nás.

Otče náš atd.

Modleme se :

Prosíme tebe nebeský otče, skrze nevýslo-
vnou dobrotivost tvou, vlej v srdce naše pravdu,
stálou víru, pravou naději a vroucné milování, by-
chom svobodni jsouce bludů a hříchů, rozum svůj
nálezům a ustanovením tvé svaté církve podrobo-
vali, bychom všecky péče a starosti své umítali na
tebe a cele se oddali tobě, bychom znajíce náchyl-
nost a přízeň otcovského srdce tvého, všechno
přijímali z ruky tvé a za všechno tobě čest, chválu
a díky vzdávali. Skrze Ježíše Krista milého syna
tvého a Pána našeho.

Resp. Amen.

Letanie kajíčníků.

Pane smiluj se nad námi.

Kriste smiluj se nad námi.

Pane uslyš nás.

Kriste vyslyš nás.

Otče s nebes Bože!

Synu vykupiteli světa Bože.

Duše svatý Bože!

Svatá Trojice, jediný Bože!

Dejž, Pane Bože, srdci našemu tebe žádati, tebe hledati, tebe milovati na věky.

Dejž, Pane Bože, srdci kajicnost, duchu skroušenost, očím potok slz, rukoum štědrotu.

Králi náš, uhas v nás žádosti těla, a zapal v nás oheň milování svého.

Vykupiteli náš, vypuď z nás ducha pýchy, a dej nám poklad pokory své.

Spasiteli náš, vzdal od nás prudkost hněvu a dej nám štít trpělivosti.

Stvořiteli náš, vypuď ze srdce našeho prchlivost a hořkost všelikou, a dej nám sladkost ducha tichého a mírného.

Dej nám nejdobrotivější Otče, pravou víru naději příslušnou, a stálou lásku.

Řediteli náš, odvrť od nás marnost, nestálost mysli vybíhání srdce.

Odvrť od nás jízlivost jazyka, vzpínání očí, života netřídmost.

Odstraň od nás potupování bližního, nepravost utrhaní, vyzvídání smélost.

Odvrť od nás žádost bohatství, žádost vrchnosti, žádost marné slávy.

Odstraň od nás zlé pokrytství, a pochlebenství.

Smiluj se
nad námi

Prosíme Tě uslyš nás.

Odvráť od nás pohrdání chudých, a utiskání slabých.

Odvráť od nás žhavost lakomství, rez závisť a smrt rouhání.

Tvorce náš vypuď z nás drzost nešlechtnou, urputnost a nepokoj.

Vypuď z nás nedbalost, zahálku a ospalost.

Vyhlaď z mysli tupost, srdce slepotu a smyslů zdřevěnělost.

Vypuď z nás mravů nevhodnost, neposlušství a zavrhování rady dobré.

Vzdal od nás jazyka ošemetnost, loupení chudých a násilí proti nestatečným.

Vzdal od nás potupu nevinných a zanedbávání poddaných.

Vzdal od nás přikrost k domácím, nelásku k příbuzným a tvrdost k bližnímu.

Prosíme tě Bože náš, pro milosrdenství tvé, a pro milého Syna tvého.

Dejž nám outrpnost míti s zarmoucenými a raditi bloudícím.

Uděl nám skutky milosrdenství, a vroucnost pobožnosti.

Dejž nám ujímati se bídných a pomahati potřebným.

Uděl nám těšiti smutné a zdvíhati potlačené.

Dejž nám odpouštětí vinníkům a hřešícím proti nám.

Uděl nám milovati nenávidící nás a za zlé odpláceti dobrým.

Dejž nám nikým nepohrdati, nébrž ctiti každého.

Uděl nám následovati lidi šlechtné, a varovati se zlých.

Dejž nám oblíbiti sobě ctnosti a zavrci vše-
lijakou nepravost.

Uděl nám v neštěstí trpělivost a v štěstí
zdrželivost.

Dejž nám nedbati příliš o věci zemské a
žízniť po nebeských.

Beráнку Boží! jenž snímáš hříchy světa: Odpusť
nám Pane.

Beráнку Boží! jenž snímáš hříchy světa: Vyslyš
nás Pane.

Beráнку Boží! jenž snímáš hříchy světa; Smiluj
se nad námi.

Pane smiluj se nad námi. Kriste smiluj se nad
námi. Pane uslyš nás. Kriste vyslyš nás.

prosíme Tě
uslyš nás.

Modleme se :

Nežádostivější Ježíši a srdci našemu nejmi-
lejší a nejlaskavější, prosíme tebe pro tu svrchovanou
a dokonalou lásku, kterou jsi pokolení lidské mi-
loval, a blaženost naši věrně vyhledával; ráčiž nám
dát celé a čisté srdce a pobožný a pravý oumysl,
abychom nic zlého nečinili a nic dobrého neo-
pomenuli, nic nevyhledávali a nežádali v životu svém,
leč jediné to, což jest duši naší a tělu prospěšné
a spasitelné, tvé pak velebnosti Božské nejvíce
libezné. Jenž živ jsi a králuješ na věky, Amen.

Litanie ke všem Svatým.

Otče nebeský, věčný nepostihlý Bože!
Synu Vykupiteli a Spasiteli světa Bože!
Duše svatý, Osvětiteli světa Bože!
Nerozdilná Nejsvětější Trojice Boží!

Smiluj se
nad námi!

Svatá Panno Maria, Matko a Rodičko Páně!
S. Michaeli Archanděli! od počátku pokorný
sluho Hospodinův.

S. Gabrieli, poslanče nebeský, do Nazaretu k
Marii poselstvím vyslaný.

S. Rafaeli, kterýs byl vůdce mladého Tobiáše,
a nástroj prozřetelnosti Boží,

Všickni sv. arciandělé a vyslanci Boží! ochot-
ni v plnění rozkazů Hospodinových, nám
za příklad, abychom vás následovali.

Všickni sv. blahoslavených duchův řádové!
neustále Hospodina chválící, abychom i my
ho ve všem velebili.

S. Jene kříteli! přísný kárateli krále Hero-
desa a Herodiady manželky Filipa, bratra
jeho, dej ať v zlých věcech druhu nepo-
chlebujeme; nýbrž s pravou láskou ho na-
pomínáme a jemu domlouváme, třeba i smrt,
jako ty, postoupiti měli.

S. Josefe, pěstoune Pána našeho Ježíše Kři-
sta, jakžs o svěřeného Ježíše a Marii pečo-
val, tak abychom i my se o naše matky a
dítky starali.

Všickni sv. arciotcové a proroci! vy jste vůli
Boží rozhlašovali, zbožně žili a pro jméno
Hospodinovo mnoho přetrpěli, abychom za
vámi kráčeli-

S. Petře, kníže apoštolský! tys opustil vše,
následoval Krista, ze strachu zapřel ho, v
okamžení ale se kál a umřel proň na kříži,
abychom tak činíce, v sebe velmi nedůvě-
řovali a svévolně se do přílišného nebez-
pečenství nedávali.

- S. Pavle, obrácený apoštolé ! tys jsi z neznámosti církev Kristovou hubil, ale obrátě se, nejvíce jsi pro ni trpěl, v Římě jsa pro Krista státní.
- S. Ondřeji, bratře Petrův, neunavený hlasateli sv. evangelium, pro které jsi mrskán, do žaláře uvržen a na kříž zavěšen byl, abychom i my v soužení pro dobré trpělivi byli.
- S. Jakube, bratře sv. Jana evang., horlivý apoštolé Ježíšův ! tys kacíře slovem Páně a svého žalobníka srdečným políbením obrátil, aby i v našich srdcích pravý mír a pokoj v pohostinu přebýval.
- S. Jene, věrný miláčku, očitý svědku a písaři Ježíšův ! tys nikdy neopustil svého mistra, jsa i u jeho smrti kříže, an tvé lásce svou máti pod křížem plačící odporoučel, abychom i my tě nasledovali v tom.
- S. Tomáši, přesvědčený apoštolé Páně vzkříšeného Krista, tys pro stále rozhlašování Kristovo byl jat a oštipem prohnán, abychom i my důvody svatého evangelium přesvědčení, nebyli nevěřící.
- S. Jakube, příteli Pána, první biskupe Jerusalemský ! tys byl v neustálém modlení velmi horlivý a pro jméno Kristovo s hůry chrámu Páně svržen a břevnem v hlavu utlučen, abychom i my rádi na modlitbách s Bohem rozmlouvající, pro Krista trpěli.
- S. Filipe, apoštolé Ježíšův ! tys mnohé bohabojným obcováním a ustavičným rozhlašováním učení Kristova na víru obrátil, tak žeš za tou příčinou na kříž pověšen a ukamenován byl.

Oroduj neb orodujte za nás !

S. Bartoloměji, apoštole Pánův! tys množství lidí ke Kristu naklonil, až krutá závist pohanských kněží proti tobě vynikla, tebe jala, na kříž zavěsila, z kůže vslékla a hlavu stála, abychom se i my učili nátisky nepřatel našich trpělivě snášeti.

S. Matouši, apoštole a písaři života Ježíšova! tyš celný úřad opustil, jda za Kristem, kázáním obrátil všecku rodinu královu, a proto ze zlosti při oběti mše sv. byl protkán; abychom i my tě v povolání svém následovali.

S. Šimone! tys zapřel sebe samého, vzav kříž na se a nasledovav Krista.

S. Thadeaši! věrný služebníče Kristův, ty jsi šlepečji Ježíšovými kráčel.

S. Matěji, zvolený Apoštole Ježíšův, tys svou jadrnou řečí, sv. životem a neobyčejnými skutky mnohé z domu Izraelova k spasení věčnému přivedl; protože jsa ukamenován a sekerou sťat.

S. Barnabáši, apoštole Páně! tys zástupy neustálým učením ke Kristu vedl, církve zakládal, bratry s sv. Pavlem pilně navštěvoval, je povzbuzoval, Syna Božího zastával, skrze to jsi do temného žaláře byl uvržen, mukami trápen, kamenován a na hranici upálen.

S. Lukáši, lékaři a věrný tovaryši Pavlův! ty jsi v apoštolských pracích ho neopustil, pro Krista jsi mnoho trpěl a výborně život jeho popsal, abychom i my příkladu tvého následující dobře smejslejší představené v povolání svém nikdy neopouštěli, nobrž jim ve všem dobrém nápomocni byli.

Oroduj neb orodujte za nás!

S. Marku, tovaryši Barnabášův a písaři života Ježíšova! Ty jsi členy sv. církve v Egyptě rozvyklané svým šlechtným příkladem napravil, aby tvé obcování nám za příklad sloužilo.

Všickni svatí apoštolové a Evangelistové,
Všickni svatí učedníci Páně.

Všecka svatá nevinňátka,

S. Štěpáne, první arcimučedníku, opravdivý otče chudých! tys jako jáhen horlil pro Krista, proto jsi křivě obviněn, jat a od nepřátel svých, za ně se modle, ukamenován byl; abychom i my, jsouce pronásledováni, na křivdy rádi zapomínali, za nepřátely se modlíce, dobře jim činili.

S. Vavřínče, věrný správce záduší! tys na rozkaz sv. otce Syxta zádušních peněz mezi nuzné rozdál, Krista nezapřel, modlám neobětoval, pročez tobě oudy stloukli, strhali a na žhoucím rosti tebe upálili, abychom i my věrně nám svěřených statků ostříhali a spravovali.

S. Vincenci, jáhene Kristův! tebe nepřátelé žádnými rozkošemi ani mukami, hladem ani žizní, žalářem ani ohněm od Ježíše odloučiti nemohli; muse na žhoucím rosti proň umříti, abychom i my se nedali ani lakaním, ani trápením od Boha odloučiti.

S. Jene a Pavle, sv. bratři, vy jste bez ostýchání Julianovi Císaři z víry křesťanské poběhlíku pravili, že s nepřítelem Božím, an Krista zapřel, společenství míti nechcete, za tou příčinou jsouce sčati na příklad, abychom i my vrtkavých lidí a zlé pospolitosti, se vystříhali.

- S. Fabiáne, zástupce Boží! a Šebestiáne, první setníku vojska Dyokleciánova! Vy jste mužedlnictví pro jméno Kristovo podstoupili. Ty Šebestiáne! žes tolik žoldněřů ke Kristu obrátil, jenž proň smrt podstoupili, protože jsa v poli ke sloupu uvázán, ž lukův prostřilen a kýjemi utlučen, abychom i my u víře posilovali, k dobrému nabádali a k Ježiši přiváděli.
- S. Kozmo a Damiáne, lékaři křestanští! vy jste nuzným a churavým dobročinnosti ochotně prokazovali, a slovo boží rozhlašovali, abychom i my vás v dobročinných skutcích následovali.
- S. Jervázi a Protázi, po umučených rodičích pozůstalí sirotci! vy jste šlépeje svých rodičů nastoupili, majitek jste rozdali, aby jste Bohu lépe sloužili. Ty Jervázi, byl jsi pro Boha olověnými kýjemi ubit a ubitý bratr tvůj stát; abychom i my sobě na časném zboží velmi nezakládali; ale raději je v dobročinnost obraceli.
- S. Silvestře, muži Boží! tys pokřtil prvního křesťanského císaře Konstantina velkého, čím jsi mnoho dobra církvi Boží spůsobil; abychom i my v povolání svém pílili všemožně blahu a dobru všeobecnému dopomahati.
- S. Řehoři, horlivý učiteli církve! abychom tě v pilnosti následovali.
- S. Ambroži, horlivý biskupe a přísný učiteli sv. církve, tys hříšnému císaři Theodosiovi do církve, vjíti zabránil; pokud by se z přečinění svého nepokál, za nehodného sboru křesťanského jej uznáváje, abychom i my, hřešice, skrze pravé pokání se polepsili.

- S. Augustine, moudrý a slovuťný biskupe a veslavný učiteli sv. církve! tys na smrtelném loži častěji opětoval: „Jen nížadný neumírej bez kajicnosti, byť i žádné vinny do sebe neměl.
- S. Hieronime, starosto a výborný učiteli sv. církve! tys jen po neomylném slovu Páně pilil, abychom i my po něm toužili a z něho utěchy dosáhli.
- S. Martine, milosrdný biskupe! ty jsi veškeren statek svůj mezi chudé rozdělil, setkav se žebrákem nahým, rozdělil se s ním o plášť svůj, polovici dav nahému; abychom se pamatovali co náš spasitel dí: „Což jste jednomu z nejmenších mých učinili, mě jste učinili.“
- S. Mikuláši, milosrdný biskupe! aby jistá rodina v nesmírnou chudobu nepadla, a chlipností se nedopustila, dary jsi ji uděloval.
- S. Antoníne, horlivý kazateli, kladivo kacěřův! Ty jsi se Pánu z cela odevzdal, tělo své ujmou pokrmů skroccoval, hlubokost písem zpytoval, spisy sv. otcův pilně četl, dnem i nocí na modlitbách bděl a osvíceným duchem neustavně neopomíjel učedlníky své nabádati slovy Ježíšovými: „Modlete se a bděte, abyste nepadli v pokušení.“
- S. Benedikte, přísný opate! opustil jsi statek svůj, následuje Krista, trpký jsi život vedl, a všecky vášně svého těla přemohl; abychom i my udatní v přemáhání našich vášní byli.
- S. Bernarde, ty jsi zrcadlo mravů, abychom i my se snažili onu čistotu cnosti sobě přivlastniti.

- S Dominiku, vznešený kazateli ! tys již v svém jinošství za času krutého hladu, sobě ujmu v jídle a pití činil, své spisy rozprodal a lačné, jak slovem božím, tak chlebem vezdejším krmil, abychom i my v čase hladu všemožně nuzným pomahali.
- S. Františku, ty jsi se odřekl časných věcí, kteréž ti v cestě spasení stály, abychom i my se zbavili všeho, což by našemu spasení odporovati chtělo.
- S. Maři Majdaleno, kající hříšnice ! jak jsi poznala Ježíše, opustila jsi svět, kajíc se skroušeně svých hříchů a následující Krista ; abychom i my při poznání hříchů svých se polepšili a nasledovali tebe.
- S. Háto, nevěsto Kristova ! ty jsi byla pro panskou čistotu od nepřátel jata, poličkována, plechem pálena, na řeřavé uhlí vložena, ukrutně mučena, a když tě nemohli nižádným způsobem od něho odloučiti ; tedy musela jsi v žaláři skonati.
- S. Lucie, mučednice Kristova ! tys světskou slávu opustila, nepotřebných věcí prodala, pomohala a přidržela se Krista, od něhož tě ani lahodnými slovy, ani pohrůzkami nepřátelé tvoji odvrátiti a k modlám přivesti nemohli ; protož tě do nevěstčích míst uvedše, pod tebou veliký oheň zanítili, vřelým olejem tě polývali a hrdlo mečem prohnali.
- S. Anežko, šlechetná panno ! pohrdla jsi světskou slávou, a zasnoubila se Kristu ; proto jsi byla napomenuta, aby ráději pohrdla Kristem a obětovala modlám ; ty jsi ale od Boha živého neodstoupila ; na to jsi byla k zahanbení mezi nevěstky dána, na hranici pálena a sřata.

Oroduj neb orodujte za nás !

S. Cecilie, koruno mučednic! tys rozdala nepotřebné poklady mezi nuzné, vyznala Krista a nechtěla obětovati modlám; proto jsi byla jata, do vřelé vody sazena, ohněm pálena, do vězení dána, a třemi ranami nedotata, musela jsi se tři dni trápit, nežli duši Pánu odevzdala, bychom i my za tebou postupovali.

S. Kateřino, tys byla láskou ku Kristu tak zanicena: že tě ani učitelové pohanští výmluvností svodných důvodů, ani libými přípořáděmi od smyslu křesťanského odvesti nemohli, proto jsi byla jata, palicemi bita, do žaláře uvržena, hladem mučena, ostrými noži bodána, kolem lámána a sekerou sřata.

S. Anastázie! tys byla pro vyznání Ježíšovo dlouhým vězením od svého muže mučena, k sloupu přivázána a okolo zaniceným ohněm pálena, abychom i my tak statně Boha před nepřátely jeho vyznávali.

S. Barboro, tys byla pro Krista pochodněmi pálena, ukrutnými mukami trápena a nejposléze mečem sřata, abychom se na slova Ježíšova pamatovali: „Co by bylo platno člověku, kdyby všecken svět vyzýskal, na duši pak své škodu trpěl.“

Všecky svaté panny a vdovy,

Všickni svatí a světice Boží,

Milostiv nám buď, odpusť nám Pane!

Milostiv nám buď, uslyš nás Pane!

Odevšeho zlého,

Od veškerých bludu a hříchů,

Od přílišné světské lásky,

Od nezřízeného milování časných věcí,

Od pejchy a nádhernosti,

Orodj neb orodujje za nás!

Vysvobod
nás Pane

Od svodů a křivých řečí,
 Od pokrytství a tajné nevěry,
 Od kyselosti a zášti k bližnímu,
 Od tvrdého a neoutrpného srdce,
 Od lakomství a nekřesťanské lichvy,
 Od smilných a nečistých myšlení,
 Od nestřídmosti v jídle a pití,
 Od nesvornosti domácí,
 Od málomyslnosti a nedůvěřování v pomoc
 tvou.

My hříšníci,
 Bychom kráčeli cestou, kterou kráčeli všickni
 Svatí,

Aby nás příklad jejich ke všemu dobrému
 vzbuzoval,

Abychom tebe jako oni opravdově milovali,
 Abychom jako oni nešlechetností odporo-
 vali,

Abychom zlým způsobům světa se neodá-
 vali,

Abychom v těžkém pokušení Tobě věrni zů-
 stali,

Abychom mezi syny světa čisté svědomí za-
 chovali.

Abychom jako oni v trápení Tobě se důvě-
 řovali,

Abychom mírní a tiší byli,

Abychom jako oni dobročinnost prokazovali
 chudým,

Abychom i nepřátely své milovali,

Abychom pro zalíbení své, Tobě nemilého
 rádi opouštěli,

Abychom pro pravdu a spravedlnost všechno
 rádi přetrpěli,

Vysvobod nás Pane!

Tě prosíme uslyš nás!

Abychom z tvých rukou korunu slávy obdrželi,

Abychom se s tvými vyvolenými na nebesích radovali,

Aby nás k pravému pokání přivesti ráčil,

Aby svou syatou církev spravovati a zachovati ráčil,

Aby Náměstka Apoštolského i veškeren duchovní stav v svatém náboženství zachovati ráčil,

Aby nepřátele cirkve svaté ponížiti ráčil,

Aby králům a knížatům křesťanským pokoj a svornost dáti ráčil,

Aby všemu lidu křesťanskému pokoj a jednotu uděliti ráčil,

Aby nás samých ve své svaté službě posilniti a zachovati ráčil,

Aby mysle naše k nebeským žádostem pozdvihnouti ráčil,

Aby všem dobrodincům našim, věčnými dobrymi věcmi odplatiti ráčil,

Aby duše naše, bratří, přátel a dobrodinců našich od věčného zatracení vysvoboditi ráčil.

Aby ourody zemské dáti a zachovati ráčil,

Aby všem věrným zemřelým odpočinutí věčné dáti ráčil.

Aby nás uslyšeti ráčil.

Synu Boží.

Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, odpusť nám Pane.

Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, uslyš nás Pane.

Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, smiluj se nad námi.

Kriste uslyš nás. Kriste vyslyš nás. Kirie eleison.
Kriste eleison. Kirie eleyson.

Otče náš, atd.

A neuvod' nás v pokušení,
Ale zbav nás od zlého.

Žalm 69.

Bože ku pomoci mě vzezři: Pane k spomo-
žení mému pospěš.

Zahanbeni ať jsou, a ustydí se, kteříž hlodají
duše mé.

Odvraťtež se zpět, a zastydtež se, kteříž
chtějí mně zlého.

Odvraťtež se i zpět zardíce se, jenž mne po-
volávají v pohanění.

Nechť plesají a se radují v tobě, kteříž hle-
dají tebe, a nechť říkají vždycky: Zveleben budiž
Pán, kteříž milují spasení tvé.

Já pak chudý a nuzný jsem, Bože spomo-
ziž mi.

Spomocník můj a Vysvoboditel můj jsi ty,
Pane neprodlívej.

Sláva Otci i Synu i Duchu sv. jakož byla,
na počátku, i nyní, i vždycky, i na věky věkův,
Amen.

K. Spasené učín služebníky své,

L. Bože můj doufající v tebe.

K. Budiž nám Pane věží mocnou,

L. Od tváře nepřitele.

K. Nic neprospívej nepřítel nad námi.

L. A syn nepravosti nepřičiniž uškoditi nám.

K. Pane ne vedlé hříchů našich učiniž nám.

L. Ani dle nepravostí našich oplacuj nám.

K. Modleme se za nejvyššího biskupa našeho N.

L. Hospodin zachovejž ho, a obživiz ho, a blahoslaveného učiniz ho na zemi, a nevydávej ho v ruce nepřatel jeho.

K. Modleme se za dobrodince naše.

L. Pane rač odplatiti všem nám dobře činícím pro jméno tvé životem věčným. Amen.

K. Modleme se za věrné zemřelé.

L. Odpočinutí věčné dejž jim Pane, a světlo věčné ať jim svítí.

K. Odpočiňtež v pokoji.

L. Amen.

K. Za bratry naše nepřítomné.

L. Spasené učin služebníky své, Bože doufající v tebe.

K. Sešli jim Pane pomoc ze svatyně,

L. A ze Syonu ostříhej jich.

K. Pane uslyš modlitbu mou,

L. A volání mé k tobě přijď.

Modleme se :

Veliký svatý Bože! jenž jsi nesčíslné množství vyvolených svých uprostřed hříšného světa v prudkém pokušení ode vši nepravosti milostivě zachovati, a po ouzke a bodavé cestě ctnosti až do nebeské vlasti doprovoditi ráčil: smiluj se také nad námi, a srdce naše k ochotnému plnění svatých rozkazů svých nastroj, abychom svatých a vyvolených tvých životy následující, i také do ráje nebeského následovali, kdež to ty s milým S.nem svým vítězivým králem, Ježíšem Kristem v jednotě ducha svatého živ jsi, a králuješ po všechny věky, Amen.

Aneb : Bože ! kterémuž smilovati se vlastně přináleží, prosíme Tebe, uslyš na přímlovu svatých andělů, patriarchů, proroků, apoštolů, učitelů, vyznavačů a všech ostatních vyvolených svých pokorné prosby a žádosti naše, a dej nám ten, jehož marný svět dati nemůže, pokoj mysli. Vzdal od nás všeliké trápení, a ve své lásce zachovej, aby srdce naše k plnění svatých přikázání Tvých vždy byla oddána. Zapal ohněm svého svatého Ducha srdce naše, abychom Tobě nepoškozeným tělem sloužili a čistým srdcem se zalibili, skrze Ježíše Krista Pana našeho, Amen.

Vyslyš nás všemohoucí a milosrdný Hospodin ! Amen.

A věrných duše skrze milosrdenství Boží odpočítež v pokoji ! Amen.

Aneb : Všemohoucí, svatý, věčný Bože ! jehož velebnosti a slávy veškeren svět obsáhnouti nemůže. Ty veškerým oborem světa vládneš, vše dle své vůle spravuješ, vzhledni na nás okem milosrdenství svého, a lkající volání naše poslyš. Vlí do srdcí našich živou a pevnou důvěrnost k Tobě, abychom o tom nic nepochybovali, že Ty, jenžs až po tuto chvíli nás milostivě zachoval, a tak hojných radostí nám popřál i také dnes a po všecken čas, co dobrotivý otec dítěte svého, nás neopustiš. O, uděl nám milost, abychom v pravé pobožnosti prospívali, žádosti těla mrtvili a po cestách Tvých stále kráčeli. Duch tvůj svatý, duch moudrosti a pravdy, duch horlivosti a síly spravuj nás vnitř i zevnitř, abychom naprosto nic nesmejšleli, nerokovali a nekonali, čím by se jméno Tvé svaté zneuctilo, svědomí naše poškodilo, a utěšený pokoj srdcí našich zmizel. Zachovej nás vždycky od nebezpečného pokušení, abychom v tichosti a poko-

ře šlepečje Pána našeho Ježíše Krista následovali. Chraň nás od slepoty mysle a zatvrzelosti srdce, od nenávisti a hněvu, od mrzkosti a nečistoty, od nespravedlnosti a zarmucování bližního, od lži a přetvářenosti, od nemírného požívání pokrmů a nápojů, od přílišné lásky a náchylnosti k převráceným mravům světa. Stvoř v nás ráději o dobrotivý Otče, srdce nová, citelná, mírná a krotká, poslušná a svatých příkázání Tvých milovná. Poroučím Tobě všechno, což jsi nám milostivě uděliti ráčil. Poroučím Tobě naši matku svatou církev, požehnej ji a buď její podporou a mocnou obranou. Dej jí věrné dítky a horlivé pěstouny, aby spasitelné kázně, pravé pobožnosti šetřice, víru, naději a lásku v srdcích věřících zachovali. Ostříhej věrných oudů její před zkázou a porušení mravů; uděl každému z nás moudrost Boží, čisté svědomí, citelné srdce, nepřetvářenou pobožnost a náchylnost k druhům svým, abychom v dobrém sílili. Přitom pod otcovskou péčí a ochranou měj naši vlast a našeho zamilovaného země Pána, všechny vrchnosti, zprávcy, úředníky duchovní i světské, aby propůjčené od Tebe moci náležitě užívajíce o zachování dobrého pořádku, nezkažených mravů, a o rozhojnění všeho dobrého živě a horlivě se zaslazovali. Pomáhej jim těžké břemena i obecní zprávy nésti. Potěš je neustálým pokladem a vděčností věrných a ochotných rodáků. Žehnej jejich pilnou práci a dávej jim dobrá vnuknutí na mysl, aby se pravá moudrost a osvěcenost rozmáhala, ušlechtila mravy a bázeň Boží rozšířila, spravedlnost i svornost, láska a pokoj nadevšecko vázány byly. Požehnej o milosrdný a milostivý Otče! všem nemocným, bídým a nuzným lidem, jenž v zármutku svém od Tebe jedině pomoci, a potě-

šení očekávají. Potěšuj těch trápených. Oslazuj jejich osud. Rozmnož jejich důvěrnost k sobě. Slituj se také i nad v Pánu usnulými bratry, přátely našimi, aby se pomocí Tvou brzi od všelikých poklísek a neduhů očistili, jimiž v smrtelném těle zůstávajice, se poškrýnili. Uvedl je očistěné brzce do slávy své nebeské. Nás pak živých zdržuj v lásce a uděl nám svatou trpělivost a dobrou spokojenou mysl. Poruč andělům svým, aby nás ostříhali na drahách našich a svatý mír, upřímnost a lasku mezi námi zachovali. Jen odpusť nám naše křehkosti a pošetilosti, chyby a poklesky a chťicím se opravdově polepsiti, rač býti nápomocen. Učiň, aby počet spravedlivých, dobrých a zbožných lidí každým dnem větší byl, abychom všickni dobrý boj bojovali, víru, naději a lásku zachovali, běh života šťastně dokonali a při skončení svého putování korunu věčné slávy obdrželi, skrze Ježíše Krista Pána našeho, Amen.

Prosba všeobecná.

Všemohoucí, věčný Bože, Otče nejdobrotivější, vyslyš prosby naše srdečné, které hožské velebnosti tvé přednášíme, za všechny, za kteréž poroučíš, bychom se modlili. Opatruj milostivě duchovní a světské starosty a kmety naše, a uděl jim svatého Ducha svého, aby propuštěné sobě moci užívali ke cti a chvále tvé a k rozmnožení dobra a blaha obecného. Poroučíme pod ochranu tvou naše rodiče, bratry i sestry, přátele i nepřátele naše. Odvrát od nich všeliké zlé a protivné věci, nemoc, hlad, mor, vojnu a nedostatek a uděl jim pravou nábožnost a horlivost v službě tvé svaté, aby ostříhající příkázání tvých, zde i na onomě

světě blaženi byli. Slituj se také, o milosrdný Otče, nade všemi bídnými a nuznými, nemocnými a zarmoucenými, a dej by každý oučasten byl toho, čehož k pravému prospěchu a spasení duše jeho slouží. Rozpomeň se na duše zemřelých a dej jim odpočinutí lehké a radost věčnou. Zachovej nás všecky milostí svou, abychom v pokoji a radosti tobě sloužili a velebili tebe skrze Ježíše Krista milého Syna tvého, v jehožto jménu se modlíme: Otče náš, atd.

Modlitba za církev sv.

Pane Ježíši Kriste! tys nás v zaslíbení svém pojistiti ráčil, že kdo ve jménu Tvém hledá, nalezně, kdo tluče, tomu se otevře a začkoli kdo bude prositi, že mu Otec nebeský dáti ráčí; protož rozjímajíce sobě důležitost všeho křesťanstva katolického (církev kat.) prosíme vroucně Pane Bože, abys nám po všecky věky slova svého svatého, čistého a nepoškvrněného popřiti a mezi námi věrné a nábožné, horlivé a křesťanské sluhy, duchovní správce, učitele zachovati ráčil, jenž by obce křesťanské vždy zdravým učením, nábožným životem i obcováním člověčenstvo, naši všeobecnou sv. církev apoštolskou před nepřáteli, učiteli lstnými od učení bludného i od všelikých rot, roztržek a roznúšek milostivě zachovali i všech bran pekelných ostříhali, nobrž dej, aby ji po veškerém světě rozhlašováním horlivým čistého slova božího štěpovali a rozšiřovali a vsady od oukladů nepřátelských podlé tvé sv. vůle chránili; skrze Pána našeho Ježíše Krista, Amen.

Otče náš atd.

Modlitba za nejvyššího pastýře duchovního.

Pane Bože Všemohoucí! račiž nejvyššího pastýře biskupa našeho Pia IX., náměstka apoštolského a veškeren duchovní stav v náboženství pravém zachovati, v ruce nepřátel ho nevydati, jemu moudrosti přispořiti a té milosti propůjčiti, aby v bázni boží živ jsa, svatou pravdu miloval a čisté slovo Boží horlivě rozsíval, aby vždy v dobrou zemi srdcí bohabojných a pravověřících křesťanů katolických padalo, v nich se ujalo a stý užitek přinášelo. Bože, dej mu dar opatrnosti, aby neustále nad vyučováním slova božího se svými podřízenými správci duchovními bděl, aby zlý duch koukole do čistého símě božího nevtrousil a duch sluhů božích jako pyšných andělů nezpupněl a neshrdl; pročez Tě věčný Bože prosíme; abys ho po všecken věk života jeho po cestě Ducha sv. s veškerým duchovenstvem vedl, skrze Pána našeho Ježíše Krista. Otče náš, atd.

Modlitba za nejvyššího zpravce země.

Všemohoucí Bože! Ochranče veškerých království, vroucně Tě prosíme, abys našeho milostivého Pána země prvního konstitučního císaře a krále, Ferdinanda V., našeho vladaře dobrého, s naší milou vlastí Českou pod ochranu svou milostivě račil vzíti a ode všeho zlého jej chrániti, aby pod tvou ochranou v stálém a dobrém zdraví v zpravování národů svých se svými věrnými sluby v pravém vyznání Slova božího skrze Ducha sv. osvěcený a posilněný vždy jemu milostí svou poženání svého, rady a moci, síly i vítězství nad nepřátely dobrotivě popřiti račil, aby tvou mocnost,

kteroužto vítězí, náležitě poznal a ctil, aby lid svůj vždy opatrně moudře a dobře řídil a spravoval, aby pod jeho ochranou a správou všickni národové jeho práva rovného a blaha ústavního po dlouhá léta v pokoji oučastni byli. Dobrotivý Bože! uděl, aby všechny stavy, duchovní i světské vrchnosti, raddy i soudcové, dobro a blaho člověčenstva v bázni boží vyhledávali, práva lidu hájili, pravdu sv. milovali, spravedlivé soudy činili a jiné k tomu přidržeti ráčili, aby sláva boží a čest slova jeho sv. k tomu všeliká ctnost, pobožnost a řád dobrý zachován byl, všemu pohoršení aby zabráněno a obecné dobré pokojně zpravováno a zachováno bylo, skrze Ježíše Krista Pána našeho.

Otče nás, atd.

Vyslyš nás všemohoucí a milosrdný Hospodin! Amen.

A věrných duše skrze milosrdenství božské odpočínej v pokoji, Amen.

Prosba za odvrát všeho zlého a přijetí všeho dobrého.

Nebeský Otče! ráčiž vzezřiti očima nesmírného milosrdenství svého na svůj lid věrný, zaň tvůj jednorozený milý Syn, Pán a Spasitel náš, Ježíš Kristus, na tento svět stoupiv, neodporoval se v ruce hříšníků dáti, a nejdražší krev svou na dřevě kříže vyliti. Ráčiž od něho milostivě odvrátiti dávno zasloužené pokuty, nebezpečenství přítomná i budoucí, škodlivé a protivné příhody, sváry a roztržky, boje i drahotu, neduhy i mor, truchlivé a smutné časy. Ráčiž osvětit a posilnit

ve všem dobrém všelike duchovní a světské vrchnosti, aby od nich všechno tak zpravováno, a řízeno bylo, jakž to k prospěchu tvé církve sv. a milé naší vlasti slouží. Obrát srdce naše k pravému pokání, a polepšení života, zapal v nás oheň milování svého, a dej nám lačněti a žízniti po spravedlnosti, abychom jako poslušní synové v životě i v smrti tobě se libili. Nápotom Tě vřele prosíme za naše dobrodince, přátele i nepřátele, za živé i za mrtvé. Prokaž nám všechněm přehojného milosrdenství svého, a ostříhej nás skrze andělé své svaté na cestách našich, abychom Tě v jednotě svaté víry křesťanské a potom tam se všemi vyvolenými, s našimi patrony českými u věčné slasti a blaženosti ctili a velebili, skrze Ježíše Krista Pána a Vykupitele našeho, v jehožto jménu sv. Tě vzýváme: Otče náš, atd.

Vyslyš nás všemohoucí a milosrdný Hospodin! Amen.

Modlitba všeobecná.

Vzezři na nás Hospodine! se stolce jasnosti a velebnosti své okem milostivým, a račiž k našim žádostem pokorným se nakloniti a vše cožkoli by nám na duši a na těle škodilo, od nás milostivě odstraniti. Tobě všemohoucí Pane nebe i země, Tobě Otče náš se všickni oddáváme a poroučíme s tělem i s duší svou. Nakládej s námi podle neskončené dobroty své; řiď nás a spravuj kroky naše, bychom se neuchýlili z cesty tvých přikázání sv. a neztratili utěchy, přízně tvé a spokojenosti vnitřní. Blahořeč a požehnej všeobecné a apoštolské církvi sv., buď její obranou a mocnou podporou, zamez všelike zčestné učení jejímu uče-

ní odporné a posílej jí věrné a horlivé služebníky kteřížby ostříhali spasitelné kázně a nábožných mravů, a rozmáhali v srdcích pravověřících hlavní křesťanské ctnosti: Víru, naději a lásku. Požehnej také vrchnosti světské, již jsi řízení a zprávu zemí a obcí milostivě propůjčiti a svěřiti ráčil. Osvěcuj je moudrostí sv. Ducha svého a vládni sám srdcem jejich, aby o zvelebení a rozhojnění obecného dobra a blaha člověčenstva a vlasti naší české horlivě pečovali. Dobrořeč a požehnej rodičům i dobrodincům, přátelům i nepřátelům našim, a přiveď všechny bloudící a hřešící bratry a sestry naše podle milosrdenství svého na stezku pravou, aby po ní kráčíce do nerozvížitelného svazku jednoty víry a lásky vstoupili. Blahořeč podobně všem zarmouceným a nemocným, bídným a nutným, jenž v utrpení svém od tebe jedině, všemohoucího a litoštivého Boha svého, pomoci a utěchy očekávají. Rozpomeň se konečně na duše zemřelých svých věrných, a propůjč, aby se brzy očistily od vad a neduhů svých a uzřely slávu království tvého. Smiluj se nad námi všemi, a posilni nás ve všem, což dobré a blahé, chvalitebné a vzácné jest lidu a vlasti naší před Tvou tvář božskou, skrze Pána našeho Ježíše Krista, v jehožto jménu se modlíme: Otče náš atd.

Vyslyš nás Všemohoucí a milosrdný Hospodin! Amen.

Modlitba Slovanů.

Všemohoucí Hospodine! svrchovaně dobrotivý Otče náš, naklon uši svých ku lkání a volání svého lidu zkroušeného a věrného a naplň srdce žádostivých proseb jeho, jež Tobě před oltářem

milého Syna tvého v hluboké pokoře, v prachu klečící a v slzách kanoucích předkládá. Nepouštěj rodáky slovanské, zarmoucené a pronásledované. Říd' je vždy moudrostí svou v děd-
nách jejich a spravuj kroky na cestách jejich, aby se nikdy z pravého chodníku Tvého neušinuli. Spo-
juj je láskou Tvou a udržuj je v jednotě stálé, aby Tě velebili a oslavovali na okrese zemí svých po
všecky věky. Ostříhej je u víře tvé svaté a od
všelikých bludů a roztržek, rozmíšek a porušení
mrazů je vystříhej. Obrať bloudící na pravou
drahu svou svatou. Osvět' je, aby po ní putující
vždy dobro člověčenstva veškerého ve světě ne-
beském vyhledávali a zastávali. Hospodine! po-
silň mezi nimi choré i nemocné. Občerstvi mdlé
a opatř' nuzné a zarmoucené pobratřené bližní je-
jich, kteří blaho veškerého lidu, všech bratří a
sester našich, pilně vyhledávají, horlivě a sprave-
dlivě zastávají. Bože! buď hojným odplatitelem do-
brodincům našim, a ty, kteříž nás nenávidějí, k smí-
ření, pokoji a lásce bratrské nakloň, a odpusť jim
pohřešky jejich, jakož i my jim učiněné nám křivdy
ze srdce rádi odpouštíme. Dej naší vlasti milé
české i všechněm zemím stálý mír a bezpečnost.
Zpravuj dobrým Duchem svým našeho nejvyššího
pastýře N. našeho zeměsprávce N., představené naše,
vyšší i nižší, duchovní i světské, aby se pod vládou
a řízením jejich utěšeně rozmáhalo veškeré dobro
a blaho člověčenstva i zemí. Potěš i také duše
zemřelých a očistěné od všelikých poškvrn hříchů
uveď v slávu a radost vyvolených svých. Porou-
číme se všickni pod otcovskou starost, péči a o-
chranu tvou: zachovej nás u víře pravé a v světlu
božím. Posil nás v pobožnosti, i v obcování prá-

vě křesťanském, skrze Ježíše Krista, milého Pána a Spasitele našeho, v jehožto jménu voláme: Otče náš, atd.

Vysvobod' nás Všemohoucí a milosrdný Hospodin! Amen.

Modlitba zarmoucených.

Všemohoucí Tvůrce! pokorně Tě vzýváme, popřej nám v tomto životě kratičkém zdraví těla i duše, račiž nás obdařiti mírem dobrým a počasím zdravým, ne podle naší, ale tvé sv. vůle ať se stává. Jestliž jsi nedostatkem tělesným chorobného navštívití ráčil, ať si pováží, žes pro vejstupek a hřích jeho týž nedostatek těla naň vložiti ráčil, nebo víme: že hřích přivozuje nemoc a nemoc bolest a trápení, bídu i psotu a posleze smrt, protož chorobníče! zpytuj sebe, polepši života svého, a čiň pokání, abys svědomí své očistil, Bůh tě navštívením nemoce tvé napomíná k dobrému. O Bože! zachraň ourody zemské od povětří škodného a krupobití třeskutého. Odyrať od nás drahotu i hlad, mor a válku. Výstříhej nás od náhlé a nenadálé smrti, zbav nás protivenství a trápení, abychom tobě pokojně a příkladně sloužili; pročez račiž milosrdný Bože! chudým a pocestným zdraví a pokrmu ku výživě jejich nevyhnutelně potřebného uděliti, když střídmi jsouce po dráze tvých sv. přikázání bohabojně putují. Uděl potěchy a sily své těhotným a žalárným, nemocným a zarmouceným, bolestí a trápení polehčiti a podle své vůle božské milostivě obrátiti buďto k životu anebo k smrti, duše pak jejich k spasení v pravé víře a trpělivosti až do skonání dobrotivě zachovati, nebo ty Bože! jsi potěcha a koruna zarmou-

cených, ty Ježíši Kriste! jsi posila všech bídných a nuzných, poslyš prosby a pláč a lkání všech těch, kteří v utiskování a v zármutcích svých k Tobě ve dne i v noci o pomoc neustále volají. O vzhledni na modlitbu svého skroušeného lidu, odvrát metlu svého spravedlivého hněvu a spomociž jemu, aby ztrápení svého všeliké slasti a potěšení nabyt, skrze zásluhy a neustále orodování tvých sv. vyvolených našich přímělců a patronů Českých: Cyrila, Methuda, Víta, Václava, Volfganga, Vojtěcha, Sigmunda, Jiřího, Kosmy a Damiána, Jána N., Prokopa, Ivana, Benedikta s bratřími, Norberta, Josefa a Lidmily proti všem nesnázím protivným ostříhán byl, skrze Ježíše Krista Pána našeho Amen.

Vyslyš nás Všemohoucí a milosrdný Bůh, Amen.

Poděk za plody pozemské.

Hospodine nebeský! tvými dary hojnými dobří i zlí, vděční i nevděční tohoto léta podělení jsouce s plesáním přistupujeme před obličej tvůj, a za požehnané žně vzdáváme Tobě slávu i chválu vděčnou, nebo kdo jako ty rozkázati může oblakům by svažovali zemi, a slunci by zahřívalo ji? Kdo velí lůnu země, aby simě do ni vložené stojnásob se rozhojnilo? Kdo rozprostírá mlhy, aby paprškové sluneční tím mocněji k zemi pronikali? Kdo vodí střely nebeské, aby nehubily díla snažných rukou lidských? Kdo působí předivné počasí a střídání čtvrti ročních? Kdo krmí nesčíslné množství zvířat na zemi i ve vodě? Kdo odměňuje, naloženou peči a práci rolníku, a všeho hojnost udílí dobrým i zlým? Všecko to v tvé moci Ho-

spodine, neskončeně moudrý a dobrý stojí. Plná jest země, plné jest nebe lásky a přízně tvé. Den dnu, rok roku vypravuje slávu a velikost skutků tvých nestižitelných rozumem lidským. Ty vládneš po všech světa končinách a rozkazuješ andělům svým, aby vykonávali vůli tvou sv. Nikdy nepřestávají zvučeti chvalozpěvy jejich. Nikdy nepřestaneme i také my tebe, veliký Bože, slaviti a velebiti. A však ne slovy toliko nýbrž i skutky dobročinnými cítiti tebe se přičiníme. Dary tvé považovati budeme ne jako vlastní jmění své, nýbrž jako statek obecní, nám na čas ku správě svěřený, z kteréžto jednou přísný počet od nás požádáš. Varovati se budeme lichvy podvodu i nelidskosti ve všem k svému toliko užítku prohledání. Oblíbímeť sobě milosrdenství a štědrotu, anož nic není ztraceno, což se upřímným srdcem uděluje nuznému, a stokrát více nám dáno býva skrze toho, kterýž dí, žeť jemu činíme, cokoli činíme nejnižšímu z bratří našich. Jakož pak nás dobrý Otec o vezdejší chleb k tobě volající milostivě uslyšel: tedy nám přidati ráčíž i to, což k dobrému duší našich slouží. Dejž ať nejsvětější jméno tvé nám i všemu světu slavně a nadevšecky věci pozemské vážné jest, ať se bojíme tebe, a čest a slávu svatého jména tvého rozšiřujeme. Přijdiž k nám brzo království tvé nebeské, království pravdy a lásky od jednorozeného Syna tvého zvěstované, poznání pravé víry křesťanské katolické, v níž jest sklad našeho blaha složen. A tak budiž konána vůle tvá na zemi, jakož ji andělé a vyvolení tvoji konají v nebi. K tomu nás posilnití rač všemohoucí Bože! milostí svou, abychom i v pokušení zůstaly věrní tobě, zbav nás ode všeho zlého skrze přimluvu všech Svatých a skrze zásluby Pána našeho Ježíše

Krysta, kterýž s tebou a se svatým Duchem živ jest a králuje na věky Amen.

Poděkování všeobecné.

Tobě, všemohoucí Bože, nejvyšší Pane nebe i země, tobě Svatí a pokorní duchem, tobě duše spravedlivých, tobě všickni nebešfané, všickni blahoslavených duchů řádové se klanějí, tobě prozpěvují, tebe ctí a oslavují na věky. I my chválíme a velebíme tebe Pane, i my nehodní služebníci tvoji vyvyšujeme svaté jméno tvé. Nebo když nás nebylo, stvořil jsi nás k obrazu svému, podivně a mistrně jsi zřídil tělo naše, a vdechel v ně rozumnou nesmrtelnou duši svou. Dal jsi nám za ochránce a služebníky vznešenější tvory nežli jsme sami, svaté anděly své; stvořils pro nás tento svět krásný, v němžto jsi nám zavěsil a rozsvítil slunce, měsíc, hvězdy na obloze nebeské, aby nám svítily. Učinil jsi nás vládaři nad dílem rukou svých, všecko jsi položil k nohoun našim, skot, brav i havět, zvířata polní i ptactvo nebeské, rybstvo mořské i zeměplaz pozemský. Když jsme ztraceni byli vinou svou, sklonil jsi nebesa a seslal k nám dolu jednorozeného Syna svého, aby nás vykoupil krví a smrtí svou. Bez zásluhy naší jsi nás přivstípil k svaté církvi své a rozsvítil jsi nám světlo pravé víry. Byls ihned od narození našeho milostivým opatrovníkem našim, a bez počtu jsou dobrodiní, kteráž jsme až potud přijali z otcovské ruky tvé. Navštívils nás sice trápením a vztáhl na nás metlu svou pro hříchy naše, ale brzi jsi se opět smíloval nad lidem svým, a odpustil mu nepravosti jeho; zhojil jsi rány naše, zbavil nás těžkostí

našich, potěšil jsi nás a korunoval nás milostí a milosrdenstvím svým. A protože vroucí díky vzdáváme Božské dobrotivosti tvé, dobrořečíme tobě a chválíme a velebíme nejsvětější jméno tvé. Poněvadž pak není libezná tobě chvála v ustech hříšníka, a nepřijímáš velebení rtů člověka nepravého, vyčistiž, prosíme, sám srdce naše, a dej nám pravou skroušenost, dej potok slz k oplakání hříchů našich, dej nám sílu k povstání, dej horlivost k setrvání a posvěť nás vnitř dobrým Duchem svým, bychom činíce, což jest příjemné před obličejem tvým, hodni byli dobrodiní tvých a dosahli jednou radosti nebeské v blahoslaveném sboru svatých andělů a vyvolených tvých, tebe velebili a vděčně prospěvovali ke cti a chvále jména tvého na věky požehnaného Amen.

Kněz po skončené modlitbě vstane a požehná sbor klečící.

Všemohoucí věčný a milosrdný Pán Bůh rač s vámi se všemi býti, a vám své svaté † požehnání dátí nyní i na věky věků, Amen.

Aneb: Radost a pokoj, polepšení života a čas k pravému pokání, milost a potěšení Ducha svatého a stálost v dobrých skutcích račiz vám dátí † všemehoucí a milosrdný Bůh, Amen.

Aneb: Vyjasniž Pán Bůh obličej svůj nad vámi, zachovej vás u víře a ctnosti † a požehnej vám, Amen.

Aneb: Pán osvěť vás, Pán posil vás a dej vám † požehnání své, Amen.

Modlitba obecní v čase letním.

Všemohoucí, neskonale dobrotivý Bože, vzeři s nebeské vysosti tvé na svůj ponížený lid, kterýž k tobě věrnému Otci svému bere outočiště své, a v tobě veleslavném Pánu nebe i země, všecku naději svou skládá. Poznávámeť, že všickni v tvé všemohoucí ruce jsme a že všecko dobré i zlé, štěstí i neštěstí, radostné i smutné časy tebou stojí. O neodvracuj tedy otcovské tváři své od nás a smiluj se nad námi. Vylej požehnání své na naše pole a zahrady, jenž skrze nestihlou dobrotu svou i ptactvo opatřuješ a kvítí a byliny ušlechtilé odíváš, otevři i nám pravým dítkám svým štědrou ruku svou, a potvrzuj díla rukou našich. Učiň vedlé neskončené moudrosti své, ať nám luno země hojnost obilí urodí a my okřívající a veselíce se z tvé dobročinnivosti tebe vděčně chválíme a velebíme. Poněvadž jsi ale sám skrze neomylná ústa milého Syna svého ujistiť ráčil, že těm, kteříž vším úmyslem po nebeských věcech dychtí, všecky ostatní věci přidati chceš, prosíme tebe, přívětivý milovníče lidský, dej nám lačněti po věcech duchovních, udělnám hořící žízeň po pravé moudrosti, a obvlažuj suchou zemi srdci našich, aby se v nich ujalo drahé semě svatého slova tvého. Propůjč milostivě, ať v jednom každém z nás žije Duch Kristův, ať se při nás spatřuje skrocování těla horlivost, ať mezi námi panuje střídmost a čistota, mír a pokoj, svornost a láska, upřímnost a důvěrnost, jedných k druhým milosrdenství a ve všem dobrém zdílnost. Měj v ochraně a paměti duchovní i světské představené naše, dávej jim dobrá vnuknutí a mysl, a nakloň srdce

jejich k horlivému hledání a vzdělávání obecného dobrého. Posiluj a potěšuj všech zarmoucených bídných a nuzných, a dej jim srdce trpělivé ve všem na vůli tvé svaté přestávající. Mohovitejších srdce ale obměkči a pronikavou mocí svatého Ducha svého je pohni, aby propůjčeným sobě majtkem dobrovolně a rádi chudým pomáhající věrnými správci a úředníky časných věcí se býti dokázali. Chovej nás všechny v lásce své, zpravuj nás vnitř i zevnitř Duchem svým a nedopusť nám strhnouti se bázně tvé; neb jsi a zůstaneš naše ochrana, naše outočiště, náš Bůh Pán a nejmilější Otec náš na věky, Amen.

Modlitba v čase moru, hladu a války.

K tobě všemohoucí Pane, Bože náš, Otče hojný v milosrdenství a plný slitování, k tobě u veliké strasti a bídě své se utíkáme, k tobě voláme o pomoc v žalostném čase tomto. Ach! poslyš nařikání a kvilení naše a neodvracuj se od nás, neopouštěj lidu svého, zbav nás strachu, zbav nás nebezpečení odevšad nám hrozících. Tyť jsi Hospodin veškerého světa. Ty činíš věci veliké, nezpytatelné a divné. Ty jsi zavěsil kouli země na ničemž v zduchu a zavazuješ vody v oblacích svých. Ty zakrýváš tváří své, a lidé chřadnou a v prach svůj se obrací. Sloupové nebeští třesou se a pohybují před obličejem tvým. Ty přetrhuješ boje až do končin země; lučiště lámeš, kopí posekáváš a pevné zdě porážíš mocným slovem svým. Ty díš, a děje se, nic nemůže odolati, mocnosti tvé. O povstaň tedy v síle tvé, a smiluj se nad námi. Slituj se nad lidem drazě vy-

koupeným skrze krev Syna svého. Treseť nás sic spravedlivě metla tvá, nebo mnozí a těžcí jsou hříchové naši. Žádný z nás není čist, žádný bez vinny před trůnem svatosti tvé; a však poznáváme poblouzení svá a hříchy své, a hotovi jsme napravit život svůj, protož rozpomínej se více na provinení naše a odvrť od nás zasloužený trest. Ukaž se litostivým k svému lidu kajícímu a zbav jej všeho souzení a trápení. Vytrhni jej z těžkosti a zármutku jeho. Dej nám pokojné časy, dej nám zdraví, dej, čehož potřebujeme k zachování života našeho, bychom se radovali z darů tvých, bychom s plesáním sloužili tobě a neskončené milosrdenství tvé a dobrotu tvou nesmírnou na věky chválili a vyvyšovali, Amen.

Prosba před ranním cvičením křesťanským.

Děkujeme tobě, Pane Bože náš, tobě Rodičko boží, máti svatá, tobě, anděli strážce, a vám všickni Svatí a Světice boží: že jste minulé noci nás ode všeho zlého zachovati ráčili. Nyní opět začínáme duševní práce své. O dejž nám, nebeský Otče, bychom tebe dnes myšlením i slovy, skutky aneb opouštěním dobrého nezarmoutili, nýbrž pobožností, dobrotou, pilností a poslušností svou tobě se zalibili. Uděl nám svatého Ducha svého, abychom prospívali v spasitelném umění, ke cti a chvále tvé, k potěšení rodičů svých a k vlastnímu dobrému svému. Vzdal od nás dnes milostivě všeliké zlé příhody a ostříhej nás skrze věrnou stráž andělů svých svatých, Amen.

Diky po ranním cvičení křesťanském.

Račiz dobrotivý Otče náš! požehnati, čemuž jsme se nyní naučili. Popřej, bychom všelikého umění podle vůle tvé svaté užívali. Nedopouštěj, o dobrý Bože! bychom v květu mladosti své zvykali věcem, kterýchžby nám v dospělejším věku litovati bylo. Dejž, bychom rodiče a přátely, přestouny i představené své ctili, milovali a poslouchali. Rač nám též dáti, bychom bratry a sestry své sebe ve spolek srdečně milovali; a jako Kristus Pán prospíval netoliko věkem alebrž i moudrostí, dobrotou a milostí u tebe Bože, i všech lidí, tak i my prospívali, Amen.

Prosba před odpoledním cvičením křesťanským.

Hospodine nebeský, prosíme Tě, Pane milosrdenství, kterýžs učinil všechny věci slovem svým, sešli nám moudrost se svatých nebes svých, a dej nám úplně pochopiti a živě poznati pravdu, zvěstovanou ustv věčného Syna svého. Tať nás povede cestami pravými a naučí nás tomu, což se líbí tobě, a což nás blahé činí na tom i onom světě. O Pane Ježíši Kriste, otevřiž uši a oči srdce našeho, abychom slyšeli řeči tvé, a porozuměli jim. Vyuč nás cestě ustanovení svých, a propůjč, bychom jich ostříhali až do konce, Amen.

Aneb: Synu Boží! nauka, kterouž jsi z lána a srdce Otce svého na svět přinesl, jestit světlo, pravda a život. Kdo postihl ducha tvého, a zná pravě viru, od tebe štipenou, varuje se zlého, sklá-

dá rozkoš svou v dobrém, a blahoslaven jest na zemi a blahoslavenství nalezá na světě onom. O sešli nám tedy s vysosti svého Ducha svatého, a osvět rozum a mysl naši, bychom se naučili, což pravým vyznávacům a ctitelům svatého jména tvého věřiti a činiti náleží. Vzdal od nás všelikou rozmišku a roztržku i nepobožná myšlení, a připrav kyprou zemi srdce našeho, aby se ujalo a utěšeně vzrostlo drahé símě svatého slova tvého na věky požehnaného, Amen.

Poděk po odpoledním cvičení křesťanském.

Díky srdečné Tobě Stvořiteli a neskončeně dobrotivý Otče nebeský skládáme: žes nám s trůnu Božské své velebnosti seslati ráčil jednorozného Syna svého, a rozsvítil nám skrze něho světlo nebeské pravé víry křesťanské. Děkujeme tobě, že nám také příležitost podáváš, utvrzovati se v svaté víře této, pokorně prosíce; abys milostivě požehnal dnešní cvičení naše, a cožkoli jsme rozjímalí ku prospěchu duší svých nám sloužilo pro čest a slávů jména tvého. Uděl nám také této milosti, abychom všeliké spasitelné umění na životě naše obraceli, a konali skutky s jménem a vírou křesťankou se srovnávající. Rozmnož pobožnost naši a propůjč, bychom což vůbec příjemné jest očím tvým, den po dni vroucněji milovali skrze Ježíše Krista drahého Pána našeho, Amen.

Aneb : Pane, Ježíši Kriste, věčný Spasiteli náš, vzdáváme tobě vroucí díky, žes nám dobrotivě popráti ráčil, bychom opět rozjímaním svatým potě-

šili a občerstvili srdce své a v známosti Božského učení tvého pokročili dále. Dejž prosíme tebe, aby čímž drahé nepadlo na skálu, kdeby vláhy nemělo, ani do trní, kdeby udušeno bylo, ani podlé cesty, kde by opět pošlapáno bylo; alebrž aby do půdy kypré srdcí dobrých přišlo a přineslo užitek stý. Bože, ostřihej srdce naše milostí svou a způsob skrze vnukání andělů svých svatých, abychom nikdy v škodlivé bludy uvedeni nebyli. Račiz nás též posilniti, aby se s přijatým učením srovnával život náš, a my den ode dne něco prospívali v pobožnosti svaté, a tak hříchů se vystříhajíce a činíce to, což nám podlé neskončené moudrosti a dobroty své přikázati ráčíž, hodni byli otcovské lásky a přízně tvé, a zde na zemi hojně potěšení a radostí duchovních, potom pak věčného blaha oučastni byli skrze Krista Pána našeho, Amen.

Píseň před kázáním.

Otče náš milý Pane!
 Dej nám Ducha svatého,
 Ať nás naučí božského
 Pravdu zákona znáti,
 Proroctví falešného
 Pilně se vystříhati:

Kriste ! jenž jsi svým věrným
 Seslal Ducha svatého;
 Před věky vyvoleným
 Otce nebeského.
 Račiz nám této chvíle
 Téhož Ducha seslati,
 Abychom tebe mile
 Mohli v slovu poznati.

O milý Duše svatý,
 Rač našim hostem býti,
 Jenž jsi v darech bohatý,
 Nemeškej k nám přijíti.
 Zpravuj jazyk k mluvení,
 Dej nám dobré učení,
 Nachyl uši k slyšení,
 Zapal srdce k věření.

Kněz před rozhlašováním slova božího vstoupí na kazatelnu, řka:

K. Pochválen buď náš Spasitel a Vykupitel
 Kristus Ježíš!

L. Až na věky, věků.

Na to znamená kněz pravou rukou se sborem
 (každý sám pro sebe) své čelo, usta a prsa křížem
 trojnásobným řka:

„Ve jménu Otce † i Syna † i Ducha svatého
 † Amen. Dřív nežli tuto dobu něco spasitelného
 ku prospěchu našich duší rozjímati budeme, po-
 kleknouce na kolena svá, požádejme Ducha sva-
 tého o pomoc osvětlení jeho.“

Kněz padne se sborem na kolena svá dle příkladu Ježíšova v zahradě Jetse- manské řka:

Duše svatý, jenž jsi viditelně v způsobu ja-
 zyků plamenitých o letnicích v Jeruzalemě na sbor
 svatých apoštolů stoupil, srdce a rty jejich ohněm
 nebeským rozžal, Duchu svatý sstup tolikéž na
 nás a zotav mdlobu naši. Zpronikej mysl naši
 paprskem světla svého, oblom a posil srdce naše

mocí svou oživující, abychom, což kolivěk blahé a dobré jest, světle poznali, onož vroucně milovali a v pravdě vykonávali, Amen. Otče náš atd.

Aneb říká: Přijď, o Duše svatý! naplň srdce svých věrných a mysli naše k poslouchání pravd nebeských nakloň a připrav, by svatá chvíle tato od nás nebyla zmařena, nýbrž abychom poučení, potěšení, a ve všem dobrém posílnění do příbytků svých se navrátili, Amen.

Neb: Bože! světlo věčné, v němž všickni pokladové moudrosti a věd složení jsou, vzezři na sluby a služby své, v hluboké pokoře klečící před trůnem nesmírné velebnosti tvé, a volající k tobě o boží pomoc tvou. O dejž nám svého Ducha svatého, aby bleskem neskončené moudrosti své osvětil temnosti mysli naší a naučil nás tebe znáti, Otce a jednorozeného Syna tvého, Ježíše Krista a pravdu nebeského učení jeho, abychom pevní u víře, nepohnuti v naději a horliví v lásce, v pokoji a radosti trávili dny života svého a k tobě se brali stvořiteli náš, v společenství milých Svatých a v pravou vlast naši, Amen. Otče náš atd.

Neb: Lepšíť jest, Hospodine! zákon z ust tvých, než tisíce zlata a stříbra; nad med jsou sladká slova tvá; blahoslavený, kdož si libuje zákon tvůj a v něm dnem i nocí přemýšluje. O račiž nám tedy seslati Ducha svatého, aby v nás zbudil pravou chuť k poslouchání a rozjímání drahého slova tvého, abychom prospívajíce v známosti jeho prospívali, též v bázni tvé a plnění rozkazů tvých a tak časně i věčně blahoslavení byli, Amen. Otče náš atd.

Neb : Duše svatý, Duchu pravdy a moudrosti, Duchu umění a pravé rady, stup na nás s výsosti nebeské, buď nám přítomen pomocí svou, vyčišť milostivě srdce naše od marných myšlení a žádostí světských. Vzbud' v nás hořící žízeň po sv. pokrmu duší našich ; učiň, aby předrahé símě slova božího v dobrou zemi padlo a stý užitek přivedlo. Amen. Otče náš atd.

Na to povstane kněz, řka :

Povstaňme a poslyšme část ze slova neb ze zákona božího, ve jménu Otce † i Syna † i Ducha sv. † z kap. a verše atd.

Po přečtení kněz políbí ono misto slov božích řka :

Tolik jest slov z písma sv. vzatých, jenž bude základ k předmětu dnešního rozjímání našeho. Rač Pane Bože nám své milosti sv. popříti, abychom mohli jeho sv. příkazy zachovati, potom zde i po smrti se radovati.

Na to kázání čili řeč k lidu následuje.

Kněz po kázání a ohláškách se hlasitě modlí :

Hospodine všemohoucí, Bože věčný, nejdobrotivější Otče náš ! vzhledni s trůnu božské velebnosti své na věrný lid svůj chvalící a velebicí sv. jméno tvé za všechna dobrodinní, kterážs nám

od narození našeho až do této chvíle dobrotivě prokázal, zvláště díky vzkládáme tobě, žes milého Syna svého s nebes k nám na zem poslati ráčil, aby vzav na se tělo naše a přirozenost naši znovu nás obživil, a časné i věčné blahoslavenství nám zjednal. O věříme pevně, cokoli buď on sám učil anebo svatá od něho založená a neomilností obdařená katolická a apoštolská církev skrze písmo svatá neb skrze ustná podání k věření předkládá. Držíme za jistou a nepochybnou pravdu, žes ty, o Bože, jediný v podstatě věčný, všemohoucí neskončeně moudrý stvořitel a zachovávatel veškerého světa, žes svatý a spravedlivý svrchovaně laskavý, plný dobroty a milosrdenství, a že zvláště o nás lidí málo menší andělů otcovsky pečuješ. Ježíš Kristus, jenž zázraky dokázal a zpečetil pravdu řečí svých z lůna a srdce svého, nám přinesl tu přenutěšenou zprávu, že i vlasy naše všecky spočteny máš: že andělé tvoji svatí nás opatrujou na cestách našich, a spasitelným vnukáním ke všemu dobrému vedou. Ježíš Kristus, jenž nad smrtí světěživ, třetího dne z hrobu povstal, nás ubezpečil, že po časné smrti na jiném lepším světě živi býti máme. An jehož jednou k všeobecnému soudu čekáme, slovy i skutky svými nám ukázal, co činiti a čeho se vystríhati máme, abychom zde blaženi byli, pak ale v nebeské vlasti věčné odplaty došli. A ačkoli nyní tyž Syn tvůj, a drahý Pán a Vykupitel náš na pravici tvé sedí, nic méně na oltáři v způsobě chleba jasnost božské a lidské tváři své nám ukazuje a skrze Ducha svatého, jenž s ním a s tebou od věčnosti stejný jest Bůh, v srdcích našich přebýváti a k svatosti života nás vesti ráčí. Kdo se řídí a zpravuje tím dobrým Duchem tvým a všech prostředků k nápravě života svého

věrně užívá, tomu odpouštíš všechny hříchy jeho a jakožto znovu rozeného miluješ, a hotov jsi přijmouti jej do nebe svého. O bychom se byli vždycky jako poslušné a vděčné děti tak dobrého Otce zachovali! Bychom vždy tebe, neskončeně dobrého byli ctili a milovali z celého srdce svého a nikdy tebe nezarmoutili hříchy svými. O budeme, milostivý Bože, ode dneška budeme jiní, vyrazíme se z duchovní mrtvosti své, a kráčet budeme po cestách tvých, jen nás nezavrhuješ od tváře své a buď nám milostiv. Obživ víru, posil naději, a rozmnož lásku naši. Skrze Krista Pána našeho, Amen.

Víra.

Pevně věřím a vyznávám, co máti naše, svatá katolická církev učí, ne proto, že jsem se v církvi tvé zrodil, nobř proto, že božskou pravdu a výbornost učení jejího poznávám. Věřím, že jest jeden Bůh, věčný a neproměnný pramen a původ, začátek i konec všeho, což jest na nebi i na zemi. Věřím, že Bůh jest všemohoucí, neskončeně moudrý, dobrotivý, svatý a spravedlivý odplatitel dobrého, a mstítel zlého bez přijímání osob, že mi jest všudy přítomen, a zná i tajnosti srdce mého. Věřím, že Bůh v podstatě jediný, trojí jest v osobách, Otec Syn a Duch svatý. Věřím, že Bůh Otec skrze Syna svého veškeren svět z ničehož učinil, jej zachovává a přemoudře zpravuje, že k službě své, ke cti a slávě své nezčíslné množství andělů stvořil, člověka pak málo níže postavil, anobř sobě samému podobného jej učiniti ráčil. Věřím, že prvotní rodiče naši, podvedení chytrostí a lsti

nepřítele ďábla, Boha neposlušni byli, a že tento původní hřích, jakož i ostatní hříchové a nepravosti lidské jsou původ a pravá příčina všech zármutků a utrpností našich. Věřím, že dobrotivý otec nebeský z pouhé k nám milosti jednorozrozeného Syna na zem poslal, aby vzav na sebe člověčenství, učením, příkladem, umučením a smrtí svou padlé pokolení lidské pozdvihl, zvelebil, a od věčného zahynutí vykoupil. Věřím, že týž Ježíš Kristus, ačkoliv nyní u veliké slávě v nebesích králuje, nicméně po všecky dny s námi přebývá, a pod způsobou chleba a vína věrné své těší, sílí a potvrzuje ve všem dobrém. Věřím v Ducha svatého, jenž svatou církev křesťanskou katolickou v neomilnosti zdržuje, v srdcích našich jakožto v pravém chrámě svém přebývá, a způsobem nevystížitelným k větší a větší dokonalosti mravní nás přivozuje. Věřím, že živí a zemřelí křesťané obecnství vespolek mají, a skrze pobožné modlitby a milosrdné skutky sobě napomáhají. Věřím, že Ježíš Kristus po obloze nebeské přijde jednou s anděly svými, soudit živé i mrtvé, ačkoliv každého člověka hned po jeho vykročení z tohoto života před soud svůj volá, a podle zasloužení buď v nebesích odplacuje, nebo v očistci a v místě věčného zavržení tresce. Věřím, že ctnost jest pravé povolání člověka, a že ten, což dobré a povinné jest, nejen poznati, nýbrž nábožným užíváním svátostí a jinými prostředky v církvi katolické se nalézajícími, i v skutku plniti může. Bože, potvrď víru mou, a dejž bych v pokoře a sprostné poslušnosti nálezům a výpovědím podroboval rozum svůj.

Naděje.

Pevně se naději, o Bože, že pokolení lidské v dokonalosti prospívá, a že se jednou všickni lidé na okrsku země k svaté katolické církvi přivtělí, aby byl jeden ovčinec a jeden pastýř. Naději se, že v lázni Boží a konání dobrých skutků naleznou pravou spokojenost mysli, radost a všeliké duchovní potěšení, a cokoliv mne sic potká na cestě života mého, že všecko prozřetelnost a milostivost Boží k dobrému obrátí. Naději se, a pevně důvěřuji, že mi při pravém pokání a polepšení života mého skrze neskončené zásluhy Ježíše Krista úplné hříchů odpuštění, a posléz koruna slávy věčně propůjčena bude. Bože, posilň naději mou.

Láska.

Miluji tě, Bože můj, z celého srdce svého, a ze vši duše své, jakožto neskončené dobrého stvořitele, ochrance a největšího dobrodince svého. A protož lituji srdečně a oplakávám všechny hříchy, jimiž jsem od mladosti své urazil velebnost tvou, a činím ten svatý slib před božím obličejem tvým : že nikdy více vědomě a dobrovolně hřešiti nebudu, nýbrž cele se vynasnažím, bych již jen k tvé libosti, k tvé cti a chvále, a k prospěchu bližního svého živ byl, a jednou ozdoben ctnostmi pravého křesťana, a obohacen dobrými skutky se postavil před trůn svátosti tvé, a v království nebeském tebe s anděly a všemi svatými na věky chválil a velebil. Amen.

Modlitba Páně.

Přelaskavý Otče náš, tys otcem každého tvo-
ru i toho nepatrného červíčka, tys všady přítomen,
na zemi i na nebi. Ty všady moc, moudrost a
slávu svou zjevuješ, zvláště svátým andělům a svým
přátelům blaženým na nebesích; připrav Otče náš
v srdcích našich sobě nebe a ozdob je ctnostmi
a okrášlí je dary dobrého ducha svého, aby i
skrze nás nehodné služby tvé, se zvěstovala vele-
bnost tvá a se rozmnožila čest jména tvého. Pro-
síme tě, smiluj se nad námi a nad těmi, jenž tě ne-
znají, a uveď je brzi k jasnému světlu božimu tvé
pravdy sv., aby i oni dobrořečili Tobě a blaho-
slavili tebe, aby každý jazyk vyznával: že Ty jsi Hospo-
din, pán a Bůh náš věčný a neproměnný, svrcho-
vaně mocný, moudrý, svatý a dobrý. Račiz milo-
stivě způsobiti božským řízením svým, aby všickni
lidé na okršku země přišli k poznání křesťanské
víry kat., a kteří se odloučili od pravé církve, aby
upustili od bludů svých, opět se vrátili k matce
své církve sv. Nás pak samy utvrzuj v svaté víře
naši, aby byla pravidlem života našeho, a tak abys
ty sám v srdci našem královal a my zde na zemi
vůli tvou sv. tak ochotně plnili, jakož ji andělé a
vyvolení tvoji vykonávají na nebi, aby nás od pl-
nění nejsvětější vůle Tvé neodvozovaly potřeby tě-
la a potřeby vezdejšího života, o uděl nám o pře-
štědrý Otče náš vezdejšího chleba, uděl nám ho
každému tolik, čehož každý k zachování života
svého zapotřebí má. Přitom vroucně prosíme, rač
nám poklesky naše milostivě prominouti, jakož i
my našim bližním všecky jejich vady, jimiž nám
ubližili řeči a skutky, rádi odpouštíme, tak i ty,

milostivý Otče, nespomínej více na provinění naše, a nestíhej nás metla spravedlnosti tvé. Popřej nám raději milosti své, bychom napravili životy své a neuvozuj nás slabé mdlé a nestatečné v zlou příležitost, v příliš dráždivé pokušení a v tvrdou zkoušku, abychom ostali v boji válečném proti tělu a světu, ďasů a běsu duchům zlým, bychom nad škodlivými nepřáteli duší našich vždy zvítězili. O nejdobrotivější Otče náš, opětujem prosby naše, račiž býti naším štítem, ochráncem a spomocníkem, zbav nás všeho, cožby koli nám na duši neb na těle škodilo, bychom svatě a příkladně, ochotně a šťastně konali i dokončili běh života vezdejšího a dostali se k tobě do sídla nebeského, kdežto s milým Synem svým v jednotě Ducha sv. živ jsi a králuješ na věky, Amen.

Pozdravení andělské.

Trojediný Prabože věčné slávy, Otče, Synu a Duchu sv., před tebou nejprv kolenou svých křívíme, Tobě se nejprv klaníme a Tebe velebíme, Tebe o zdraví těla i duše u vřelé pokoře prosíme a pozdravujeme. O Maria, Královno nebes! i Tebe oslavujeme, chválíme a velebíme. Sám Bůh velí, bychom úctu tobě velikou vzdávali a tebe milovali. Bůh vliv v tebe plnost milosti svých a ozdobil tě dary svými, darem nevinosti a čistoty, darem pobožnosti a pokory, darem krotkosti, tichosti a vroucí lásky. Ano Hospodin velí, bychom ctili tebe ušlechtilá Panno Maria, nebo vždy byl s tebou, vždy přebýval v andělském srdci tvém a po všechny dny života tvého držel nad tebou ochranou ruku svou, až tebe vzal k sobě do království

svého, a povýšil tě nad všechny Svaté své. Ty jsi v čistotném životě svém bez porušení pannenství nevymluvným způsobem počala a toho světa pravého Boha a člověka, protož Pána a spasitele našeho porodila. Pročež slušně pozeňnanou a blahoslavenou mezi všemi ženami tebe nazývají národy země, jakož i plod paňnenského života tvého Ježíš. Kristus od věčnosti a nade všechno na nebi i na zemi pozeňnaný a blahoslavený jest. O svatá Panno Maria, matko nejdůstojnější pravá matko Boží pros a přimlouvej se za nás u Syna svého sedícího v slávě na pravici Otce, aby nám hříšným neodjímal milosti své a utvrzoval nás v svaté víře od něho štípené, jakož i v blahoslavené naději a srdečném milování. Oroduj za nás obzvláště v poslední hodině naší, an se duše loučiti bude s tělem, a povolání budeme před stolicí spravedlivého soudce, bychom ostali v soudu tom, a s tebou se radovali na věky věků, Amen.

Modlitba všeobecná.

Věčný, všemohoucí Bože, kterýž o nás všechny dobrotivě pečuješ, vzdáváme čest a chválu svatému jménu tvému, za všechna dobrodinní, kteráž jsi k nám z lásky své převeliké od narození našeho až do této chvíle dokázal. Račiz nás, pokorně prosíme tebe, i dnes a po všecken budoucí čas mocnou pravíci svou a skrze nebeskou stráž svatých andělů opatrovati a zachováti od všelikých škodných příhod a nebezpečností, abychom s potěšením sloužili tobě a pobožnými mravy a šlechetným obcováním tobě se líbili. Poroučíme tobě svatou církev tvou katolickou, to pravé království tvé žádající tebe, abys ji milostivě rozšiřovati ráčil na

okrášku země, a skrze náměstka Apoštolského a veškeren duchovní řád k prospěchu a časnému i věčnému blahoslavenství věřících ji zpravoval. Poroučíme též otcovské lásce tvé úředníky, vladaře, zpravce a všechny vrchnosti tohoto světa: Zpravuj je Duchem svým dobrým, aby přítrž činili nepravostem rozpustilostí a všemu zlému, a svědomitostí v povolání svém k tvé Božské cti a slávě vzdělávali obecné dobré. Poroučíme tobě i rodiče, příbuzné, přátele a dobrodince naše a všichni věřící živé i mrtvé. Obrát, prosíme Pane a uveď na cestu pravou zaslepené a bídné hříšníky; obrať bloudící, a přiveď je k poznání pravdy, přispěj ku pomoci všem v nebezpečení postaveným, potěš zarmoucené, pozdrav nemocné, posil slabé a občerství každého, jakoukoli bolesti sevřeného. Smiluj se, Pane Bože, smiluj se nad námi všemi, pro milého Syna svého, Pána našeho Ježíše Krista, kterýž s tebou a s Duchem svatým živ jest a králuje na věky, Amen.

Jiná modlitba všeobecní.

Pochválen budiž nejdobrotivější Pane Bože náš, Otče nebeský, a vyvyšován na věky za nezčíslná dobrodinní, kteráž jsi nám nehodným až do této chvíle prokázati ráčil. Měj však, prosíme, na nás i v budoucím čase obrácené prozřetelné oči své a nakládej s námi podle velikého milosrdenství svého. Požehnej práce, obchody a živnosti naše, uchovej nás od nemoci, vojny, neourody a hladu, chraň a opatruj proti všem škodlivým příhodám podle duše i těla. Veď nás Duchem svým svatým, abychom živi byli k slávě a líbeznosti tvé, a hříchů se varujíce a prospívajíce v do-

Přím požívali pravého pokoje a radosti. Zachovávej a zpravuj svatou církev naši, a dej by právě věřících křestanů v opravdových ctitelů tvých den po dni bylo více. Prosíme i za duchovní a světské zpravce, kteréž nám zřídila a představila Božská moudrost tvá. Račiž sám vládnouti srdcem jejich, aby svěřené sobě moci ke cti tvé, obci ku prospěchu a k vlastní pochvale a zdejší i věčné odplatě své užívali. Manželům křesťanským dej pravou pobožnost, lásku a věrnost, aby se dítkám svým vydávali za příklad dobrý a hojného z nich potěšení nabyli. Smiluj se, litostivý Otče, nad chudými a nuznými, vzbud jim lidi dobrého a citelného srdce, kteřížby jim ochotně pomáhali v nedostatku jejich. Dobrodinců našich buď štědrým odplatitelem rodičů, přátel a příbuzných laskavým opatrovníkem a těšitelem zarmoucených a spomocníkem všech, kteříž čekají na smilování Tvé. Nepřátelům našim račiž odpustiti křivdu nám učiněnou, a vyhlad, milovníče a příkazateli pokoje! všelikou nenávist a žádost msty ze srdcí našich. Zemřelým bratrům a sestrám našim dej ať svítí světlo věčné a přidržili se jich ještě nějaké poškrvny hříchů v tomto životě spáchaných, aby se od nich brzi skrze pobožné přimluvy a dobré skutky naše očistili. Chovej nás všechny v otcovské lásce své a propujď by každý dobrý boj bojoval, víru zachoval, běh dokonal, a naposledy v nebesích slávou a ctí korunován jsa, tebe ctil chválil a velebil na věky, Amen.

Po vyslyšení slova božího.

Píseň, nápěv: „Otče náš milý Pane.“

Děkujem tobě Otče náš!

Pane všemohoucí,

Jenž nám slovo Syna tvého,
 Kteréž může spasiti
 Prostředkem kazatele
 Od tebe poslaného
 Dáváš svým je slyšeti
 Darem ducha svatého.

Jesu Kriste nebeský !
 Za to tebe prosíme,
 Což jsme nyní slyšeli,
 Dej pomoc, ať věříme ;
 Věříce všemu tomu,
 Bychom skutkem činili,
 Činíce zachovali,
 Milosti tvé nabyli.

Předobry náš těšiteli,
 Milý Duše svatý !
 Příbytek svůj v srdcích
 Našich račiž způsobiti.
 Skrze poslouchání
 Slova Krista našeho,
 V němž záleží moc
 K spasení člověka věrného.

Zpráva o vodě svěcené.

L. P. 119 Alexander I. papež rozkázal, aby se voda se solí smíšená k pokropení pravověřících křesťanů světila a lid se ní kropil. Voda jest symbol čistoty a plodnosti, sůl opět obraz čistého a nepoškozeného svědomí. Za starého zákona lid zvířecí krví smežval své hříchy a krví se kropil, však náš Spasitel, Ježíš Kristus zrušil onen řád ži-

dovský a pohanský, sebe obětováním a přijal se v novém zákoně symbol vody za obyčej čistoty; pročej ji v chrámech a po domích v kropenkách máme a ní se omýváme a kropíme, když do stánku božích vstupujeme, abychom čisti v svědomí před tvář Boží vstoupili.

Kropení lidu vodou svěcenou po kázání
o nedělích po celý rok kněz před hrubou mší sýatou před oltář klekna, třikráte oltář, sebe a své slúhy pokropí vodou a počne zpívati:

K. „Pokropíš mne!“

Sbor (kûr) zpívá Žalm 50.

S. Pokropíš mne Hospodine a budu čist: obmej mne a nad snih budu bělejší.

Smiluj se nade mou Bože podle velikého milosrdenství svého.

Sláva budiž Otci i Synu i Duchu sv. nyní vždy a na věky věků, Amen.

Od hodů velkonočního až do sv. Ducha inclusive kněz zpívá:

K. „Viděl jsem vodu!“

S. Viděl jsem vodu vycházející z chrámu od strany pravé. Alleluja.

A všickni ku kterým přišla voda tvá: blaženými učiněni jsou. Alleluja. Alleluja.

Chvalte Pána, nebo dobrý jest : a na věky trvá milosrdenství jeho.

Sláva budiž Otci, atd.

Viděl jsem vodu vycházející : z chrámu od strany pravé. Alleluja.

A všickni, ku kterýmž přišla voda tvá : blažení učinění jsou. Alleluja. Alleluja.

(Kněz mezi zpěvem sborním obrátí se od oltáře, po kostele kráčíc kropí vodou nejprv po jedné a potom po druhé straně přítomný lid, po skončeném zpěvu stojí u oltáře zpívá :)

K. „Ukaž nám, Hospodine milosrdenství své (v čase velkonočním přiřkne)“ Alleluja.

L. A uděl nám milost svou.

K. Pane! vyslyš modlitbu mou.

L. A volání mé k tobě přijď.

K. Hospodin buď svými.

L. I s Duchem tvým.

Modleme se :

Vyslyš nás Hospodine! Otče svatý, všemohoucí věčný Bože ! rač seslati s nebe svého anděla svatého, aby všechny v stánku tomto přebývající navštívil, ostříhal, hájil a chránil skrze Krista Pána našeho.

L. Amen.

Správa o adventě v čase posvatném.

Adventus značí příchod Mesiašův neb Ježíšův na svět v prosinci. V onom čase církev se kajíčně připravuje k obnovenému porodu Spasitelovu neb Vyku-

pitelovu očekávajícímu jeho moci a síly příchodí v slávě na svět, jakož ho někdy v předpekli nábožní otcové očekávali. Tjž obyčej jest pradávný, okolo l. P. 600 sv. Řehoř. papež ustanovil, aby se čas adventní po celý měsíc prosinec (4 neděle) slavil. Na mnohých osadách na Čechách v chrámech založení Rodičky Boží devítník do onoho času připadající ku slávě matky boží spolu se světí; jakož v Praze na Karlově, u sv. Mikoláše, sv. Tomáše ajv. Tímto časem rok církevní se začíná, poněvadž početím a narozením Ježíšovým spasení člověčenstva na světě se započalo. Církev nazývá v adventě mši sv. „Rorate“ protože ona mše slovy těmito počíná: „Vydejte nebesa rosu“ Aby tak, jakž rosa a dešť vlahou svou rostlinám prazpívá, příchod Ježíšův duším lidským prospěl.

Rorate také mše andělská slove, protože o pozdravení andělském jedná a Rodičce Boží se obětuje v rouše bílém na znamení slavného a přeutešného očekávání Spasy našeho. Mimo Rorate v obyčeji bývá roucho o této době v barvě modré na znamení pokory a pokání ku zavítání a přijetí Vykupitele. Služby boží se jitrním časem, na usvítě před slunce východem vykonávají.

Při vchodu kněze se sluhý svými k oltáři osvěcenému, sbor počne zpívatí třikráte po sobě:

„Eihle Hospodin přijde a všickni Vyvolení s nim, a tehdáž bude jasnost veliká, Alleluja“ t. j. (Chvalmež Boha.)

Kněz mezi zpěvem vystaví Nejsvětější Svátost oltářní a pakourí ji, počne pěti:

K. „Ejhle panna počne“

S. A porodí Syna nazve jméno jeho Emanuel,
máslo a med bude jísti, aby znal zavrci zlé a vo-
liti dobré.

K. Anděl Páně zvěstoval Marii,
S. A ona počala z Ducha svatého.

Modleme se :

Ěspodine ! milost tvou prosíme, rač v mysle
naše vlti, abychom kteří jsme zvěstováním anděla
Krista Syna tvého vtělení poznali, skrze jeho umu-
čení a kříž ku slavnému vzkříšení přivedeni byli,
skrze téhož Pána našeho Ježíše Krista, Amen.

Pomoc Boží zůstavěj vždycky s námi, Amen.

Sbor zpívá :

Vydejte rosu nebesa,
A oblaci dštete spravedlivého !
Otevři se země,
A porod' Spasitele !
Nebesa vypravujou čest a slávu boží,
A dílo rukou jeho zvěstuje obloha.
Sláva Bohu Otci i Synu i Duchu sv. atd.
(Mezi tím kněz se připravuje k službě boží,
oběti mše sv.)

**Veřejné vyznání viry akatolika v ko-
stele u přítomnosti dvou svědků před oltářem hrubým
klečícího a rozžatou svící voskovou držícího, k němuž
kněz komží, štolou a pluvíalem přiodín, následující
řeč obyčejně promluví :**

Jedna z obzvláštních milostí, kterouž vám vše-
mohoucí Bůh podle neskončeného milosrdenství

svého až potud' uděliti ráčil, jestiž, že vám to svaté vnuknutí, aby jste se přivtělil (přivtělila) počáteční naši matce církvi sv. obecné a apoštolské, a tak jakožto věrný syn (věrná dcera) její, libezně Pánu a stvořiteli svému sloužil (sloužila) pobožným a šlechetným životem. O děkujte mu srdečně za veliké dobrodiní ono, a velebte a oslavujte až do konce svaté jméno jeho. Nyní však před tvář vševědoucího zpytatele ledví a srdce před oltářem Ježíše Krista a před těmito křesťanskými svědky a přede mnou služebníkem církve zde, učinite veřejné vyznání pravé víry, křesťanské katolické, podle řádu starobylého a ustanovení všeobecného duchovního Trydentského sněmu.

Ve jménu Otce, Syna i Ducha sv. Amen.

Na to vyznávav víry buď sám aneb s knězem hlasitě říkát:

Já N. pevně věřím a vyznávám všechno spolu a jedno každé zvláště, což se obsahuje v srovnání víry, kteréhož svatá církev Římská užívá, jmenovitě: Věřím v jednoho Boha Otce všemohoucího, stvořitele nebe i země, všech viditelných i neviditelných věcí; — a v jediného Pána našeho Ježíše Krista, Syna Božího jednorozeného a z Otce narozeného přede všemi věky v Boha z Boha a Světlo z Světla, Boha pravého z Boha pravého, splozeného neučiněného, spolu podstatného Otci, skrz kteréhož všechny věci učiněny jsou, kterýž pro nás lidi a pro naše spasení stoupil s nebes a tělo na sebe vzal, z Marie Panny působením Ducha svatého a člověkem učiněn jest, ukřižován byl pro nás, pod Pontským Pilátem trpěl i pohřben jest, a třetí

den vstal z mrtvých podle písem a vstoupil na nebesa, sedí na pravici Otce, a zase přijde s slávou souditi živé i mrtvé, kteréhož království nebude konce; — a v Ducha sv. Pána, a obživujícího, kterýž z Otce i Syna pochází, kterémužto s Otcem a Synem spolu stejná poklona a spolu stejná sláva dána bývá, kterýž mluvil skrze proroky — a jednu svatou všeobecnou a apoštolskou církev — vyznávám jeden křest na odpuštění hříchů, a očekávám vzkříšení mrtvých a život budoucího věku, Amen.

Apoštolské a církevní odevzdání, a všelijaké jiné pořadky a ustanovení církve co nejstáleji přijímám a připouštím.

Připouštím též svaté písmo podle toho smyslu, kterýž držela a drží svatá máteř církev, jižto přináleží souditi o pravém smyslu a výkladu písma svatého a to písmo nikdy jinak než vedlé jedno-
smyslného snešení Otců svatých přijmu a vykládati budu. Vyznávám též, že jest 7 pravých a vlastních Svátostí nového zákona od Ježíše Krista Pána našeho nařízených a k spasení lidského pokolení (ač ne všecky jednomu každému) potřebných, totiž to: Křest, Břimování, Svátost oltářní, Pokání, Poslední pomazání, svěcení Kněžstva, a Stav manželský. Věřím že přinásejí milost Boží a že z nich tři, křest, břimování a kněžské svěcení bez svato-
krádežství po druhé přijatý býti nemohou.

Přijímám a připouštím všecky řady a služby, kteréž při slavném posluhování napředjmenovaných Svátostí od církve katolické přijaty a utvrzeny jsou.

To všecko i každé zvlášť, což na svato-svatém sněmu Trydentském o hřichu prvopočátečném

a ospravedlnění, vyměřeno a vyloženo jest, připouštím a přijímám.

Vyznávám také, že se při mši svaté Bohu obětuje pravá, vlastní mír a milost Boží, získající oběť za živé i za mrtvé a že v nejdůstojnější Svátosti oltářní jest pravé skutečné a podstatné tělo a krev s duší i s Božstvím Pána našeho Ježíše Krista a že se stává proměna celé podstaty chleba v tělo a celé podstaty vína v krev, kterážto proměna od církve všeobecné celopodstatné měnění, to jest proměna jedné celé v druhou celou podstatu se nazývá. Vyznávám též, že pod jednou samou buď chleba neb vína způsobou všecek a celý Pán Kristus a pravá Svátost se přijímá. Stále na tom stojím, že očištec jest, a že duším v něm se zdržujícím pobožným přispěním věřících se pomáhá. Při tom vyznávám, že Svatí již s Kristem Pánem králující, ctění a vzývání býti mají, a ti že za nás modlitby Pánu Bohu obětují; jakož i to, že jejich svatým ostatkům počestnost činěna býti má. Pevně jistím, že obrazové Krista Pána a Rodičky Boží blahoslavené Panny Marie a jiných svatých chování a držení býti mají, a že se jim příslušná čest vzdávati má.

Věřím že moc udělování odpustků v církvi od Krista zůstavená, a jich užívání: že lidu křesťanskému velmi prospěšné jest Svatou, katolickou a apoštolskou Římskou církev uznávám za matku a učitelkyni všech církví a Římskému biskupu, svatého Petra knížete Apoštolů postupníku a Pána Ježíše Krista náměstkou pravé poslušnosti slibují a přísahám.

Přijímám a upřímně vyznávám všecko, což svatými duchovními právy, všeobecnými sněmy, a zvláště pak svatým Trydentským sněmem vydáno,

vyměřeno a vyjádřeno jest Vedlé toho všeliké věci těm odporná a všelijaká kacířská učení, od církve svaté zavržená a odsouzená a proklatá, i já odsuzuji, zavrhuji a proklinám.

Tuto pravou katolickou víru, bez kteréž žádný spasen býti nemůže a kterouž já nyní dobrovolně přijímám a v pravdě držím, chei celou a neporušenou až do mé nejdelsí smrti a do posledního okamžení života svého stále s Boží pomocí zachovati, vyznávat i poddaným svým, aneb těm, jichžto správa dle mé povinnosti neb úřadu mně přináležeti bude, předkládati, je při ní zdržovati, a jich podle mé nejvyšší možnosti vyučovati. To všecko já N. připovídám, slibuji a přísahám.

(Nyni se přinese a otevře misal a vyznávav položí prsty své pravice na začátek evangelium sv. Jana říká:)

„K čemuž mi dopomahej Pán Bůh a tato sv. jeho Evangelia,“ Amen.

Na to kněz vyznávaví praví:

Víru křesťansko-katolickou, kterouž jste nyní slavně vyznal (vyznala) posilni a utvrdi vás v ní sám zakladatel její, Ježíš Kristus, svatým Duchem svým, který posilnil apoštoly sv. a nečíslné množství pravověřících, kteříž pravdu víry své pečeti krví svou a nyní u velké slávy a velebnosti v nebesích králují. Hledte jen i také vy skrze pobožná rozmlouvání s lidmi, v náboženství našem dokonale zběhlými, čítáním pilným vzdělavatelných spisů a horlivým posloucháním slova Božího a cvičení křesťanských více a více prospívat v známosti sv. víry naší, aby jste se nevyklal a netočil

(nevyklala a netočila) každým větrem učení jako třtina, zaslusno, aby jste odpověděti uměl pokorně odporujícím vám. Zvláště vás napomínám v Pánu, aby jste všeliké učení křesťanské s životem vašim srovnával (la) a porovnával a jak věříte v srdci, tak jednal (la) v skutku. Neb praví Jakub sv. „Budtež činitelé slova a ne poslouchači toliko oklamávající sebe. (Jak. I. 22.) Budtež tehdy pobožný a horlivý (ná a vá) v modlení, nebo pobožnost jest zisk velký, zvláště s takovou myslí, kteráž na tom což má, představati umí. (Tim. 6, 6.) Zachovávejte spasitelných obyčejů křesť. a nic vám nebud' špatné, nic opovrzení hodné, cožkoli bázeň Boží v nás rozmáhá a umysly sv. posiluje. Vykonávejte milosrdné skutky, věda (vědouc) že v osobě zarmoucených, lačných, žíznivých a nuzných samého Krista Pána těšíte, jeho občerstvujete, jemu pomáháte. Budtež tichý a přívětivý (chá a vá) na všechny lidi, jakožto přátele a bratry své v Kristu Ježíši. Budte strážlivý a milovník (vá a ee) čistoty, budte pilen a bedliv (a a á) v konání práce povolání svého, a poněvadž vám jest živu býti mezi lidmi, kteříž snad pouhé toliko jméno křesťanů mají, a o nichž s pláčem napsal Pavel sv. že jsou nepřátelé Kristovi a že toliko o zemské věci stojí (Filip. 3. 18.) protož vás otcovsky napomínám, bděte sám (a) nad sebou a často obnovujte dobrá předsevzetí svá, aby jste nevystydl (a) u víře, pobožnosti a lásce, a nezapoměl (a) na slova Spasitele řkoucího: „Prostranná brána a široká cesta jest, kteráž vede k zahynutí a mnoho jest těch, kteříž vcházejí skrze ní; vcházejte těsnou bránou, vedoucí k životu“ (Matth. VII. 13.) Napomínám vás slovy apošt. sv. Pavla k Timoteovi: Bojuj dobrý boj víry, a dosáhni života věčného, k němuž po-

volán jsi, a pročejš jsi vyznal dobré vyznání před mnohými svědky (Tim. VI.) Ostříhej přikázání Boží jsa bez poškrvny a bez ouhony až do zjevení se Pána našeho Ježíše Krista, kterýž sám má nesmrtelnost, a přebývá v světle nepřístupitelném, kterémužto buď sláva a čest věčná, Amen.

Proslov před křesťanským cvičením společným.

Shromážděný sbore Kristův a bohomyslná mládeži! příčina, za kterou jsme se dnes v tomto stánku posvatném sešli, jest, abychom se něčemu dobrému a spasitelnému naučili, což by ku prospěchu a spáse našich duší sloužilo, však dříve nežli se v onom dobrém započneme cvičiti, zaslužno bude, abychom se napřed za osvícení daru Ducha sv. ve jménu Páně pomodlili; pročejš padnouce na kolena svá řekjme: »Otče náš!«, atd.

Pane! ve jménu tvém opět počínáme úkol náš v sboru tomto v povolání našem plniti. Prosíme Tě vroucně, račiž nám milostivě uděliti potřebné chuti a náklonosti, pozornosti a bedlivosti k učení spasitelnému a cvičení dobrému. Osvěcuji mysl naši Duchem svým sv. abychom což jest dobré a pravé lehce pochopovali, nabytého pak umění k oslavení jména Tvého a k potěšení rodičů a pěstounů našich ku prospěchu svému a dobrému bližních našich užívali.

Přijď svatý Duše! naplň srdce svých věrných a oheň lásky své v nich rozněť, jenž jsi národy rozličných jazyků v jednotu víry shromážděl, o Bože! kterýž jsi srdce věřících Duchem svatým vy-

učil, dejž nám v témž Duchu pravé věci smejšleti a z jeho potěšení vždycky se radovati skrze Ježíše Krista Pána našeho, Amen.

Potom začne duchovní zpráva o svém předmětu jednati.

Modlitba po křesťanském cvičení společným.

Všemohoucí Hospodine! s Tebou jsme začali a s Tebou opět skončujeme úkol náš. Požehnej dobrotivě toto počínání snah našich, nebo bez požehnání tvého nebývá žádného vzniku a vzrostu zdárného. Dejž ať toto símě svaté rozseté užitek sterý přinese bližním našim. Dobrotivý Bože! díky srdečné Ti vzdáváme za každé prospěšné slovo, kteréž jsme milostí tvou slyšeli na místě tomto. Rač, prosíme, býti dnes a vždy laskavým otcem a pěstounem našim. Ostříhej skrz anděla strážce nevinnost mládeže a dej jí pobožne a tiché srdce. Nedej jí viděti, než dobré příklady, aby hned z mláde zvykala činiti, což jest chvalitebné a vzácné před svatým obličejem tvým. Rodičům, bratrům, sestrám, přátelům a všem dobrodincům našim rač dáti zdraví, sílu, pokoj a všecko prospěšné na duši i na těle, skrze Ježíše Krista Pána a Spasitele našeho Amen.

Píseň

Anděli Boží, strážce můj;
Rač vždycky být ochrance můj,

Mně vždycky říd' a napravuj,
 Ke všemu dobrému mne vzbuzuj,
 Ctnostem svatým mne vyučuj,
 Ať jsem tak živ, jak chce Bůh můj.
 Tělo, svět, ďábla přemáhám,
 Na tvá vnuknutí pozor dám,
 A v tom svatém obcování,
 Ať setrvám do skonání
 Po smrti pak v nebi věčně,
 Chválit Boha ustavičně.

Litanie o jménu Páně.

Pane smiluj se nad námi.
 Kriste smiluj se nad námi.
 Kriste uslyš nás.
 Kriste vyslyš nás.
 Otče s nebes Bože,
 Synu vykupiteli světa Bože!
 Duše svatý Bože!
 Svatá Trojice jeden Bože!
 Ježíši Synu Boha živého.
 Ježíši nejmocnější, a nejsilnější,
 Ježíši nejdokonalejší a nejslavnější,
 Ježíši nejmírnější a nejutěšenější,
 Ježíši nad hvězdy světlejší, nad měsíc pěknější a nad slunce jasnější.
 Ježíši nejdivnější a nejrozkošnější,
 Ježíši oti nejhodnější a nejponíženější,
 Ježíši nejchudší, nejtišší a nejtrpělivější,
 Ježíši nejposlušnější a nejsladší,
 Ježíši nejnepoškvrněnější a milovníče čistoty,
 Ježíši milovníče pokoje a lásko naše,

Smiluj se nad námi!

Ježíši zreadlo života, příklade všech ctností
a ozdobo mravů,

Ježíši duši našich žádoucí a outočiště naše,
Ježíši otče chudých a potěšiteli zarmouce-
ných,

Ježíši drahý kamene a poklade tvých věr-
ných,

Ježíši základe dokonalosti,

Ježíši dobrý pastýři ovcí,

Ježíši hvězdo mořská a světlo pravé,

Ježíši moudrosti věčná a dobroto nestihlá,

Ježíši radosti andělů a králi patriarchů,

Ježíši řiditelí proroků a mistře apoštolů,

Ježíši učiteli evangelistů a posilo muče-
dníků,

Ježíši osvěto vyznavačů a potěcho vězných,

Ježíši ženichu pannen, a koruno všech Sva-
tých,

Milostiv nám buď, odpusť nám Ježíši.

Milostiv nám buď, uslyš nás Ježíši.

Milostiv nám buď, vysvoboď nás Ježíši.

Ode všeho zlého, a všelikého hříchu, vysvoboď
nás Ježíši.

Od hněvu tvého, náhle a nenadále smrti, vysvo-
boď nás Ježíši.

Od oukladu ďábelských, moru, hladu a
války

Od ducha nečistého,

Od povětrí a bouřky škodlivé,

Od přestoupení tvých přikázání,

Od nátisku všeho zlého a věčné smrti,

Skrze tajemství tvého sv. vtělení a tvé příští,

Skrze tvé narození a tvé obřezání,

Skrze tvé bičování a všechny tvé bolesti,

Smiluj se nad námi!

Vysvoboď nás Ježíši!

Skrze kříž a tvé umučení, smrt a pohřeb
tvůj,

Skrze tvé vzkříšení a na nebe vstoupení,

Skrze tvou nebeskou radost a slávu,

Skrze zásluby a přimluvu tvé nejmilejší
Matky.

Skrze přimluvu všech tvých Svatých

Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, odpusť
nám Ježíši.

Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, uslyš nás
Ježíši !

Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, smiluj se
nad námi Ježíši.

Ježíši Kriste uslyš nás. Ježíši Kriste vyslyš nás.
Pane smiluj se nad námi.

Vysvobod
nás
Ježíši !

Žalm 50.

Smiluj se nade mnou Bože : podlé velikého
milosrdenství svého.

A podlé množství slitování svých : shleď ne-
pravost mou.

Nad to obmej mne od nepravosti mé : a od
hříchu mého očišť mne.

Neboť nepravost mou já poznávám : a hřích
můj proti mně jest vždycky.

Toběť jsem samému zhřešil, a zlé jsem před
tebou učinil: aby byl spravedlivý shledán v řečech
tvých, a přemohl, když souzen býváš.

Nebo hle v nepravostech počat jsem : a v hří-
ších počala mne matka má.

Nebo hle pravdu miloval jsi : a skryté věci
moudrosti tvé oznámil jsi mi.

Pokrop mne ysopem, a očistěn budu : ob-
mej mne, a nad sním zbílen budu.

Slyšení mému dáš radost a plesání : potěší se kosti mé ponížené.

Odvrať tvář tvou od hříchův mých : a shlad' všecky nepravosti mé.

Srdce čisté stvoř ve mně Bože : a ducha přímého obnov ve střevách mých.

Nezamítej mne od tváře tvé, a ducha svatého tvého neodjímejž ode mne.

Navrať mi potěšení spasení tvého : a duchem před ním upevniž mě.

Učiti budu nepravé cestám tvým : a bezbožní se k tobě obrátí.

Vysvobod' mne krví Bože, Bože spasení mého ; A s potěšením vypravovati bude jazyk můj spravedlnost tvou.

Pane rty mé otevřeš : A usta má zvěstovati budou chválu tvou.

Neb kdybys byl chtěl, bylŕbych obět dal : ale v zápalech se kochati nebudeš.

Obět Bohu jest duch skormoucený : srdcem skroušeným a pokorným, Bože nepohrdneš.

Dobře učiň Pane v dobré vůli tvé Sionu, aby byli vzdělány zdi Jerusalemské.

Tehdáš vzácná bude tobě obět spravedlnosti, obětování i zápalové : Tehdáz klásti budou na oltář tvůj telata.

Sláva Bohu Otci, i Synu, i Duchu svatému, jakož byla na počátku, nyní i vždycky, i na věky věkův, Amen.

Modlitba svatého Augustina

v čas všeobecných důležitostí.

Pane Bože náš, my tobě přednášíme veliké provinění naše : a zasloužilé trestání, kteréž trpíme.

Uvažujeme to zlé, které jsme učinili : všechno jest málo, co trpíme, nebo jsme mnohem většího trestání hodni.

Těžké jest provinění naše : příliš lehké jest to, čím ty nás navštěvuješ.

Ty sice krotíš křehkosti naše mnohonásobnými metlami ; nicméně nepřestáváme od nepravostí svých.

Ty sužuješ a trápíš naše srdce a mysl, předce tím zatvrzelost naše neměkne : vzdycháme od bolesti stížení a sklíčení, však našeho života nelepšujeme.

Čekášli na pokání naše, tedyz toho lepší nejsme, pakli k pokutě a k pomstě saháš, tedy toho nevy stojíme.

Pod trestáním pokání činíme : po trestu ale na to, čehož jsme želeli, zapomínáme.

Vztahuješli ruku svou, tedy se chceme lepšíti : pakli ji zpět táhneš a ulevuješ : tuť neplníme, co jsme slíbili.

Jestli dorážíš, tedy za ušetření žádáme : Pokudž od trestání přestáváš, zas hříchové naši tebe ku kárání vzbuzují.

O Pane Bože ! vzhledni na nás pokání činící a své viny uznávající hříšníky : Víme, pokudž neušetříš, že dle práva a spravedlnosti tvé nás v ni vec uvesti můžeš.

O všemohoucí a milosrdný Otče, propůjč nám to oč koliv beze vší zásluhy naší žádáme : který jsi nás, jenž tebe prosíme, z ničehož stvořil, skrze Krista Pána našeho, Amen.

Otče náš, Zdravas Maria, atd.

K. Buď jméno Páně pochváleno.

L. Od toho času, nyní až na věky.

K. Pane nechtěj jednati s námi dle hříchů našich.

L. Aniž odplacuj nám dle nepravostí našich.

K. Pane nápomocen buď našemu Císaři N.

L. Kterýž moci tvé se důvěruje a doufá.

K. Buď pokoj v mocnosti tvé.

L. A hojnost ve věžích tvých.

K. Pane vyslyš modlitbu mou.

L. A volání mé k tobě přijď.

Modleme se :

Bože, kterýž jsi nejslavnější jméno tvého Syna, Pána našeho Ježíše Krista, všem svým věřícím přelibezné, zlým pak duchům hrozné a strašlivé učiniti račil, propůjč milostivě, aby všickni, kteříž to svaté jméno Ježíš pobožně ctí na zemi, zde sladkosti všelikého potěšení nabyli, a potom tam věčné radosti a blahoslavenství zakusili.

Bože, jenž skrze hřích rozhněván, a pokáním ukojen býváš; vzhlédni na modlitbu tvého poníženého a skroušeného lidu; a odvrť metlu svého spravedlivého hněvu, kterouž jsme zasloužili skrze hříchy naše.

Všemohoucí, věčný Bože, co nejponíženěji tvou Božskou dobrotivost žádáme, rač ochránit služebníka tvého, císaře našeho N. se všemi jeho věrnými poddanými tvou velikou dobrotou a mocnou obranou, a jim tvou Božskou opatrností proti všelikému nebezpečení milostivě ku pomoci přispěj, tak aby tvou milostí ochráněni, potom v nebi věčně se radovati mohli.

Vyslyš nás všemohoucí a milosrdný Bůh.
Amen.

Letanie k Ježiši Kristu.

Smiluj se nad námi !

Ježiši Kriste, smiluj se nad námi.
 Ježiši Kriste, Synu Boha živého,
 Ježiši Kriste, vykupiteli a spasiteli náš,
 Ty jsi z lůna Otce nebeského k nám stou-
 pil, abys nás povýšil,
 V Tobě se nám nepostížitelný Bůh laskavě
 zjevil,
 Ty jsi obraz živý nábožnosti pravé,
 Pozvol, ať Ti uctu v nejsvětější svátosti ol-
 tární přítomnému vzdáme,
 Ať od Tebe beze vší potěchy a posily ne-
 odcházíme,
 Ježiši cti, vděčnosti a lásky naší nejho-
 dnější,
 Ježiši v obcování s lidmi nejtíšší a nejpo-
 kornější,
 Ježiši v pronásledování svém nejtrpělivejší,
 Ježiši otci svému nebeskému nejposlušnější,
 Ježiši milovníče čistoty a nevinnosti,
 Ježiši milovníče míru a pravdy svaté,
 Ježiši pravidlo svatého života,
 Ježiši pramene moudrosti, umění a věd,
 Ježiši okraso mravů a všech ctností,
 Ježiši pravá cesto a outočistě bloudících,
 Ježiši potěšení a radost svatých andělů,
 Ježiši nebeský, mistře apoštolů,
 Ježiši posilo a potěcho mučedníků,
 Ježiši osvěto a posilnění vyznávaců,
 Ježiši koruno všech Svatých,
 Milostiv nám buď, odpusť nám Ježiši !
 Milostiv nám buď, uslyš nás Ježiši !
 Milostiv nám buď, vysvobod' nás Ježiši !

Od hříchů a nešlechetností,
 Od ducha nešlechetného a smilného,
 Od ducha marného a světského,
 Od ducha nekajícího,
 Od úkladů ďábelských, a zlých lidí,
 Od utiskování bližního,
 Od pejchy a zpourey,
 Od hněvu a závisti,
 Od vlažnosti duševní,
 Od přílišné lásky k věcem časným,
 Od nestřídmosti v jídle a pití,
 Od přílišného dychtění po slávě světské a
 chvále lidské,
 Od lakomství a marnotratnosti,

Chraň nás ode všeho zlého smejslení, řečí
 i skutků nešlechetných,
 Poskytni nám dar moudrosti rozumu a
 rady,
 Osvěćuj náš rozum a mysle naše.
 Pronikni srdce naše abychom se k Tobě
 blížili,

Ty jsi bratrem našim ráčil býti, bychom se
 stali pravými syny Božími,
 S Tebou hned z mládeí byl duch Boží,
 Tys prospíval jak věkem, tak moudrostí u
 Boha i u lidí,
 Vůli Otce nebeského plniti, byla Tvá jedi-
 ná práce na zemi,
 Nikdys vlastní, nébrž otce svého slávu a
 spasení pokolení lidského vyhledával,
 Až do skonání svého jsi otci svému věrným
 a poslušným zůstal,
 Nejmilejší dílo Tvé bylo, bližním dobře
 činiti,

Vysvobod nás Ježíši !

Dejž to Bože !

Buď zveleben na věky !

Tvé učení bylo plné potěchy, plné boží pravdy, síly a moci,
 Tvůj svatý příklad slovy všudy hříšníky pronikal,
 Kudys krácel a hlásal, požehnání následovalo Tebe,
 Žádný utrápený bez potěchy a pomoci od Tebe neodcházel,
 Nebeskou dobrotivostí jsi bloudicím právě cesty ukazoval,
 Milovals velikomyslně i nepřátely své,
 Život svůj jsi co oběť slitovně za hříchy naše složil,

Buď zveleben na věky!

Tys mnoho k nám z lásky vytrpěl,
 Tys to nejkrutší trápení na světě pro naše hříchy ochotně podstoupil,
 Ježíši v pravdě muži bolesti,
 Ježíši, od národu svého Israelského nevinně pronásledovaný,
 Ježíši, pro rozhlašování věčné pravdy nenáviděný,
 Ježíši při nepoškvrněném obcování svém potupený,
 Ježíši od vlastního učedlníka Jidáše zrazený a za třidcet stříbrných prodaný,
 Ježíši v zahradě Jetsemanské až k smrti kříže truchlivý,
 Ježíši krvavým potem přežalostně politý,
 Ježíši, od Jidáše v ohradě Jetsemanské zradně a přetvařeně políbený,
 Ježíši od vojáků jatý a ukrutně svázaný,
 Ježíši od učedlníků svých opuštěný,
 Ježíši od Petra zapřený,
 Ježíši křivě ode lstivých židů obžalovaný,

Smiluj se nad námi!

Ježíši od Anáše ke Kajifáši, od Kajifáše k
 Pilátovi, od Piláta k Herodesovi, od He-
 rodesa opět k Pilátovi vedený,
 Ježíši jako bohaprázdný nešlechtník od je-
 dnoho nepravého soudce k druhému po-
 strkovaný,
 Ježíši od lstného Kajifáše biskupa židovské-
 ho nevinně k smrti odsouzený,
 Ježíši od ziskného Piláta vladaře pohan-
 ského židům prodaný,
 Ježíši od Herodesa krále Galilejského za
 blázna uznáný,
 Ježíši ukrutně zmrskaný a posměšně po Je-
 rusalemě voděný,
 Ježíši nemilostivě pěstmi ubitý,
 Ježíši posměšně trním korunovaný,
 Ježíši od zlotřilých lidí bezbožně ukazovaný,
 Ježíši od bohaprázdných kněží židovských
 a zákona za zločince a buřiče vyhlášený,
 Ježíši za horšího než lotr Barabáš, od knížat
 a zákonníků židovských držáný,
 Ježíši pod tíží kříže omdlevající,
 Ježíši cestu na horu Kalvarie krví svou
 znamenající,
 Ježíši nemilostivě na zem poražený,
 Ježíši na kříž hanebně roztazený,
 Ježíši na rukou i nohou ostrými hřeby
 zprobíjený,
 Ježíši na místě popravním mezi zlosyny
 vzhůru vyzdvížený,
 Ježíši octem a žlučí napajený,
 Ježíši na kříži u prostřed nevyslovitedlných
 bolestí vysmáný,
 Ježíši za ukrutné nepřátely své se modlíci,
 Ježíši Marii matku svou svému miláčkovi
 Janovi doporučující,

Smiluj se nad námi!

Ježíši umírající, smiluj se nad námi!
 O my hříšníci, Tě prosíme uslyš nás.
 Abychom se obměkčila kamenná srdce naše,
 Abychom aspoň poněkud bolesti Tvé citili,
 Abychom alespoň poněkud na kříž Tvůj
 patřice se rmoutili,
 Abychom uvázili, žes za nás zasloužilý trest
 vytrpěl,
 Abychom již jednou, co chceme, a kam
 lehkovážností svou směřujeme, rozvázili.
 Abychom sebe samých srdečně politovali,
 Abychom sami nad sebou plakali,
 Abychom se službě světa víc neodávali,
 Abychom srdce svá starostmi o časné zboží
 příliš neobtěžovali,
 Abychom Tebe hříchy svými více nekří-
 žovali,
 Abychom poznali, jak velmi nevěrní sluze-
 bníci Tvoji jsme,
 Abychom složili s sebe marnou přetvářenost
 jalového křesťanství,
 Abychom jednou opravdově bohabojný a
 křesťanský život začali,
 Abychom majíce pro Tebe něco protimysl-
 něho přetrpěti na to, cos Ty pro nás vytr-
 pěl, pomyslili,
 Abychom Tebe jednou srdečně zamilo-
 vali,
 Abychom s Tebou živi byli, a s Tebou
 umřeli,

Tě prosíme uslyš nás!

Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, odpusť
 nám Ježíši!
 Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, uslyš nás
 Ježíši!

1, smiluj se
nad námi Ježíši.
Otče náš atd.

Modleme se :

Ježíši Kriste, Spasiteli a Vykupiteli náš! jenž jsi nám přepodivné svátosti oltářní památku večere lásky, života, umučení a smrti své pozůstaviti ráčil, a nyní s anděly svými uprostřed nás přebýváš, u-
děl nám milost svou, aby přítomností Tvou srdce naše se pohnulo a k následování Tebe naklonilo. Posvol ať se Ti líbí naše poklona a díkůčinění! —
Božský Ježíši! My Ti slibujeme skutkem dokázati, že Tě srdečně ctíme, že jsme opravdově Tebe hodni. Požehnej své církvi sv. a služebníkům jejím, aby andělským životem a horlivým čistého slova Tvého rozsíváním vždy více pravých vyzná-
vačů a ctitelů Tobě získali, a zemi naši svatými vyvolenými Tvými naplnili, skrze Tvé zásluhy Pane Ježíši Kriste náš! Amen.

Aneb. · Pane Ježíši Kriste! Synu Boží! milo-
vníče a přeslavný Vykupiteli náš! jenž jsi se pro
nás tak velice ponížil, a pro hříchy a nepravosti
naše nevypravitedlných bolestí na těle i na duši
přetrpěti ráčil, dejž nám nyní pro neskončené mi-
losrdenství své, abychom přehořké umučení Tvé
nábožnou myslí rozjímajíce, srdečným želem hří-
chů svých se káli a nic více zlého nepáchali, ný-
brž žádosti své s Tvými žádostmi srovnávali, Tebe
poslouchali, Tebe kamkoli chceš a velíš, ná-
sledovali, a tak nás Tvůj příklad ve zdejší životě
posiluj, v kterémž jsi nás předešel, abychom ho

pokojnou myslí rozjímalí a nápotom Tvých milostí časného i věčného blaha se oučastni učinili, Amen.

Aneb. Pane Ježíši Kriste, Synu Boha živého, Tys náš předpověděný Mesiáš, Spasitel a Vykupitel světa. Ty jsi s nebes na zem vstoupil, vzals na se člověčenství a z Marie Panny ráčil jsi se v Betlemě chudobně naroditi. V chlévě byl jsi plenkami obvinutý a v jeslech položený, toť byl tvůj nádherný stolec Davidův, však jasnost veliká s hvězdou čistou nad Tebou svítila, proto Tě předce tři králové sv. jimž jsi zjeven byl, srdečným přáním, poklonami a dary královskými poctili, však brzce s tebou Ježíši před ukrutností Herodesovou museli Josef a Maria tvoje mati do Ejipta přes hranice utíkat, aby Tě v mladistvém věku smrt jako nevinnátek Betlehenských nezastihla. Prozřetelnost Boží skrze anděla svého tě zastinila, a po brzké smrti Herodesově opět do Nazaretu Tebe navrátila s Josefem a Marií, kdež jsi jim poddán a poslušen byl. Ty jsi v třicátém roce svém od Jana, syna Zachariašova v Jordáně byl pokřtěn a na poušti od ďábla pokoušen, zlý duch ukazoval Ti všecka království tohoto světa, abys nevykupoval lid, že se Ti klanět bude, však Ty jsi opovrhl královstvím vezdejší, ostříhals rozkazů svého Otce nebeského. Satan farizejský mušel odstoupit a Tobě andělé Boží sloužili, o dejž nám Bože sv. vnuknutí taká, abychom sebe zapírajíce statně nepřátelům člověčenstva odporovali a vůli Boží naplňovali. O Ježíši Nazaretský! ty jsi veliké divy a zázraky mezi lidem činil; slepým zrak, hluchým sluch, chromým chod, malomocným zdraví a mrtvým život jsi navracoval, a tím během jsi své

vyslanství Boží potvrzoval a sám víru Boží stvrdil, přitom jsi na těle horka a zimy, žizně i hladu a na duši pak bolesti i těžkosti, truchlivosti a zármutků dosti přetrpěl. Když tě nepřítel, tvůj vlastní nevěrný učedník Jidáš knízatům kněžským prodával, skormoucena byla duše tvá až k smrti, třikráte jsi padl na tvář svou, a Bohu Otci jsi se modlil v zahradě Jetsemanské, aby ten kalich smrti, jeli možná, od tebe odejmul, však ale ne Tvá, alebrž Otce nebeského vůle, aby se stala, doložils, a hle posel Boží, anděl Páně kalich smrti od Otce nebeského podal Tobě. Sv. Petr, Jakub a Jan, Boží učedníci jsou svědkové toho; o Bože, uděl nam dobrotivě, abychom v takém pádě věrně následovali Tebe. Ty jsi byl políbením tajně od Jidáše zrazen, od svých učedníků opuštěn a od židů v noci jat, aby jejich nepravost nepřišla na jevo. Byls k Anášovi veden, tamtě poličkován a svázaný ku Kajifášovi odveden a posmíván, v tajné radě židovské od svědků křivě obžalován, potupen, uplván, a když jsi nebyl oukladně v tajnosti v ohradě proklán, tedy Tě Anáš a Kajifáš náhle ku smrti kříže odsoudili, aby poviku žádného v lidu nedělali, a lid nepobouřili proti sobě. Ty jsi od Kajifáše k Pilátovi poslán, od Piláta k Herodesovi, od Herodesa opět k Pilátovi v rouše šarlatovým od roty židovské po Jerusalemě vodín, žádný Tě smrti kříže hodna nenalezl; proto ale předce žádný se Tebě neujal a jen Tebou soudce pohrdna, odevzdal Tě lůze a propustil Tebe. Ty jsi byl svlečen a bičován, a rouchem zlatohlavým odín, na posměch trnovou korunou korunován, trestí obdarován, křivání kolenou rouhavě pozdravován a ousměšně králem židovským nazván, a od Piláta schytralého a váhavého, zistného a bázlivého posle-

dně katanům k vůli židům na smrt vydán. Ty jsi mušel jako zločinec dřevo kříže na horu Golgotha k umučení svému nésti a nejbolestnější muka a trápení smrti kříže za hříchy člověčenstva podstoupiti a hle, ty jsi všem nepřátelům na kříži odpustil, za všechny jsi Otce nebeského prosil, aby všem odpustil a na milost je přijmouti ráčil: že nevědí, co činí. O křížovaný Ježíši! nevyslovitelná dobrota tvá až do posledního okamžení v Tvém srdci plála ku hříšníkům, Ty jsi ráčil kajícího lotra na milost přijmouti a do ráje nebeského sebou vzít, o račiž i také nás hříšníky kající na milost svou přijmouti, o tož Tě vroucně všickni prosíme; abys nám odpuštění všechněch hříchů našich udělití ráčil a kam jsi lotra obráceného uvedl aby jsi i nás do ráje věčného milostivě uvesti ráčil, v němto jsi živ a králuješ s Bohem Otcem i s Duchem sv. po všechny věky věků, Amen.

Letanie k Duchu svatému.

Věčný, a všemohoucí svatý Bože! smiluj se nad námi!

Stvořiteli světa, Otče Bože,

Vykupiteli světa, Synu Bože,

Posvětiteli duší, Duše svatý Bože,

Duše svatý, jenž s Otcem i Synem živ jsi a králuješ na věky,

Duše sv. jenž bydlíš v nepřístupném světle pravdy,

Duše pravdy, jenž osvěcuješ rozum náš,

Duše svatý, jenž srdce naše láskou k bližnímu rozněcuješ,

Duše svatý, jenž nás z vazby hříchů vyvádíš,

Smiluj se nad námi.

Duše svatý, jenž v nás mysl čistou tvoříš,
 Duše svatý, jenž jsi náš potěšitel v zármutku,
 a posila v trápení,
 Duše svatý, jenž jsi před věky mysle arcio-
 tců řídil,
 Duše svatý, jenž jsi v srdcích proroků
 svatou horlivost zanítil,
 Duše svatý, jenž jsi v usta jejich mocná
 a pronikavá slova kladl,
 Duše svatý, jenž jsi na učedníky jako oheň
 nebeský stoupil,
 Duše svatý, jenž jsi v nich nový život
 vzbudil,
 Duše svatý, jenž jsi neslýchanou zmužilostí
 srdce jejich naplnil,
 Duše svatý, jenž jsi jim chuti, moci a síly
 dodal, veškerému světu se opřítí,
 Duše svatý, jenž jsi upevnil a rozšířil naši
 svatou církev všeobecnou,
 Duše svatý, jenž ji nepostizitedlným spů-
 sobem řídíš a spravuješ,
 Duše svatý, jenž ji v ustanování spasitedl-
 ných věcí blouditi nenecháš,
 Duše svatý, jenž všechny lidi v svém čase v
 jednotu víry uvedeš,
 O milý Duše svatý! Zachovej nás.
 Od neznámosti věcí k upokojení a posvě-
 cení našemu potřebných,
 Od pověr a marných smýšlení,
 Od málomyslného nedůvěřování v pomoc
 Boží,
 Od hříšného spolehání se na milosrdenství
 Boží,
 Od nepobožných myšlení,
 Od nedovolených rozkoší,

Smiluj se nad námi.

Zachovej nás.

Odchlípných žádosti,
 Od mrzkosti tělesné,
 Od zatvrzelosti srdce,
 Od usnutí a mrtvosti svědomí,
 Od vlažnosti duchovní,
 Od zlé pospolitosti,
 Od lehkovážnosti a prostopašných mravů,
 Od necitedlnosti při souzení cizých,
 Od všech tajných i zjevných nepravostí,

O, my bídící!

Obnov srdce naše,
 Posvol, ať se rozplývají milostí Tvou,
 Posvol, ať okusí sladkosti Tvé,
 Posvol, ať se jiskrou ohně Tvého zahřejí,
 Posvol, ať se myslí naše bleskem jasnosti
 Tvé osvíti,

Rozmnož v nás svaté žádosti,
 Nastroj myslí naše k přemýšlování věci ne-
 beských,

Odděl nás od země,

Obživ a posilni naši víru,

Dej nám poznati, že všemohoucí, svatý
 Bůh námi vládne,

Dej nám poznati, že jsme v rukou Jeho,

Dej nám poznati, že hříšník v žádném sta-
 vu a řádu spokojen býti nemůže,

Dej nám poznati, že naše, nepobožnost a
 vlažnost v dobrém, jest pramen a původ
 zlých věků,

Učiň nám snadné polepšení naše,

Neuvod' nás v prudká pokušení,

Uhas nečistý oheň v srdcích našich,

Rozmnož naši horlivost v dobrém,

Dej nám upřímné a citedlné srdce,

Nakloň srdce naše k dobru a blahu člově-
čenstva,

Dej nám dobrotivost a lásku k bližnímu,
Přebývej po všechen čas v srdcích našich,
Otče náš atd.

T. p. vy-
slyš nás.

Modleme se :

Duše svatý, jenž neviditelnou silou na zve-
lebení duši našich působíš moudrostí nebeskou,
naše mysli osvěcuješ a srdce milostí svou ke vše-
mu dobrému náchylná činiš, stup na nás, a buď
po všecken čas našim svatým učitelem, moudrým
rádcem, stálým těžitelem a vůdcem na cestě živo-
ta vezdejšího, abychom s tělem i s světem šťastný
boj bojujíce, radostí věčných účastnými sebe učinili
skrže Ducha sv. Amen.

Osvěcuji, říd' a spravuj nás po všechny věky
věků Duchu svatý. Amen.

Letanie o Panně Marii podle Laure- tanské.

K. Kyrie eleison (Hospodine smiluj se nad
námi.)

S. Kriste eleison (Kriste smiluj se nad námi.)

K. Pane uslyš nás,

S. Kriste vyslyš nás,

Otče s nebes Bože!

Duše svatý Bože!

Svatá Trojice, jeden Bože!

Předzvěděná svatá Panno Maria,

Maria od Boha Otce vyvolená,

Maria nádobo Ducha svatého.

Smiluj se nad
námi.

Maria poselstvím andělským poctěná,
 Maria požehnaná mezi ženami,
 Maria plná milosti,
 Panno přešťastná a zvláště vyvýšená,
 Panno čistá a stydlivá,
 Panno ušlechtilá a nepoškvrněná,
 Panno citedlná a vlídná,
 Panno moudrá a slavná,
 Panno opatrná a mocná,
 Panno tichá, dobrotivá a bohabojná.
 Zrcadlo všech pannen,
 Zrcadlo vznešené pobožnosti,
 Zrcadlo svaté pokory,
 Příklade pevné důvěry v Boha,
 Maria vši cti a chvály hodná,
 Maria slávo dcer Israelských,
 Dcero Abrahamova a Davidova,
 Dcero Sionská,
 O královská Panno Maria,
 Ty jsi nad cedr na Libanu vznešenější,
 Ty jsi nad olivu a palmu v Kades spanilejší,
 Ty jsi nad cipris Sionský ušlechtilejší,
 Ty jsi nad štěpnou růží Jerichskou krásnější,
 O růže duchovní,
 Ty jsi nad měsíc pěknější a slunce jasnější,
 Panno věrná a Bohu milá před tváří velebnosti Boží,
 Rodičko a královno nebeská,
 Matko Mesiaše předpověděného,
 Matko důstojná a blahoslavená Ježíše Krista,
 Matko božské milosti,
 Matko velemilostivá přesladrká a dobrotivá,
 Matko nepoškvrněná a nejčistší,
 Matko plná milosrdenství,

Matko našeho Osvoboditele,
 Matko našeho Spasitele,
 Matko našeho Vykupitele,
 Matko světla Božího,
 Matko přemilá a předivná,
 Matko plodu, života přecistého.
 Matko moudrá a svatá,
 Matko příklade čistoty manželské,
 Matko Pánu Bohu oddaná,
 Matko příklade všech matek,
 Matko ty jsi obraz vši ctnosti,
 Ty jsi hlavu hada starého setřela,
 Ty jsi všecky jiné ženy převýšila,
 Ty jsi nádoba prozřetelnosti Boží,
 Ty jsi devět měsíců pod svým srdcem pan-
 nenským Syna Božího nosila a svým mlé-
 kem kojila, *)
 Ty jsi zrcadlo spravedlnosti a stolice mou-
 drosti,
 Ty jsi příčina a potěcha naší radosti,
 O živote naší rájské vlasti,
 O nádobo duchovní neporušená,
 Ozdobo všech ctností a mravů nejchvalite-
 bnějších,
 Příklade vznešené pobožnosti,
 O orodovnice a pomocnice naše,
 Věže Davidova ze slonové kosti,
 Dome zlatý a Archo úmluvy,
 Bráno nebeská a hvězdo jitřní,
 Denice předcházejícího slunce,
 Uzdravení nemocných a outočiště hříšných,
 Potěšení nuzných a zarmoucených,
 Pomocnice a outočiště vyhnaných synů Evi-
 ných,

*) Ty jsi mnohé starosti a bolesti přetrpěla.

Královno nebeská slunce a měsíce,
 Královno nebes i země,
 Královno andělů a arcioctů,
 Královno proroků a apoštolů,
 Královno vyznávačů a mučedníků,
 Královno všech Svatých a Svetic Božích,
 Královno veškerých královen světa,
 Královno všech tvorů božích na nebi i na
 zemi,

Na to se kněz hlasitě modlí:

Otče náš a Zdrávas Maria.

K. Oroduj za nás svatá Rodičko Boží,

S. Abychom hodni byli zaslibení Kristových.

K. Radujte se v Pánu a veselte se všickni
 spravedliví.

S. A honoste se všickni, kteří jste přímého
 srdce.

K. Pane ne vedle hříchů našich učiniž nám,

S. Aniž dle nepravostí našich odplacuj nám.
 atd.

Modleme se:

Prosíme Tě, o svatý Otče, všemohoucí věčný Bože! uděl služebníkům a služebnicem svým zdraví těla i duše, abychom naездеjší pouti život bohabojný Marie Panny příkladem jejím posilnění, stále a věrně následovali a přimluvou její podle tvé svaté vůle přítomných soužení a trampot vedejších zproštění, však ale na věčnosti potěchou a slasti nebeskou obradování byli, skrze přimluvu Marie Panny, královny nebeské, Amen.

Vyslyš nás všemohoucí a milosrdný Bůh, Amen.

Aneb. Bože! jenž jsi Marii Pannu velikými dary a milostmi obdařiti, a za matku jednorozeného Syna svého vyvoliti ráčil, přijmi milostivě úctu naši, kterouž té čisté svaté Panně vzdáváme. Uděl na její přimluvu milost, abychom tak jako ona od světa vzdálení v svatém pokoji a sprostnosti ducha všim dobrým prospívající tobě sloužili, čistotu srdce a těla ostříhali, v potřebách svých k Tobě se utíkali, a po šťastném z života vykročení věrou, nadějí a láskou osviceni tam se vznesli, kde se Maria s milým Synem svým vítězným králem Ježíšem Kristem, se všemi Svatými raduje, Amen.

Aneb. Maria! nejblahoslavenější mezi ženami, rodičko Pána a Spasitele Ježíše Krista, vyžádej nám u Boha čistoty, pokory, lásky, zbožnosti a ostatních ctností, kterýmiž jsi se jednákr skrytě, jednákr veřejně stkvěla, jemu se velice zalíbila. Přednes mu láskavě, aby vzezřel na naše potřeby žádosti a sliby. Rci, že pláčeme ještě nad svými hříchy, abychom také pokáním království věčného oučastni býti mohli. Poděkuj Jemu za všecky nám prokázané milosti a dobrodiní, u velebnosti Jeho nám pak zjednej, abychom svatě živi jsouce v tom bídném životě s Tebou a se všemi Svatými na věky se radovati mohli, Amen.

Na den sv. Apoštolů.

Poslancové Boží! Ryťřové Kristovi! Vás sobě náš Vykupitel a Spasitel, Ježíš Kristus k rozsejvání a rozhlašování svého slova Božího a sv. pravdy za své pomocníky věrné vyvoliti ráčil. Vy

jste na povolání Jeho hned vše opustili a Jej jste věrně následovali. Onť vám sobě s nebes udělenou mocí právo dal, aby jste všecko to, což jste od něho slyšeli a viděli, všemu stvoření, všem národům, veškerému pokolení lidskému veřejně zvěštovali a věřící ve jménu Boha Otce i Syna i Ducha sv. pokřestili. Vy jste však ono předúležité dílo Boží dřív nenastoupili a do světa nevstoupili, pokud jste Ducha sv. ode Pána svého slíbeného nepřijali.

Desátý den po nanebevstoupení Páně o slavnosti Letnic v Jerusalemě Ducha sv. v hřímající bouři v způsobu ohnivých jazyků na vás stupujících slavně jste přijali. Hned vás na tomto místě bázeň opustila, směle a hrdinsky vystoupil sv. Petr Ježíše vzkříšeného sborům veřejně prohlásil a na tolik tisíc lidí bloudících ku Kristu obrátil a pokřtil. Vy jste v Jerusalemě první uhelní kámen církve sv. založili. Nápotom jste se jako tiché ovce mezi vlky, mezi židy a pohany rozešli ohlašovati člověčenstvu jediného Boha živého na nebi a na zemi vládnoucího. Oznámili jste příchod Mesiašův, příchod jeho nejmilejšího Syna, Ježíše Krista, Jeho usmrcení a vzkříšení a vykoupení veškerého pokolení lidského. Kdo v něj uvěří, v lázni jeho se omeje, hříchů se odřekne, život svůj polepši a dobré skutky konati bude, ten spasen a oučasten vykoupení jeho bude. Vy jste pověřenou modloslužbu židovských a pohanských obětí (treb a žert) pozůstávající v zabíjení skotu, bravu a havětě za hříchy lidu spáchané, jakož v obmejvání a pokropení jich krví a pálení jich těl veřejně potupili a zavrhli, lid bludný jste poučili a slovem božím osvětili, protož vás mistr světlem světa

a solí země nazval. Vy jste Vše opustili a zanechali a šli jste za vaším mistrem, zapřeli jste sebe, vzali kříž jeho na se a následovali jste Krista, opovrhše světskou slávu všecku a všady dobročinné skutky jste plodili; za tou příčinou jste jati, před krále a vladaře vlečení a od nich pronásledování a sužování byli. Vy jste vydávali moudrosti Ducha sv. zřejmě svědectví o příští Mesiašovu: aby nižádná duše nezahynula, raději jste se podrobili, nežli by jste byli pravdu sv. zapřeli, proto jsi byl sv. Petře pro Krista ukřižován, a ty sv. Pavle jedným dnem stát.

Tebe sv. Ondřeji ten samý osud smrti kříže potkal. Ty sv. Tomáši byls proklán a ty sv. Bartoloměji za živa v Indii z kůže svlečen. Vás sv. Jakubové, Filipe a Jene! Asie usmrtila. Tebe Matěji Syrie zavraždila. Ty Barnabáši jsi v Cipru o život přišel. O svatí Šimone a Judo! vás Persie pro Ježíše Krista zadávila. Ani vás životopisce Ježíšovy, svět nestrpěl. Tebe sv. Matouši Mouřeninstvo zahubilo, sv. Marka Alexandrie zavraždila, sv. Lukáše Bythinie usmrtila a tebe sv. Jene, miláčku Ježíšův! nepřátelé na ostrov Pathmos zavezli.

O věrní služebníci krále nebeského! Vy jste stále a zmužile pro rozšíření království věčného bojovali, a při všem Boha a víru zachovali, protože jest vám koruna věčná udělená od Krista, s kterýmž nyní v nebeské vlasti, v nebeském Jerusalemě vítězně v radosti a slasti věčné večeříte.

O prostě s námi za nás Boha všemohoucího abychom i my odřeknouce se všech hříchů, své životy polepšili, sebe zapřeli a kříž na se vzali a po vašich šlepějích, po vašich dražkách, po vašich příkladných životech vezdejších horlivě a stále postupující za vámi do věčné slávy vstoupili,

abychom i my naším milým Vykupítelem a Spasitelem a s vámi u věčné slávy stolovati mohli Amen.

Vyslyš nás všemohoucí a milosrdný Hospodin ! Amen.

Modlitba na den některého sv. apoštola neb učedníka, vyznávče, mučedníka, učitele atd.
Páně.

Všemohoucí, věčný Bože! jenž jsi svou církev sv. poctěním, bohabojným příkladem a mučednictvím slav. apoštola I. (učedníka N., vyznávče N., mučedníka N., učitele N.) skrze rozhlašování Tvé pravdy sv. na tomto světě rozšířiti i upevniti a od strašných bran pekelných zprostiti ráčil, uděl nám, prosíme Tě, abychom i my po šlepějích Tvého oslaveného služebníka a našeho bratra, sv. apoštola (učedníka, vyznávče. mučedníka, učitele atd.) příkladně kráčíce a bohabojně žijí jsouce, Tvé sv. slovo rozhlašovali, udatně hájili a v pravdě víry tvé sv. až do konce života našeho věrně a stále setrvali skrze K. P. n. Amen.

Posil nás všemohoucí a milosrdný Bůh. Amen.

Rozjímání na den sv. Jana Nep.

Všemohoucí věčný Bože! od Tebe pocházejí všechno dobré, a bez Tebe nelze nám co učiniti. Tebou se počíná a dokonává, cokoli svaté jest. Tebe chválíme a velebíme, ctíce svatého Jana Nepomuckého, jehož jsi osvěcovati, řídití a posilovati ráčil. Budiž Tobě sláva a dík za milost Tvou, jenž

tak výborně oučinkovala v něm klaníme se Tobě, nejsvětější a nejspravedlivější Bože! radujice se nad blaženosti, kterouž jsi korunoval vyvoleného svého. On slavně dokonal vezdejší běh svůj, a přebývá nyní u prostřed blahoslavených, kdežto Tebe Otče, jenž jsi jej stvořil, a Syna, jenž jej vykoupil, i Ducha svatého, jenž jej posvětil, chválí a velebí na věky věků, Amen.

Oroduj za nás, svatý Jene Nepomucký! abychom i mi hodni byli zaslíbení Kristových. — O svatý Jene Nepomucký, jenž jsi na této zemi s svatou horlivostí pečoval o spasení duší bližních svých, vzpomeň též nyní před trůnem Božím na bratři a sestry své, an posaváde bojují proti tělu, světu a ďáblu, a vypros nám, aby nás ruka Páně ode všeho zlého opatrovala, na cestě k životu věčnému řídila a zpravovala, v pokušeních sílila, a od hříchů chránila: bychom, jakož na této zemi jsme oudové církve Kristovy, také někdy po smrti oudy království nebeského učinění byli. Oroduj za nás u Boha, aby procitlo svědomí naše, aby srdce naše lítostí naplněno, a skrze svátost pokání očištěno bylo; by žádný z nás svou vlastní vinnou nezahynul, kteréž Ježíš vykoupil drahou krví svou. Tvůj příklad nás povzbudiž, svatý Jene! bychom jak mluvením, tak i mlčením vůli Boží věrně a svědomitě konali, a jelikož praví křesťané ve všem, což dobré a svaté jest, v utrpení a ve smrti statečně setrvali. Tvé přímlově poroučíme život svůj, a poslední hodinku svou; aby co slabosti naší dosýry nelze, na tvou přímlovu nám dáno bylo; abychom dosáhli blaženosti té, kterouž nám vymohl Ježíš, jenž s Otcem a s Duchem svatým živ jest a králuje na věky věků, Amen.

Rozjímání na den svatého Vita, patrona Českého.

O náš slavný, veliký patrone Český, milovaný Vite svatý, mládenče nebeský! Ty na nebi sídlíš, vysoko sedíš a daleko hledíš. Tvé rámě daleko dosáhne. Tvá vlast jsou nebesa, s kterých velikého vplyvu na své věrné ctitele máš. Ty nám můžeš mocí boží pomoci; o vzhledni na nás, na sluhy tvoje, na své ctitele a následovníky, jenž jsme se dnes v tomto stánku svatém k Tvé cti a slávě shromáždili, abychom Tě zasvětili. Tvůj život příkladný, Tvoje chvalitebné vlastnosti, jímž jsi obdařen, Tvoje blahodějně činy jež jsi prokazoval pilně a bedlivě rozjímali, k našim činům je přirovnávali, jak daleko ještě od Tebe vzdáleni stojíme, čehož se nám ještě nedostává a jak bychom my naše životy napravití měli, abychom se účastní blaha věčného učiniti mohli. Tys dobrý, ale my jsme zlí. Tys v pravdě boží stálý, ale my jsme třtina větrem se klátící. Tys štědrý, ale my jsme nepřítelův a lakomí. Tys tichý, ale my bouřliví a svárů milovníci. Tys pokorný, ale my pyšní a pánovití. Tys spravedlivý a přímý, ale my jsme podskoční a zákérni, lstní a zíšní. Ty všechno dobré a ctné od svých ctitelů žádáš, ale my často po zlém bažíme, a po nepravém toužíme. Tys bez vášní, ale my samý poklisek a hřích. Tys střdmý, ale my ve všem prostopašní, Tvůj život jest chvalitebný a svatý, ale náš jest hříšný a opovržený, Ty jsi se přidržel nebe, ale my opět světa. Proto Tebe, svatý Vite, synové světa, synové ďábla, hříšníci velcí, pověramť obluzeni zavrhli a krutě Tě pronásledovali. Ty jsi byl i od

svých vlastních přátel velice sužován a tejrán, Tys mnoho bolestí pro jméno a čistou pravdu toho Nejvyššího přetrpěl, ale předce žádný nad Tebou nezvítězil, Tys všecky své nepřátele myslí pevnou a stálou v dobrém zahanbil. Tebe nepřemohl zalář tmavý, ani nepřátelské bičování. Tebe krutý lev neporazil ani Tě nezadával, Tebou ani hlad ani žízeň, ani meč ani oheň nepohnul, abys byl od pravého světla božího odstoupil. O ty hrdinný jinochu království božího. Tys nad nepřátele svými a hříšníky tohoto světa mocnějším se okázal. O kým bychom i my v zkoušce a v pokušení našem pro dobro a blaho člověčenstva, pro spasení a vykoupení naše od nepřátel soužení a trápení Tebe věrně následovali; protož Tobě k Tvé cti a slávě naši praotcové na pahorcích, v hájích rozkošných, chrámy zakládali, aby Tě v nich ctili. Sám svatý Václav, kníže český, k tvé cti a slávě na hoře svěaté nad Vltavou, na hradě Pražském dne 22. září 933 stán boží založil, který jest stolice a hlava všech křesťanských církví Českých, do kteréhož Tobě před věky naši otcové z blízka a z daleka o Tvé slavnosti jako mocnému ochranci, vorby a osení „koláče“, — jako velikému patronu vinohradů „vino“, jako opatrovníku skotu, bravy a havěti „kohouta“ vděčně ku oběti přinášeli, a společně tyto dary požívali, dlouho a dlouho nemohouce na obyčeje svých praotců zapomenouti, jež někdy S v a n t o V í t o v í nejvyššímu bohu Českému každoročně obětovali. My Tě náš milý svatý Vite, náš ochránče, těch podobných darů božích do Tvého chrámu Páně nepřinášíme, abychom je zde pospolu požívali a se napájeli; my jsme přišli sem s čistým oumyslem, s čistým srdcem a s čistým vědomím

naše činy a skutky na oltář Nejsvrchovanějšího položití, vůli otce nebeského ze slov Páně vyposlechnouti, zdaliž se naše činy s vůlí jeho srovnávají čili nic; přitom jsme přišli život Tvůjrozjímati, zdaliž život náš s Tvým se srovnává čili nesrovnává, jestli za Tebou postupujeme k nebeské slávě, neb k naší strasti, a slibujeme; že chceme opravdově, pakli jsme pochybili, svůj život napravit, se polepsit, a nikdy více nehřešiti. S tímto pevným předsevzetím jsme se zde shromáždili a u sebe silně uzavřeli, pravého Boha vždy se přidržet, v něj se důvěřovat, jeho vzívat a ctít, naše bližní jako sebe milovat, nemocné pilně navštěvovat a jim pomáhat, v tajnosti lačné krmit, nahé odívat, a nepřátelům našim rádi odpouštět, podlé příkladu Pána našeho Ježíše Krista. Amen.

Rozjímání na den s. Cyrila a Methoděje, apoštolů slovanských.

O přeslavní rytířové Boží, velikodušní hrdinové Kristovi, svatí patronové Čeští a horliví apoštolové slovanští, svatý Cyrile a Methoději! Vy jste rodné město své Soluň (The Salonika) v řecké Macedonii opustili, zapřeli jste sebe, ozavše kříž svůj, a následovali jste Krista. Vstoupili jste do světa k Slovanským národům na jihu a severozápadě usdlým Chazarům (jižním Rusům), Bulharům, Panonům (Uhrům) Moravanům, Čechům a j. v. rozhlášovali slovo Páně a vykoupení a spasení naše skrze umučení Ježíše Krista; protož nám pozůstalým jest záslušno a dlužno nejen dnes, ale po všecken věk života našeho Vám vřelé

díky klásti, Vás vroucně ctiti, Vás srdečně milovati a věrně následovati. Vy jste ti, kteří po našem vykupiteli a spasiteli Ježíši Kristu a učednících jeho první kámen uhelní víry Kristovy položili na Slovanstvu jižním a severozápadním, přijetím křesťanstva i rozšiřováním učení Ježíšova, jenž ku spasení a vykoupení našemu skrze křest svatý nevyhnutelně potřebno jest. Vy jste dráhu ku dokonalému vzdělání a pravému vyvinutí našich duší první proklesili, ku osvětě i vědám bránu otevřeli a nás do světnic uměn zavedli přeložením písem svatých a mnohých zpěvů církevních do slovanské řeči, kterouž jste zdarně slovo Páně u národů Slovanských na jihu a na severozápadě prospívali a na tisíce lidu slovanského pro čest a slávu Boží, pro jejich dobro a blaho důkladně a dokonale poučili a pokřestili. Vy jste ze tmy naše pohanské praotce Slovanské z bludů a pověr pohanských ku pravdě a k světlu Božímu přivedli, váhavé i mdlé, lhostejné i choré, a na duchu mrtvé jste probudili a vzkřísili i k životu věčnému přivedli. Vašimi skutky i slovy, Vaším životem příkladným dvěře jste jim otevřeli a přímou cestu do církve svaté k našemu Spasiteli a Vykupiteli, Ježíši Kristu ukázali, je ku věčné blaženosti nebeské šťastně dovedli. Vy jste v apoštolování a povolání svém po celý život Váš vlivně a laskavě, trpělivě a snášenlivě, mírně a tiše s podřízenými kněžími svými slovanskými i německými vždy chvalitebně jednali. Za to Vám čest a sláva na nebi i na zemi. Vás nádhery dvorní nikdy z cesty boží nesvedly, abyjste byli královstvím božím opovrhli a světa se přidrželi. Satan, pokušitel toho světa nikdy Vás nesvedl s pravé cesty boží v čase pokušení; on musel vždy

od Vás odstoupit, za to Vás andělé vždy v počínání Vašem střežili. K nepřítelům Vaším vždy milostivě a dobrotivě jste se zachovali, neodplacující jim zlým, noprž se vším dobrým; všecko křivé osočování trpělivě snášejíce, vždy na pravé cestě jste svou nevinnost beze vší msty v Římě u svatých otců v pravdě hájili a povždy zvítězili; protož Vám horliví ctitelové a věrní následovníci Vaši za zásluhy Vaše, stánky a oltáře boží v církvi svaté postavili, dny úmrtí Vašeho v Římě zasvětili, abychom se sejíti, Vaše životy sobě rozjímati, Vaše vlastnosti na se přijmouti a Vás oslavit mohli. O příkladní mužové boží! Vy zůstanete vždy v našich srdcích a v paměti věčné zaznamenání; o neopouštějte nás a přimluvte se za nás s vyvolenými božími u Neysvrchovanějšího. Vy jste naše potěcha a koruna všech pobratřených slovanů, s kterouž Vás korunoval náš Otec nebeský skrze Ježíše Krista, Pána našeho. Amen. Vyslyš nás všemohoucí a milosrdný Hospodin. Amen.

Rozjímání na den svatého Ivana, poustevníka a patrona Českého.

Všemohoucí a dobrotivý Bože! Ty jsi naukou Tvého nejmilejšího Syna, pána našeho, Ježíše Krista na jižném slovanstvu národy slovanské záhy osvětil, od nichž brzce světlo boží přičiněním slovanských apoštolů na severozápadě slovanském zářilo. Svatý Ivan, královič Dalmatský čili Bělochorvátský, syn Hostimilův a Alžbětin, osvěcený a horlivý jinoch, uvázal se v poustenictví svatého

Jana křtitele, syna Zachariášova. Opustiv vše zapřel sebe, vzav kříž svůj následoval Krista. Schodil napřed rozličná knížetství, vojvodství a království Slovanská, potom se přeplaviv přes Dunaj, přišel do vojvodství, nynějšího království Českého, do okresu Příbramského a okolí Berounského — což jeskyně svatojvanské nazvané do-
svědčují kdež nepochybně Parábrama (Praboh) Právit a Perun (hřímatel) pohanský se vzíval na horách lesnatých, v kramoťnách skalnatých, i v oudolích rozkošných podlé vod živých.

Zde svatý Ivan schodiv pouště a jeskyně, podlé Mže ležících, v kterých mnoho zlých a nečistých duchů pohanských našel, totiž: Krivu a plaožreců, vedalotů, kejklířů, Kouzelníků, věštců a čarodějníků, kteří zde modloslužbu v hájích, na svatoborech, na horách březích v skalách svatých, u živých pramenů, Světic a Svěcenek nazvaných, pilně provozovali, kam tehdáž pozůstalý lid pohanský v Čechách přicházel s hojnými dary treby a žertvy zápalné Svantovitu, Perunu a j. v. v soumraku vykonati, od popů pohanských naučení svá a rady za svých potřeb důležitých, zvláště proti křesťanům bráti. Taková místa na pouštích náš svatý Ivan, patron Český, jako poustevník a kajičník pilně a opatrně navštěvoval, protože poustevnictví a kajicnost u našich praotců veliké vážnosti mělo; jinak by se svatý Ivan nebyl směl k podotknutým samojediným opovážiti ani přistoupi, aby nebyl pronásledován, a mučen býval; ale tímto způsobem opatrným rozvyklaný lid pohanský moha příležitost v křesťanství z povlovna pomocí mnohých křesťanů pravověřících poučovati, utvrzovati a křestiti skrze 42 let na Čechách až do svého stáří vysokého, ač mnozí

nečisti duchové pohanští, vyšší hlavy, zištní vůdcové a učitelé lidu pohanského mnohokrát mu odporovali, předce ale jejich lži a podskoky slovu Paně, pravdě svaté a světlu božimu nemo- houce odolati, museli ustoupiti; zvláště v posledních čtrnácti letech života jeho, v jeskyni slavné u živého zřídla pod skálou nad Lodenicí, potokem, z kteréž je po dvě leta pilně, horlivě i udatně pomocí hoží a pravověřících křesťanů dle rozkazu zjeveného a příkladu svatého Jana křtitele křížem svatým před sebou nesoucím vypudil. Však za tou příčinou později, když po vykonaném vyučování a uděleném požehnání se bral s Tětínou od Bořivoje a svaté Ludmily lesem domu, od Lodenických kamenován a celý skrvácen pro slovo Paně až polomrtvý u kamena jednoho léžeti zůstal, jež muž bohabojný, milosrdenstvím pohnut na kůň svůj ho posadil a do jeskyně doprovodil, kdež jej na žádost jeho Kejcha Pavel, dvorní kněz z Tetína večerí Paně na věčnou cestu posilnil, a v skále třetí den pohřbil. O svatý Ivane, věrný synu Ježíše Krista, věrný následovníče svatého Jana křtitele! Tys pro lásku bližního a pro spasení našich praotců svou vlast i svůj královský stolec opustil, a šel jsi hledati ztracené bloudící otce naše, abys je blahé učinil; za to jsi byl kolikráte v nebezpečenství svého života postaven. Tvůj život byl celý střídmy a trpký, v kterém Tě příklad našeho Spasitele, svatých apoštolů, svatého Jana křtitele, svatého Cyrila a Methoděje sílil. Ledva jsi s lotrovských lesů a skal, z čarodějných pelechů rotu divých mužů a žen, zběr pohanskou, pomocí apoštolů slovanských svatým Cyrilem a Methodějem a s pravověřícími vypudil, jenž Tě pronásledovala, sužovala a trápila, tu Ti

zpět Bořivoj na lovu svým nevědomky laň postřelil a probodl, kteráž Tě v Tvém šedivém věku krmila; však nebylo na těchto zkouškách dosti, Tvá hlava musela ještě pro učení Ježíšovo krváceti, tělo hladem a bolestí chřádnouti, pokud jsi v Pánu neusnul, nápotom jsi korunou věčné slávy na nebesých od Ježíše Krista korunován byl, Amen.

Rozjimání na den svaté Lidmily.

Hospodine všemohoucí! Tys nám Tvou mocí neobmezenou v naší milé vlasti nábožnou a šlechtnou mučednici svatou Lidmilu, dceru Slavibora, knížete Vělnického, manželku Bořivoje prvního, na Velehradě Moravském pokřtěného vojvodu Českého poslati, a za zrcadlo chvalitebných vlastností křesťanských, všem thyněm a babičkám za příklad v církvi Kristové ku následování dobrotivě vystavěti ráčil, kteráž po přijetí sv. Křestu svými činy křesťanskými jako dobrotivá máti svých poddaných veškerou zemi osvěcovala, své syny Spitihněva a Vratislava, zvláště svého nejmilejšího vnučka svatého Václava záhy ke všemu dobrému pomocí svého kněze Kajcha Pavla moudře a opatrně pro dobro vlasti a blaho svých poddaných vypěstovala. Onať lačným chleb štědře podávala, nahým oděv ráda poskytovala, nemocné pilně navštěvovala, potlačené ochotně vyslechla a zarmoucené všemožně těšila; bludné slovem božím horlivě osvěcovala, stánky boží se svými syny pilně stavěla, pohany osvětlené a pokřtěné beřlivě do církve vodila. Jak se svým manželem,

tak se svými syny, zvláště se svým vnučkem svatým Václavem i se svatými apoštoly slovanskými, Cyrilem a Methodějem v naší zemi České církve Kristovou důkladně pravoslavnou liturgii slovanskou rozšiřovala, což jí velikou důvěru a všecku oddanost u svých poddauých způsobilo; ale u své panovité nevěsty Drahomíry a některých českých vladiků opět zášť a nenávisť neukojitelnou zplodilo; pročež dne 15. září 927 načelníci ozbrojenců, jménem Tuma a Koma svatou Lidmilu v noci na Tetíně na svém věnném sídle, v komnatě se modlící, nenadále přepadli a jejím závojem vlastním ji zadávali. — To se stalo za vlády Drahomířiny smělé a hrdé, kteráž jí ku počtě na tomto místě chrám Páně ke cti svatého Archanděla postaviti kázala a v něm její tělo pohřbila; však její vnuč, svatý Václav po třech letech ostatky její vroucně vyzdvihl a do Kostela svatého Jiří, na hrad Pražský, který její syn Vratislav první postavil, roku 928 u veleslavném průvodu přenesl a na památku jejím ctitelům uložil. O dobrotivý Bože! obměkči srdce naše a Ty Duše svatý osvěť myslí naše, abychom i my po dráze dle příkladu naší patronky, svaté Lidmily, mučednice Kristovy, ve zdejších životě putovali, všech vášní a poklisků se odříkali, naše syny a dcery, vnučky a vnučky, bratry a sestry záhy odevšech bludů a pověr vystříhali, k dobrým činům je neustále navykali, našim životem bohabojným je předcházeli, v čase pokušení našem Spasiteli Ježíši Krista s námi vždy stáli a věrní zůstali, Amen.

Čtení a rozjímání na den svatého Václava.

Nebeský Otče, Ty jsi nám předraženého dědice země České, svatého Václava (Váceslava) syna Vratislava a matky Drahomíry, rodičů Křesťanských l. P. 908 v naší milé vlasti České vzbuditi ráčil, aby nás svým životem příkladným předcházeje, na této vezdejší pouti nám svítil. Svatého Václava záhy v děckém věku moudře pěstovala jeho bába dobrotlivá, svatá Lidmila, která jej střežíc, k vroucné nábožnosti, mírné tichosti a vlídné laskavosti vedla, jakož i jej kněz Kajcha Pavel, na Hradci lévém, na Vyšehradě nad Vltavou a na Tetině nade Mží u víře Kristové pilně a horlivě vyučoval, tak že v mladosti své v bázni boží rostl, jak věkem tak moudrostí u Bohe i u lidí prospíval. — Odrostlý byl na vyšší učiliště Budečské dodán, aby se vyšším vědám potřebným naučil; zdež obzvláště v náboženství křesťanském dokonale se utvrdil. —

On znal knihy latinské i slovanské jako jiný dobrý biskup aneb kněz pročitavatiš naskrz bez ouhony, což za těch dnů málo který lajík znal, pročez kníže mladé již lásku k Bohu živému, bližním svým a k blahodějným činům navyklý byl, je provozovati příkladem Lidmiliným. On v osmnáctém roku věku svého (926) otce svého milého, Vratislava, ztratil. Nemoha po otci svém trůn nastoupiti, Drahomíra smělá a panovitá zmocnila se vlády a poručenství nad synem svým Václavem s dorozuměním vladiků Českých, aby se s některými přednějšími Čechy Němcům pomstíti mohla (ač tento krok neopatrný a nekře-

stanský. ba i zemi Českou škodlivý byl), chtíc nad německým císařem Jindřichem I., příjímám Ptáčníkem, svou zlost vychrliti, protože Slované na Labi, totiž: Bodrce, Daleminy, Ratary, (Retary) a Lutiky, ku kterému Stodorané patřili, z nichžto Drahomír pochodila, vele sužoval, trápil a hubil. Jindřich chtěl sobě tyto národy pod pláštěm křesťanstva pod maniti a berně na ně složiti. Odňal jim opevněný Branibor, Janu ztroskotat a jiných více míst v prach a popel obrátil. Tito Slované posledně s Retaři se sjednotivše (kterým Drahomír nepochybně vždy napomocna byla) Jindřichovi silně odporovali a se bránili, však předce v krutém boji Slovanů od Jindřicha na stodvacet tisíc pobito o osmtisíc zajato bylo, (Viz Vittekind L. I. p. 639 Dittmar l. c.) — protož Drahomíra za panování svého němečtí knězi, liturgie latinské z Čech vypuzovala a kostely jejich zavírala, v čemž ji thyně, svatá Lidmila vele opatrná, odporovala a domlouvala, nebo tehdaž české Křesťané k Rezenskému biskupství do Bavor přivtělení, u Thankmara, syna Jindřichovo, na Drahomíru a na některé vladíky České žalovali, který posly své hned k Drahomíře vypraviv, napomínal ji. aby s křesťany krutě nejednala a jich služby latinské nehanobila; však Drahomíra svou smělou a panovitou pošetilostí a zpupnou hrdostí, nestřežíc slov Královiče posly bez milosti do vězení uvrci kázala, proti vši domluvě některých přednějších lechů českých, že by se za tou příčinou Jindřich nad Čechy mstiti mohl, ji představující. — Ona si ale tím krutěji počínala, ba i dobromyslným svým rádcům a kmetům na vzdory činiti nepřestávala. — Mezi tím Jindřich sbíral po všech zemích vojska německá, aby Dra-

homíru a Čechy pokořil, proto mnozí zkušení a opatrní vladikové Čeští opět pozorna činěji Václava na ono strašné nebezpečení České zemi hrozící, žádají jej, aby Budeč opustil a vlády se ujal. Svatý Václav učinil tak, jak to nevyhnutelná potřeba žádala, ač teprv dvacetiletý mládenec jsa, převzal od matky své vládu a Jindřich (928) tu se svým vojskem před Prahou stál. Což měl svatý Václav v té příležitosti činiti? nežli to, co učinil; totiž zavázal se roční daní 500 hřiven stříbra a 120 volů Jindřichovi císaři podávati a jemu poslušen býti. Měl snad Václav nechat město ztroskotat a zemi vyhubit? Odstup to. Ovšem, že to Drahomíře, Boleslavovi a mnohým Čechům dobrým krokem být se nezdálo, však moudrým to vhod. Svatý Václav nábožného a dobrého srdce, i krotkého ducha, jemužto leželo na srdci, aby křesťanství po vlasti se rozšířilo a upevnilo přál sobě v míru s Němci i Uhry živu býti, aby v zemi ústavy zříditi a v nich se křesťanství pilně a horlivě pěstovati mohlo, neboť v Čechách tehdáž ještě žádného biskupství nebylo, křesťané Čeští k Řezenské stolici německé patřili. Leckdes pohané ještě modloslužbu svou horlivě vykonávali. Slovanského učitele křesťanského z Řezna a z vlach ku vzdělání, a vycouvání dokonalému a srozumitelnému pohanů českých mimo latinika a němce nebylo k dostání, a předce svatému Václavu zvelebení národa na srdci leželo, aby s ostatními národy evropejskými postoupil v civilisací; tedy mezi vladíky, též slovanskými a německými kněžími liturgie pravoslavné a latinské ba i u dvora knížecího, mezi svatým Václavem a Drahomírou a Boleslavem, mladším bratrem jeho nedorozumění a roztržky z podotknutých

případností se staly, z kterých vyplynulo, že svatý Václav matku svou Drahomíru ze země vypověděti přinucen byl, jenž nepochybně k svým přátelům se odebrala. Když se ale svazek svízelný, který nám-dosti jasný není časem svým rozluštil, nalezená jsouc Drahomíra v nevinnosti své, povolal jí opět svatý Václav do vlasti své, jenž vždy z okoličností podotknutých více Boleslavovi nakloněna byla, než Václavovi, proto že Boleslav vždy si směle, hrdě i pánovitě počínal, jako matka jeho, na Boleslavi staré za Labem sídlící, jemuž byla za podíl vykázána. — Svatý Václav kráčel vždy cestou dobročinnosti a vládnosti; ale Boleslav cestou zůřivosti, Svatý Václav vše mírností; ale Boleslav přísností započal. Svatý Václav pokorně v bázni boží řídil; ale Boleslav směle a hrdinsky spravoval. Svatý Václav prokazoval svým poddanným dobrodiní, ale Boleslav nátisky jim činil. Jednání těchto dvou bratří, jenž po sobě své příznivce táhlo, vždy sobě odporovala. Svatý Václav s tělem i duší odevzdal se Bohu a vlasti. Úkol jeho byl křesťansky svou vlast vzdělati a pravým světlem božím ji osvítiti, protož stánky Boží stavěl, ozdoboval a hojně je obdaroval, do nich moudré učitele ze všech končin zemí křesťanských, jež mu Řezno a Řím posílalo, zaváděl, Na hradě Pražském první kámen k budově kostela svatého Víta položil. Sám neyprvnější v chrámech při službách Božích býval, nábožně a horlivě se modlil a církevní zpěvy zpíval, slovy Páně i dobrým příkladem své poddané předcházal. Viru živou Ježíše Krista skutky dobrými naplňoval. Z jeho přechistého života světlé jiskry citů blabých vycházely a ze rtů bohomyslné řeči jako plovoucí strdi sladce plynuly. On

tělesenství své bez poškvny schoval, více po věcech nebeských než tělesných horlivě bažil. Víno tlačil, jim churavé léčil; žíznivé napájel; nuzné palivem zaopatřoval; vdov a syrotků se ujímal, všemožně jim napomáhal, vězné a nemocné pilně navštěvoval, je těšil a léčil; mrtvé uctivě k mohylám doprovázel; nepřátelům svým dobře činil, žádného neoslyšel. On ve všem jednání a obcování svém mezi lidmi na světě byl příkladný. On se svým veškerým dvorstvem pokorně a nábožně Krista následoval, a tudy sobě celou důvěru u svých poddaných vyzýskal. Jen toliko Drahomír, Boleslav a mnozí z vladíků českých, bojů a válek žádostivi a milovní, chtíce aby se svatý Václav k roční dani Jindřichovi nepodroboval, raději aby se s ním rval. Bezbožní namítajíce Václavu: že se neustále pobožnůstkářstvím a věcmi církevními obírá, kdyby se raději politickými zanášel. Zíštní mu opět ve zlé pokládali: že důchody státní na všeliké ústavy náboženské vynakládá, kdyby je na potřebnější a důležitější věci světské obracel. Závistivi zase chudým darů, kterých jim svatý Václav hojně uděloval, nepřáli. Některým lechům opět zdál se býti svatý Václav prostý, velmi mírný a v celku pokorný. Větší počet vladíků si přál a žádal, aby byl svatý Václav smělejší a panovitější, tak bojovný a hrdinný, jako jeho bratr Boleslav; ale nám jest ono přísloví známo: „že se člověk nenarodil ten, aby se byl zalíbil lidem všem!“ Za tou příčinou podotknoutou mnoho vladíků v zemi tajně proti svatému Václavu reptalo a se bouřilo, pročez není nic divného, že se Radislav, kníže Kouřimský, knížeti Vyšehradskému rozličně překážeti vynasnažil a veliké násilí činil. Však svatý Václav nedal svoje

věrné slůhy pravověřící hubiti, i zamluvil se raději sám s Radislavem soubojiti, aby nadarmo svých poddaných krev nevinnou pro vášně Radislavovy neprolil. S tímto předsevzetím svatý Václav k zastání víry křesťanské se na Kouřimsku před Radislavem dostavil, který z bludu svého prohlebl, zočil u veliké slávy Boží kníže zbožné před sebou, pročez padna Radislav na kolena svá, pokoril se mu, a cožby na něm poprosil, aby Radislav na tom byl uslyšán. Svatý Václav laskavě objal jej a Radislav ochotně víru křesťanskou Ježíše Krista přijal; Však spravedlivý Bože tím větší závist a zážť tajná v některých srdcích vladíků Českých se zakořenila, toužící po životě a nevinné krvi Václava žádající, aby vladařství svého z podobných příčin zbaven a Boleslav na stolec knížecí dosazen byl. Milý Patrone náš, nevědělo tvé srdce dobré, ba ani věřiti to nechtělo, co se proti Tobě potajmo kuje. — Ty jsi mívál ve svém obyčeji nábožném, posvěcení chrámů Páně každorečně světit, pročez jsi přišel dne 27. září 936 za příčinou Stánku božího, k cti svatého Kosmy a Damiána postaveného v Boleslavi staré slaviti a po vykonané liturgii pravoslavné opět se do Prahy vrátiti, však na žádost bratra svého, který Tě přemluviv ku kvasu posvícenskému na oko vřidně a laskavě přijal a pozval. Tvoji dvořané a sluhové věrní oukladnou vraždu předzvídajíce, Tebe střežili, aby jsi u bratra nepřenocoval, však Tys to nechtěl věřiti. Ty jsi se před svatčením kvasným u vsí bázní Boží důvěrně a přátelsky veselil na dvoře bratra svého, však černá noc zákeřníků na dvoře Hněvsové shromážděná velmi schytrale Tě přemluveným bratrem odsoudila k tajné smrti ukrutné. —

Radost se proměnila v žalost. Tys musel oukladně usmrčen býti, protože když jsi kráčel náš milý Patrone svatý, druhý den na jitřní do chrámu Páně, potkav Tě Boleslav ve vratech, pozdravil jsi ho srdečně a děkoval jsi jemu za všecku úctu včerejší, — ale Boleslav již duchem zlým posedlý, vydobýv meč, ťal do hlavy Tvé, řka: „Tak Tě chci dnes lépe častovati!“ — Svatý Václav ale silnější jsa, chopil se bratra i vyrvav mu meč z ruky, povalil ho na zem a dí: „To Ti Bůh odpust, bratře!“ — Když však Boleslav s vrahy umluvenými zde schovanými a číhajícími křičeti a o pomoc volati počal, jakoby Boleslava zavraždit chtěli, přikročivše služebníci jeho Česta, Týra i Hněvsa, obořili se zůřivě na svatého Václava, jenž už raněný utíkáje do chrámu v jeho dveřích mečem Hněvsovým probodnut, na zemi klesl. Potom jali se stíhati „mládence“ čili dvořeníny jeho, a pobili všechny kteří rychle neutekli, také slůhy Boží zloupili, vyhnavše je z města Staré Boleslavy a ženy jejich za jiné muže provdali. Matka Drahomíra uslyševši co se děje, přiběhla i padla s pláčem na mrtvé tělo syna svého. A však znamenajíc že vrahové také po jejím životě toužejí, prchla i ona do země Chorvatské (nynějšího Krakovska a Haličska) an zatím Boleslav pospíchal zmocniti se veškeré vlády zemské v Čechách. Tělo Václavovo dlouho leželo ponecháno ve dveřích chrámových, až konečně kněz jeden jménem Chrastej odvážil se je zdvihnouti a nejprve v domě svém, potom i v prostřed chrámu poctivě položit i ochrániti. Nevinná krev svatého Václava volala o pomstu jako Abelova na bratrobijce Boleslava. Boleslav spamatoval se brzo a želel svého činu nešlechetného, po všechn

věk života svého, chodě co Kain po zemi České, zaň pokání činil, ale vlády se předce neodřekl. Kázav tělo svatého Václava v Boleslavi poctivě pohřbíti, dal je po třech letech z Boleslavi přivésti do Prahy na Hradčana do chrámu Páně svatého Víta na věčnou památku a k úctě Čechům položití; kterýžto chrám někdy sám svatý Václav stavěti počal. Syna, jehož mu manželka právě ve dnech oné bouře vražedné byla splodila, Strachkvasem nazvav, určil ho k stavu kněžskému, který na se jméno Kristan přijal; čímž Boleslav za svůj nešlechetný čin Boha nějak upokojil. -- O kdoby na světě byl ten, jenž by Tebe mučedníče Boží neželel a Tvůj obraz nevinnosti a dobrých činů sobě nebyl oblíbil. Sám bratr Tvůj, Boleslav, co Kain chodě, želel nešlechetného činu svého po všechen věk života svého. Tebe kníže nebeský ani nádhra života dvorského ani moc neb cosi jiného od plnění vůle Boží nesvedlo. Ty jsi vývodskou korunu v mučednickou, pozemskou v nebeskou, království vezdejší ve věčné změnil. O svatý Václave! dědiči a kníže náš Český! Ty jsi sláva a koruna svého národu českého; Tebe milý Hospodin náš, důstojností vysokou na světě i na nebi milostivě poctiti ráčil. Tys poplatky a poklady pomíjející na zemi nevyhledával, nobrž jen dobro a blaho svého lidu. Ty jsi veliké věci v životě svém činil, a poctivě i nábožně žil. Na Tobě ani poškrvny se nenašlo, pročez spravedlivý Bůh Tě oučastna věčné slávy učinil. O Bože! uděl nám toliko síly, abychom našeho patrona Svatého Václava dědiče naší země České, jeho chvalitebný život následovali, co dítky bázni a lásce Tvé záhy ze učili, v počtácích víry svaté a v ctnostech křesťanských

se utvrzovali, a jeho vroucí pobožnost, pokoru a štědrotu následující, sobě přivlastnili, ovoce dobrých skutků provozující, do věčné slávy skrze Ježíše Krista se dostali. Amen.

Píseň k svatému Václavu.

Svatý Václave,
Vévodo české země,
Kníže náš, pros za ny Boha,
Svatého Ducha, Kyrýe eleyson.

Nebeské jest dvorstvo krásné,
Blaze tomu kdož tam pojde,
V život věčný, oheň jasný,
Svatého ducha, Kyrýe eleyson.

Pomoci Tvé my žádámy,
Smilůj se nad námi,
Utěš smutné, odžeh vše zlé,
Svatý Václave, Kyrýe eleyson.

Maria, matko žádúcí,
Tys královna všemohúcí,
Prosic za ny, za křesťany,
Svého syna Hospodina, Kyrýe eleyson.

Ty jsi dědič České země,
Rač poměti na své plémě,
Nedej zahynouti, nám i budoucím,
Svatý Václave, Kyrýe eleyson.

Rozjimáni na den svatého Vojtěcha.

Všemohoucí a dobrotivý Bože! děkujeme Tobě, že jsi prozřetelností svou k našim praotcům Slovanským u převratu pohanstva do křesťanství, muže osvěceného, biskupa horlivého, svatého Vojtěcha, syna Slavníkova a Střezislavina, rodičů velmožných a slavných na Kouřimsku v Libici, kde se Cidlina s Labem slívá, sídlících, dodrotivě vzkřísiti ráčil. On byl od svých šlechtných rodičů a od svých pěstounů Radla na Lbici a od Othericha na Děvině pod dozorstvím Adalberta, arcibiskupa Děvínského v bázní Boží k důstojnosti pastýřské veden a zde na kněžství vysvěcen. Po smrti svého otce a Dětmara (981) za biskupa Českého zvolen, který při dosednutí na stoličce biskupskou podíl svůj dědičný a důchody své na čtvero rozděliv, jednu část nuzným, druhou podřízeným svým kněžím, třetí na vystavení stánků Božích podal, a čtvrtou část na svou výživu si ponechal; sám střídmý a vele prostý život vedl, málo jedl a málo spal. Neustále na mysli přemítal, kterak by ve svém okrese rozsáhlém semotamo pozůstatek pohanstva zničil, pohanské obyčeje zrušil a křesťanství s latinskou liturgií zavedl, — pročež s nábožným Boleslavem po zemi chodě, chrámy Páně a ústavy se sbory křesťanskými zakládal, a Boleslav II. je hojně nadával. Na Uhřích syna Geizova, Štěpána (a jiných více pohanů) jenž prvním králem křesťanským se stal, a mezi švaté připočten, pokřestil. On Čechy, Uhry, Vlasko, Polsko i Prusko sohodil a vždy se svým bratrem Radimem, Radlem a Velichem símě Boží rozsíval, pohany osvěcoval, jejich kejkle, bludy a pověry osvěcoval a ku

křesťanství vodil, zajaté ve válkách křesťany, choré a uvězněné pilně navštěvoval a je těšil, pravověřící židům a pohanům prodané, neustále penězi vykupoval a jako dobrý pastýř do svého ovčince na svých bedrách je nosil a vodil, nahé odíval a mnoho lačných každodenně nasicoval, načež mu ani důchody nepostačovaly, nad čímž se nejvíce rmoutil, když nemohl zajaté ovce své vykoupiti. On přísným a příkladným životem svým mnohé po sobě táhl, předce však mnozí vládci mnohoženství milující na odpor mu stáli, což ho vele trápilo, že on někdy za ně oučet před Bohem z pastýřství svého klásti bude muset, horlil silně proti nim a tudý mnohé proti sobě popudil. Kolikrát od nich byl pronásledován, často v nebezpečení života stál, dvakráte z Čech do Vlach prchl, a diecezi Míšeňskému biskupu, Volkoldovi, pod dozorstvím zanechal, a v řeholi se zdržovav; až se Český lid polepšil, tu teprv na prosbu Boleslava a svých osadníků, pak na rozkaz svých představených, arcibiskupa a papeže, se do země České vrátil. On byl první, který dvanáct řeholníků svatého Beneše ze Říma do Čech na Zelenou Horu a do Břežnova zavedl, jako pomocníky ku rozhlásování křesťanství na Čechách; však slovanský jazyk neznajíce, služby církevní obřadem latinským vykonávajíce, jakž jim nařízeno bylo, tím opět mnoho Čechů urazili. — Tu opět mnozí z vládků, zvláště z Vršovců proti svatému Vojtěchu povstali a nechtíce od svých starých obyčejů upustiti, jež svatý Vojtěch nabádal a ostře káral, proti němu silně reptali. Zvláště po úmrtí Boleslava, mrtvicí raněného, a nastoupení vlády Boleslava Ryšavého, jenž Vršovcům k rukou stál — pročež se svatý

Vojtěch rozhněvav, opět do Říma prchl, a na rozpustilé Čechy si u papeže a císaře Oty III. ztěžoval, ač ho Řehoř V. zase do Čech poslal. Však když na cestě do Čech svatý Vojtěch uslyšel, že nepřátelé bratřím jeho statky pobrali, rodiště jeho Libici, v prach a popel obrátili, bratry povraždili a do Čech svatého Vojtěcha více přijmouti nechtěli, obrátě se do Polska k Boleslavovi Chrabrému, jenž rodu Slavníkovu přízniv byl. Zde na Krakově, kde církevička svatého Vojtěcha stojí, často horlil proti pravoslavné liturgii slovanské, aby na místě její latinská, dle rozkazu vyššího se vykonávala, ustanovil, — Opět se otud dle povolání svého mezi pohany na Prusku do Gdanska s Radimem a Benešem, spolupracovníky, odebrav, jež na rozkaz Boleslavův třicet ochranců po Vislě na lodi doprovázelo. Na Gdansku mnohé zástupy pohanské pokřestil. Nebylo mu na tom dosti, on se zabrav korábem po moři až k S a m b i i, tu vystoupil na pobřeží a branné průvodce domu poslal. Zdeť všady se naň pohané zůřivě osopující, že země ho honili, smrti mu hrozíce, kolikrát ho ubili; pročez svatý Vojtěch ustanovil se na tom, otud se odebrati, a k Lutikům jíti, však zabloudiv zde, nešťastně přišel na posvatné pole pohanské, R o m o v e nazvané, odpočívaje tu (dne 23. dubna 997) a hle, zastup rozsteklených pohanů vystoupil na ně, svázali je všecky tří, a svatý Vojtěch, an ještě stoje se modlil, pohanský kněz prohnal ho oštipem a druzí jej následovali; když ho umučili, teprv mu hlavu utali, a oudy jeho rozsekali. Radima a Beneše propustili, jenž se těžce vykroutivše vrtami dolními, z této krajiny k Boleslavovi přišli a vypravovali, co se s nimi dělo. Boleslav nemeškal za cenu

vysokou tělo svatého Vojtěcha vykoupiti a na Hnězdně, ve svém sídle hlavním, slavně pohřbiti. — Otud ostatky jeho roku 1039 dne 24. srpna za Břetislava I. na hrad Pražský do kaple před kostelem svatého Víta u veliké slávě přenešeny a složeny byly. O Ty mučedníku Boží! statečný rytíři a bojovníče, milý biskupe, svatý Vojtěše, patrone náš! který jsi před Hospodinem a světem milosť a mocí Boží, kterouž Tobě otec nebeský dáti ráčil, věci velikomyslně podnikl a veliké divy činil svou výmluvností, slovy i skutky, svým životem bohabojným a statečným rytěřováním duševním proti duchům zlým a duchům bludným i proti vlastnímu tělu svému rekovně jsi bojoval, téměř všecky země podotknuté bludem pohanským, hříchy a nepravostmi, nepořádkem ba i studenou lhostejností křesťanskou naplněny jsouce, často v pořádek jsi zavedl, protože Tě Bůh všemohoucí svou mocí a silou po cestách ouzkých a bodavých neustále ku rozšiřování svého království lásky a pravdy svaté, od jižního moře až k severnímu na tomto světě prováděl, zato Tě slávou věčnou korunoval; protože Tě Nejsvrchovanější vroucně prosíme, abys nám také Tvé svaté moudrosti, síli a stálosti, horlivosti a setrvalosti v povolání našem uděliti ráčil, abychom i my zde po cestách přímých a svatých chodili, příkázání božích ostríhali, dobro a blaho našich blížních na tomto světě vyhledávali, svaté a spravedlivé věci se zastávali a dobré skutky prokazovali, dobro vlasti a blaho církve horlivě hájili a rekovně umírali pro Pána našeho Ježíše Krista. Amen.

Píseň svatého Vojtěcha.

Hospodine pomiluj ny,
 Jezu Kriste pomiluj ny,
 Ty spase všeho míra!
 Spasíš ny i uslyšíš
 Hospodine hlasy naše,
 Dej nám všem Hospodine
 Žití a mír v zemi
 Krlež, Krlež, Krlež.

Rozjímání na den svatého Prokopa, opata Českého.

Vševědoucí Hospodine, pečlivý otče nebeský !
 Ty do budoucnosti přihlídáš. Ty k národům po
 vsecky věky moudré učitele vysíláš aby člově-
 čenstvo z dráhy své od Tebe vykázané neušinulo
 a nezboudilo, protož mu vyslance své s nebe po-
 šíláš, kterými je poučuješ a na pravou cestu za-
 běhlé vracíš. Ty jsi našemu národu Českému
 okolo roku 999—1001 muže slovutného, svatého
 Prokopa, z Chotouňe na Kouřimsku, šlechtetných
 rodičů urozených syna, nábožně pěstovaného,
 milostivě poslati ráčil. — Rodiče jej na veléslavné
 učiliště slovanské na Vyšehrad nad Vltavou vy-
 slali, kdež křestanské služby Boží v koslele sva-
 tého Klimenta, od Bořivoje založeném, pravosla-
 vnou liturgii slovanskou se vykonávaly — Svatý
 Prokop písmu Slovánskému i latinskému, zpěvům
 církevním a j. v. dokonale se naučil a brzce ve
 vědách nad jiné prozpíval, až nad jeho moudrostí

mistři Vyšehradští užasli. On se uvázal v světský ouřad kněžský. — Vyšehradští učitelové a starostové duchovní za příčinou jeho výborných vloh a duševního vzdělání, jeho překrásného vzrostu a chvalitebných vlastností, totiž: výmluvnosti i mirnosti, pokory a přívětivosti, nábožnosti i vroucnosti, pilnosti a horlivosti, srdečnosti i spravedlnosti, střídmosti a přísnosti, netoliko za spolubratra a učitele žakovstva okolo roku 1024 přitovaršili, alebrž všickni všedše v radu, zvolili a ustanovili jej u vši šetrnosti vážně, důvěrně za nejvyššího dozorce církve Vyšehradské. — Týž hlubokomyslný a starostlivý učitel lidu křesťanského, svatý Prokop předobře znal lid Český. On viděl zřejmě, co některým křesťanům Českým chybí, na čemž jím schází a čehož se jím nedostává. Vida, že na Čechách mnoho rozvyklých a lhostejných polokřesťanů mezi pohaný se nalézá, kteří obyčeje svých praotců pověrečné ještě pilně vykonávají. Týž bobomyslný muž spatřil, co se na veliké hrobce na Moráni, na Letní Hoře a na Velikém Březnově děje, a na poušti nad Dalejema okolo Prahy každoročně provozuje. — Přesvědčen jsa, že na Sázavě na poušti nedaleko jeho rodiště množství pohanů shromážděných modlozlužbu pohanšskou horlivě vykonává a j. v. — dnem nocí hluboce přemýšlel, a na mysli stále přemítal, jakým prostředkem by nejrychleji rodáky své pro církev křesťanskou vyzýskal a v křesťanství je dokonale utvrdil. — V ději národním přijda na stopu svých předchůdců, svatého Cyrila, Methoděje, Kajcha, Ivana a j. v. kteří pravoslavnou liturgii slovanskou pohaný šťastně do křesťanství přivedli, ní city pro Ježíše ukřižovaného zbudili a dokonale u víře

Kristové je poučili, což se německým latiníkům, nesrozumitelným obřadem latinským tak rychle, pokojně a šťastně nedařilo, kterým se pokřtění pohané do pohanství často vraceli a mnozí nepoučení a nepřesvědčení toliko studenými a vahavými polokřesťany zůstali; proto svatý Prokop, jako dozorce a učitel žakovstva mladistvého, nepochybně rozličné spisy, písma nového zákona a církevní zpěvy po Slovanských apoštolicích na učilištích i mezi pastýři pozůstavené, vyslidil, sebral, snesl, opisoval, pilně přečítával a pravoslavnou liturgii Slovenskou horlivě nastávajícím kněžím přednášel a odporoučel. — On byl prvním semenišťem literatury Cyrilské, který ji opět vzkřísil a do života uvedl, jak na Vyšehradě, tak na Sázavě i na vícnících místech Českých. — Bohu žel! že se mnoho spisů po něm pozůstavených na Vyšehradě, na Sázavě, na Uhrách i na Slovanech v Emauzích (mimo jeho nádherně ozdobené evangelium Remešské) ztratilo a zrušilo. — Proti účelu a podnikání Prokopovu, proti jeho vyborné nauce, doporučení a uvozování liturgie Slovanské, na odpor se mu postavili nedoukové německolatinští na Vyšehradě, držíce se rozkazu papežova (Jana XIII.) od založení biskupství Pražského (dne 23. března 973) jež se pod touto výminkou posvolilo a zakládalo, aby se čeští křesťané, kteří se až potud' podlé způsobu řeckého, bulharského neb ruského obřadu (liturgie Slovanské) drželi, a kteréhož před tím Čechové podlé latinského společně užívali, nyní dle řádu a obyčeje sv. církve Římské se řídili (Kos I. 49.) Svatý Prokop seznal, že onen zákaz proti I. listu svatého Pavla ke Koryntům 14. čelí, zvláště když svatému Prokopu známo bylo: že svatému Cyrilovi a Me-

thodějovi Řím povolil služby Boží v Slovanském jazyku vykonávati, nebo Jan VIII., papež, v listu svém, Svatoplukovi Moravskému píše takto: „Žeť to nečelí proti víře, mše svaté ve Slovanském jazyku, evangelium a ostatní spisy starého a nového zákona dobře přeloženy a vyjádřeny čísti aneb zpívati. Nebo týž, který tři hlavní řečí: hebrejskou, řeckou a latinskou stvořil, on také ostatní řeči ke cti a slávě své zplodil.“ (Annales Mentens. et Regino. ad an. 890—4.) Tu povstaly hádky a půtky mezi svatým Prokopem a ostatními učiteli Vyšehradskými strany zavedení pravoslavné liturgie Slovanské na Čechách. — Svatý Prokop zastával Slovanskou a ostatní učitelové latinskou liturgii. Svatý Prokop, který nahlížel: žeby tyto rozepře a roztržky na dobro nevyšly, sstoupiv z Vyšehradu, vstoupil dobrovolně do noviciátu řehole svatého Beneše, letopisci někteří se domnívají do kláštera Břevnovského k svaté Markytě u Prahy, do kteréhož svatý Vojtěch za svých dnů řeholníky latinské z Vlach latinskou liturgii uvedl; však ale i zde prý ho msta krutá a závistivá stihajíc, měl odtud v roce tajně na poušť za horu Vidouli odejít, kde dívky pohanské své bohárny měly, mezi hradišťaty a hradbami dívčími pod Hrobcemi nazvanými Butovickými, v sluji skálné přes 60 sáhů dlouhé nad Dalejema, dlouho soukromě žiti a před nepřáteli svými se ukrývati, což se s pravdou a okolnostmi nesrovnává; nebo tu by byl svatý Prokop z jednech rukou nepřátelských do druhých vstoupil, proto že se i zde obřad latinský pilně vykonával a slovanskému pilně odporoval, a jiného kláštera svatého Benedikta tehdaž na Čechách nebylo, a předce Prokop slib řádu svatého Beneše složil a řeholi jeho na

se přijal, dle svědectví nejstaršího a souvěkého spisovatele Monacha Sázavského za opata Sylvestra okolo středu 12. století na Sázavě (Kos. L. I. 2 A 1038). Nepochybně svatý Prokop s Vyšehradu neb od svaté Marykty na Uhry k jižním Slovanům se obrátil; kdež slib svůj řeholi svatého Beneše složil a teprv odtud do Čech ku Praze k troskotanému Děvínu nad Daleje, mezi Butovicemi a Hlubočepy na poušť do jeskyně (jíž nyní u svatého Prokopa říkáme), se vrátil. Za tou příčinou přátelé a ctitelové Prokopovi, i sám vývoda Český, Oldřich, kterého on zpovědníkem a rádcem za vlády jeho (1012—1037) byl, horem a dolem (jako po svatém Ivanu) pilně se poptávali a v hoři žalostným dlouho a dlouho jej hledali; ale nenašli ho, až po dlouhém čase v jeskyni nad Dalejema se okázal. Svatý Prokop, jenž po vyšších důstojnostech světských nebažil, ani po kratochvilech rozkošných, ani po tučných kvasech lahodných netoužil, jen toliko pro blaho církve svaté a svého národa žil a neustále na vzdělání jeho pracoval, který po převratu staletém z pohanství do křesťanství semo tamo ještě se vyklal a na mnohých místech svou modloslužbu vykonával, jakož z letopisů nám známo jest, že ještě Břetislav II. roku 1093 rozkázal pohanské kouzelníky, čarodějníky, hádače, zaklínače, navazače, ptakopravce, věstce, země- a rodopisce, vykládače snů ze země vymrskati, odporující potopiti a na hranicích upáliti; nebo za jeho dnů ještě lid prostý pod stromy na horách a v oudolích, na polích a lesích, v hajích a ohradách, pod lípami a duby, hruškami i jabloněmi, břízami i smrky a j. v. treby a žertvy vykonával, Bohům i Bohyněm pohanským se klaněl, pročez je vývoda kázal vyvrátiti, po-

sekati a zapáliti. Lidé o Letnicích v outerý a ve středu u studnic a vod živých pod stromy slib skládali a krvavé oběti vykonávali, zařezané slepice černé, holuby a j. v. do povětří metajíce, při čemž jména Bohu a Bohyň vykřikujíce, jásali. — Někteří pod mrtvolou pochodeň voskovou na polopečenou chleba velikosti mrtvoly postavili, rozžáli, a pod rákev kladli. Na průvodu obličejů si škrabuškami zakrývajíce před mrtvolou divně se kroutili i točili, hasali a poskakovali až na pohřebiště polní neb lesní (ač již za Břetislava I. přestupníkům na pole aneb do lesů pohřbovati pokutou přísně zakazáno bylo). Přestupce vola arcipřístěvi dáti a do pokladnice knížecí 300 peněz složiti musel, proto ale předce mrtvoly na pole, do hájů, na křižovátka, dráha ku svým praotcům při žertvách zápalných a tropení divných kouzlů a kejklů ku obětování hojných darů i vzívání Bůžků kladli. — Vracejíce se od mohyly kamení a hroudy na zemi sbírajíce, se stromů klestí a ratolesti lámajíce, listy a trávu trhajíce, na zpátek přes hlavy své na brob metali a za sebe se neohlíželi. Někteří na rozcestích (rozhrání) stánky i sochy pohan-ským Bůžkům, dle obyčeje svých praotců, stavěli, pravice: že by na těchto místech duše svých praotců a přátel z těl vycházející přebývali, duše mnohé na léta zakleté a jiné rozkoše se svými Bohy drživaly. — Báby některé dřív, než se dítě narodilo, pod komíny ohně roznítily, novorozenátko z klínu matky berouce, pod stoly je kladly, nápotom je na lokte své vezmouce, nad ohněm rukami svými je pozdvíhujíce, Bohu ohně a světla je obětovaly, aby Bohové osudy své nad nimi vyřkli a jím nápomocni byli. Odtud ono přísloví pochodí, že leckdes báby při porodu dítěti pod

komínem říkají: „Budíž k něčemu!“ — Těch podobných obyčejů a pověr hojně se ještě po úmrtí svatého Prokopa mezi křesťany vlažnými nalezalo, protož bohomyslný Prokop svatý zasvětil se poustenictví, jež u veliké vážnosti a svatosti i u našich pohanských praotců bylo, aby jen příležitosti nabyl, pozůstalé pohany pozvolna pozorovati a opatrně na pouštích je sobě nakloniti, důvěru si u nich získati a učení Kristovo jim ohlašovati, o dokonalosti křesťanstva a bludu pohanstva objasniti, a pověry vyplejtí, Bůžky jejich zavrci a učeui v jednoho Boha živého na nebi a na zemi vštípiti, kruté a hanebné oběti krvavé zavrci a blahodějné činy a skutky v prokazování blížním svým zavesti; obyčeje křesťanské jim podkládat, treby a žertvy jejich v nekrvavé oběti Kristovy převedsti, a jejich kamenné oltáře a božnice na hradištích v křesťanské chrámy obrátiti. — Svatý Prokop, hlubokomyslný muž nahlízel, za jeho věku, čehož semo tamo lidu Českému schází a čehož ještě zapotřebí jemu, pročez když pozůstatek pohanů, duchů zlých jinák čertů od křesťanů tak nazvaných nad Dalejema dílem obrátil, dílem pomocí pravověřících slovem Božím rozebral, tedy se odebral odtud se svými následovníky na poušť Sázavskou, kde podlé letopisců tisíc ďáblů, (zlých duchů, pohanů) nepochybně Kryvu (nejvyššího kněze pohanského) žrece, vedaloty, věstce, čarodějníky, (černokněžníky) kouzelníky s lidem pohanským zde usedlým napadna, jenž svou modloslužbu vykonával; však svatý Prokop se svými věrnými dělníky pravověřícími, svou opatrností a moudrostí mnohé z nich ku Kristu obrátil a mnohé zatvrzelé odtud vypudil, jenž odtud na horu Lobek (Lobec) přehli. — Zdeť sobě

svatý Prokop zbudoval církvíčky skrovné, totiž:

- 1) Svaté Máři-Majdaleny kajicné poustevnice. Na místě hohyně Baby, Maji, Živeny, Lady a t. d.
- 2) Stánek Marie Panny, matky a rodičky Boží, nebes královny, vystavěl.
- 3) Na místě Parabramy, Pram-živy, Děda, Pravíta, Svantovíta, Peruna a t. d. boha pohanského, chrámek ke cti svatého Jana křtitele, jenž za Jordánem na poušti ovcím ztraceným z domu Izraelova kázal a vodou křtil, dle příkladu jeho svatý Prokop své pobloudilé rodáky pohanské poučoval a u řeky Sázavy křtil. O něm se horem a dolem, daleko a široko pověst chvalitebná trousila, a lid ze všech končin se sem za ním hrnul, zvláště, když dlouho po něm lid toužil a dlouho nic jistého o něm nevěděl. Okolo roku 1032 Oldřich vývoda, náruživý lovec, dověděl se o tom, vyjel za tou příležitostí se svými na hon na poušť Sázavskou. Tu se za jelenem pustiv, ježž neustále Oldřich za patama stíhal. Takové zvíře, když bývá honěno a postřeleno, ku prameni vody, k likárně své běží a sebe léčí, a to tím důvěrněji, při které tichý a dobrý člověk přebývá, pročez to není nic divného, že prchající jelen Oldřicha ku sídlu Prokopovu, jako posel Boží, dovedl, jehož Oldřich jako pousteníka zarostlého nepoznal, až se ho otázel, kdoby byl, a pousteník mu odpověděl: že jest Prokop Chotouňský. Vývoda se zaradovav, Prokopa libal. Ptaje se ho, kde by byl po všecken čas meškal, jak se mu dařilo a co na té poušti koná. Svatý Prokop mu vše upřímně vysvětluje a uvádí Oldřicha do jeskyně své, kde se mu voda živá prejštila. Oldřich velice obdivoval počínání a velikodušné činy jeho. Vida, že trpký a přísný život veda, poznal moudrost muže svatého. Oldřich hned se ze

svých pohřešků vyznal a svatý Prokop večeri Páně a ku zapojení dřevěný pohár pramenité vody ku posilnění podal, kterou sobě Oldřich nad víno liboval. Když Oldřich účel svatého Prokopa seznal a se přesvědčil: že toto dílo Prokopovo dobro jeho poddaným a blaho zemi přináší, daroval svatému Prokopu ku výživě jeho, část nevzdělané krajiny od řeky u Milobus až k jeskyni Zákolnice řečené, a slíbil mu zde klášter a chrám Páně postavit, aby v předsevzetí svém dále pokračoval a sobě více dělníků na vinici Páně najal a nad nimi zprávu jako opat vedl. Prokop vývodu z pouště vyprovodil a s ním se přátelsky rozžehnal. — Svatý Prokop dělníků věrných sobě nabral, pro ně jeskinky a prozatimní skrovné byty na poušti zbudoval a s nimi na vzdělání duševním a tělesným svých rodáků pilně a horlivě pracoval, vše moudře řídil a zpravoval. Svatý Prokop se svými tovaryši po duševní práci stromy kácel, zemi prokopával, srovnával, provorával, zasil a zvlácel; zahrady i vinohrady zakládali a z pouště ráj zrobili. — Oldřich († 1032) hned započal bohatě nadaný klášter a chrám Páně zde stavěti, jen že Bohu žel Oldřich dne 9. listopadu 1037 zemřel, proto ale syn jeho Břetislav I. jemužto i veškerému dvoru a všem obyvatelům v zemi o svatém Prokopu a řádu jeho na Sázavě známo bylo, co se na Sázavě děje. Povolav svatého Prokopa do Prahy, proti všemu jeho odporu ustanovil jej opatem na Sázavě. Dle vyhotovené listiny roku 1038 vykázal tomuto řádu dědinu od obou stran břehů Sázavy až k lesu Strnovníku nazvanému a ves Skramník, a dílo od otce započatého chrámu Páně i kláštera nádherně roku 1039 dokonál. — Týž ústav se nad všechny monastiry na Čechách tehdáž

řízením Prokopovým vznesl a nejvíce ctitelů, ale také závistníků počítal. — Zde se lid náboženství, zpěvu, malbě, stavbě, vórbě, zahradnictví, pracem rozličným, zemi české velmi potřebným, dokonale a pilně učil. Zde se literatura Cyrilská horlivě pěstovala, zpěvy církevní a písmata svatá se do Slovančiny překládala, čistě a pilně prepisovala, rozmnožovala, ostatním Slovanům sdělovala a do knihoven na památku ukládala. Zde celoroční svátky a slavnosti nejhluchněji a nejvroucněji pravoslavnou liturgií slovanskou nesčíslným davem lidu sem přichozích poutníků se světily a slavily, protož také onen ústav mnoho závistných nepřátel měl, kteří jej černili a kacířovali. — Předzvídající svatý Prokop za svého živobytí často svým bratřím řeholním říkával: že je krutá závist a nepřítel mnohých nepřátel, latiniků německých po úmrtí jeho a Břetislavově za panování Spitihněva II. ze Sázavy vypudí, a stalo se tak. — Roku 1053, dne 25. března svatý Prokop v Pánu usnul, jehož Šebíř, biskup Pražský na Sázavě, v kostele, u velikém hoří lidu, slavně pohřbil a bratři jednohlasně Víta, bratrovce svatého Prokopa za opata sobě zvolili. — Roku 1055 dne 10. ledna Břetislav skonal, a Spitihněv vývoda, přítel liturgie latinské, vládu nastoupil, u kteréhož řeholníci Sázavští, jako kacíři od svých nepřátel, latinských kněží osočení, roku 1057 všickni Sázavský klášter rozkazem Spitihněvovým opustiti, a do Uher k bratřím svým prchnouti musili, tu Břevňovští řeholníci, latiníci němečtí, latinskou liturgii jej osadili; však ale osadníci Sázavští, ctitelové svatého Prokopa, kteří to dle proroctví Svatoprokopského předzvídající, shlukli se, po dvě noci přistěhovance přichozí napomínající, aby odešli. Když ustou-

piti nechtěli, třetí noc se ve jménu svatého Prokopa na ně obořili a z kláštera je vyhnali, kteří ku knížeti přišedše, na svatého Prokopa sobě stěžovali: že je po dvě strašné noci při zpěvu na kůru nopomínal, aby se-vystěhovali, a když uposlechnouti nechtěli, teprv třetí noc berlou je ztepál a vyhnal, řkouce: „My nechceme více do onoho kláštera vstoupiti!“ Spitihněv užasl nad zprávou touto, ponechal týž klášter až do své smrti (dne 28. ledna 1061) raději prázdným, nežby byl slovanské řeholníky do něho vrátil; ale nástupce Spitihněvův, Vratislav, povolal roku 1064 vypovězené řeholníky Sázavské z Luk uherských do Čech zpět, kteréž na Sázavě opět obřadem slovanským usadil, kteří jako dříve národ Český ním vzdělávali.— Na to roku 1204, dne 4. července, byl svatý Prokop za svatého prohlášen a ku Svatým připočten. Jeho ostatky dne 28. máje 1588, od Martina Medka, arcibiskupa Pražského v chrámu Páně Sázavském byly vyzdvíženy a v slavném průvodu u přítomnosti císaře Rudolfa II. na hrad Pražský, do kolegiálního kostela všech Svatých na věčnou památku jeho ctitelům složeny. — Čechové k jeho cti a oslavě na pouštích mu církvíčky na památku stavěli, v kterých on naše praotce, ještě jako pohany pozůstalé ku Kristu se svými bratry obrácel, nad kterými potom vládl, je moudře spravoval, a oni ochotně poslouchali ho, t. j. v symbolu: On nimi (pohany) voral. — Svatý Prokop, náš patron Český, byl velký apoštol Páně, pilný a horlivý učitel lidu Českého, příkladný opat a slovůtný spisovatel Český, jehožto evangelium císař Karel IV. klášteru Emauzskému k oslavení jeho daroval, před kterým roku 1419 Husité všecku úctu měli, kteréž se roku 1450 poselstvím Českým

do Carhradu, odtud' opět roku 1546 na sněm Tri-
denský dostalo, a kardinálem Lotharinským, jakožto
arcibiskupem Remešským do Francouz přišlo, na
kteréž Francouští králové v Remeši (Rheims) při-
sabali. — Týž ztracený poklad roku 1717 cár
Petr I. nejprv a po něm jiní více spatřili, kde se
až posud' v Remeši u veliké šetrnosti a vážnosti
chová. (Viz Sázavo-emauzskoje svjatoje Blaho-
věstvovanije od Václ. Hanky v Praze Čes. 1846.)

Na den slavnosti svatého Jana N.

L e t a n i e.

Pane, smiluj se nad námi; Kriste smiluj se nad námi.

Kriste uslyš nás, Kriste vyslyš nás.

Otče s nebes, Bože,

Synu vykupiteli světa, Bože,

Duše svatý, Bože,

Svatá Trojice, jeden Bože,

Svatá Maria,

Všickni blahoslavení duchové,

Všickni Svati a Světice Boží,

Svatý Jene N.,

Ty mládenečku, plný nevinnosti a nábožnosti,

Ty knězi bohabojný a kazateli horlivý,

Ty zpovědníku svědomitý,

Ty pokorný ctiteli blahoslavené Marie Panny,

Ty hodný následovníku svatých apoštolů,

Ty věrný pastýři stáda Kristova,

Ty potěšení zarmoucených,

Ty rozdávači hojných almužen,

Smiluj se Oroduj neb oroduj za nás!
nad námi.

Ty otče chudého lidu Českého,
 Ty ochrano nevinnosti,
 Ty učiteli bloudících,
 Ty podpora slabých,
 Ty outočiště hříšníků,
 Ty osvoboditeli ztracených,
 Ty příklade tichosti a pokory,
 Ty příklade nábožnosti,
 Ty příklade stále svaté horlivosti,
 Ty příklade mlčenlivosti a statečnosti,
 Ty slavný svědku Boží,
 Ty nepřemožitelný mučedníku Páně,
 Ty velebný vítěziteli,
 Ty ozdoho kněžského stavu,
 Ty slávo svaté církve,
 Ty ochránče dobrého jména,
 Ty mocný orodovniče u Boha,
 Ty svatý patrone České země,
 Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, vysvobod
 nás Pane!

Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, vyslyš
 nás Pane!

Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, smiluj se
 nad námi!

Kriste uslyš nás,

Kriste vyslyš nás!

Pane, smiluj se nad námi!

Kriste smiluj se nad námi.

Pane smiluj se nad námi,

Pane smiluj se nad námi!

Otče náš a t. d.

A neuvod' nás v pokušení,

Ale zbav nás od zlého.

Amen.

- K.** Totoť jest život věčný, abychom Tebe o Bože!
a Ježíše Krista poznali!
- L.** Jan poznal Boha a Ježíše Krista, a našel věčný
život.
- K.** Jdouce učte všecky národy, učíce je zachová-
vatí všecko, což jsem koli přikázal vám!
- L.** Jan šel a hlásal slovo Boží, a učil nás zacho-
vávati rozkazy Kristovy.
- K.** Přišel jsem hledati hříšníka, a spasit, což
bylo zahynulo!
- L.** Jan volal: Čiňte pokání! a vysvobozoval hří-
šníky od věčné smrti!
- K.** Radujíť se andělé v nebi nad hříšníkem pokání
činícím.
- L.** Jan se radoval na tomto světě, an vracel hří-
šníky Bohu.
- K.** Co prospěje člověku, by získal celý svět, ale
učinil škodu duši své!
- L.** Jan nevyhledával nestálých pozemských statků,
nýbrž pečoval o spasení duší.
- K.** Nestrachujte se lidí, jenž tělo zabíjí, ale duši
zabíti nemohou.
- L.** Jan se nestrachoval žádného vyhrožování, on
byl stálý v mukách a smrti.
- K.** Kdož setrvá až do konce, ten spasen bude.
- L.** Jan setrval až do konce, a vešel v království
věčné.
- K.** Což rozsývá člověk, to bude člověk žíti.
- L.** Jan sobě zasloužil korunu spravedlnosti, kte-
rouž připravil Bůh věrným služebníkům svým.
- K.** Příklad jsem vám dal, abyste jej následovali.
- L.** Budeme následovati Tebe, svatý Jene, na tomto
světě, abychom Tě taky následovali do věčné
slávy.

- K.** Budu prositi otce, aby ducha svatého seslal vám!
- L.** O svatý Jene pros za nás, abychom byli naplněni duchem nábožnosti, a kráčeli cestou ku spasení svému!

Modleme se:

Svatý Bože, svatý silný, svatý a nesmrtelný, stvořiteli všemohoucí, laskavý ochranče člověčenstva! Ty jsi záhy srdce našeho patrona Českého, svatého Jana N. nábožnou bází a dobročinnou laskavostí naplniti a ducha jeho moudrostí a stálostí i horlivostí slova Božího osvítili i obdařiti ráčil, a svým věrným služebníkům za příklad pobožnosti a štědrosti, pilnosti a mlčelivosti veliké křivdy snášejícího, ve všem dobrém a člověčenstvu blahém až do konce života svého setrvanlivého svatého Jana, mučedníka Českého, dobrotivě vystavěti ráčil. On zapřel sebe, vzav kříž svůj na se, a následoval věrně syna Tvého nejmilejšího Ježíše Krista. O uděl nám skrz přímlovu jeho, abychom obcováním našim Tobě se líbili, a věrni Tobě jsouce, až do smrti blahoslaavenství věčného oučastni byli, skrze Pána našeho Ježíše Krista. Amen.

Modlitba

při závěrce rozjímání každého svatého Patrona.

Všemohoucí, věčný Bože! rozjímali sme si život našeho svatého N., patrona Českého. Poznali sme, kterak neuhasitelnou a však vždy možnou pro nás lásku k Tobě, k Tvé svaté pravdě hořel a co skála pevně stál. Pozorovali sme, kterak k Tvé cti a slávě a k prospěchu bližního věc podnikl, nikdy na své pohodlí, na svůj užitek se neohlížeje, aniž po nich bažíc. Viděli sme, kterak jeho křesťanská ctnost se zlosti světskou nejednou zápasiti musela, vždy šťastně vítězila; pročež prosíme Tě, o Bože! dej nám tak, jako svatý bratr náš, N., Tobě a bližnímu svému živu býti; uděl nám, abychom tu víru, kterou nám tento svatý národovec náš, od Tebe podal, vždy náležitě pochopili a podle ní se zachovali; Propuť nám ducha moudrosti a síly, abychom, co dobrého předsevzítí a v něm setrvati, věděli. Sděl nám i ducha lásky, abychom i my všem povinností, které k Tobě, k sobě a k bližnímu máme, upřímně a horlivě dostáli, a tak nejen naše slovo a skutek, ale již každý úmysl náš sloužil k Tvé cti a našemu i bližního spasení. Poskytni nám ale také té opatrnosti, bychom dobrého si hledíce, zlému se vyhnouti věděli. — Dále, Otče náš, Otče všech národů! Tebe prosíme, račiž nás chrániti proti všem nepřátelům duševním i světským, domácím i cizím, a nedopusť, aby kdy potřebná volnost naše podlehlá jhu cizému, nýbrž spravedlivé věci naší vždy vítězství popřej, bychom v nevinné slasti a pokoji Tebe chválili a velebili. — Uděl pak čeho sme sami pro sebe na Tobě žádali i sousedu našemu,

aby v něm sobětnost vyhynula, láska pak užilá obživila, slovem: Dej nám, o Bože! všem pokoj ten, kterého svět dáti nemůže, bychom společně v svornosti a lásce k Tvé cti dorůstali, a pak se někdy u Tebe shledali s patronem a apoštolem naším N. — Za to Tebe žádáme nejen skrze přimluvu a zásluhy jeho, ale zvláště ve jménu jednorozeného syna Tvého, Krista Ježíše, jenž s Tebou živ jest a králuje v jednotě Ducha svatého, od věků na věky. Amen.

Modlitba

na den Svěťice a mučednice Boží N.

Všemohoucí, věčný, neskončeně dobrotivý Bože, Otče nebeský! v Tvé nepostihlé a však vždy přemoudré prozířetelnosti, počašné i věčné, dobro a blaho jak národů tak každého jednotlivého člověka spočívá. Ty jsi jediného Syna svého, Ježíše Krista na tento svět vyslati ráčil, by zde s člověčenstva vinnu šál, a jemu neuhasitelnou svíci pravého života, slovem svým jednou na vždy rozžehl; dejž také, aby nám tyto milosti a darové Syna Tvého a Spasitele našeho zůstaly. Ty, vševědoucí Bože! dobře znáš, kdy nám co nejlépe prospěje, taky si i nad námi časem svým jasné dennici zjevení svého vzejíti rozkázal, a proto račiž sám milostí svou mezi námi a národy veškerými mysl každého osvětit a uschopnit, srdce každého zahřít a otevřít, by svatý blesk Tvé pravdy čisté, k Tvé cti a slávě, nám pak všem ku spasení našemu, duše i těla, sloužil. Aby se i

nám toho Božího světla dostalo, ráčil jsi svrchovaný a neskončeně moudrý a dobrý Bože! netoliko skrze muže svaté, alebrž i také skrze své služebnice nábožné a horlivé, Svěťice a mučednice Boží, zvláště skrze blahoslavenou služku Boží, N., učitelkyni lidu a mučednici Kristovu, řízeným osudem Tvojm, vzbuditi, slovem Božím ji osvítiti, ku rozšiřování a utvrzení Tvého království nebeského na zemi upotřebiti, a nám ku potěšení a vzdělání našemu za příklad věrnosti a stálosti, ku následování její ctností chvalitebných v církvi své svaté dobrotivě vystavěti. Obdařils ji milostivě všemi mohutostmi a vlastnostmi duševními a tělesnými, jimiž dostáti lze úkolu tak velikému a přetěžkému. Ano, dal jsi jí po lidsku i vychování takové, aby tito vnitřní darové její mohli tím dojemněji a blahodatněji na vně jeviti, a protož také co důkaz její čistoty i vděčnosti zdobila ji po celý věk jejího života čistá svatá nábožnost, blahá dobročinnost a láska k Tobě, Trojjediný Bože! a bližnímu bez ohledu veledůstojná a neunavitelná. Odtud všechna myšlénka jejího rozumu, všaké hnutí srdce jejího, ba i celý zevnitřní život její byl tak zřízený, aby Tobě sloužil ke cti a slávě, bližnímu pak k spasení, skrze zásluby Pána našeho Ježíše Krista. Amen.

Modlitba vdovy.

Starostlivý Otče nebeský, potěšiteli zarmoucených, k Tobě se utíká plačící osířelá máti s dětmi svými, aby Ti hoře srdce svého přednesla. Ty jsi ráčil muže jejího od dítek dle vůle své svaté k sobě povolali, s nimžto nejvroucněji spo-

jena byla. Ty jsi podporu a potěchu, jejího průvodce věrného naездеjší pouti odňal. Nyní osířela s dítkami svými. Kam? o kam se má utéci, nežli k Tobě, milosrdný Bože! V potřebách svých okoličných vzdychá k Tobě, abys jí uslyšel, Otče nebeský! O, uděl jí útěchy a trpělivosti, aby pokojně snášela, jakkoli s ní vůle Tvá naložiti ráci; podporuj ji v prácech a ve všech záležitostech, jichžto břemeno nyní sama s dítkami svými nésti musí. Zhoj rány srdce jejího, kteréž jí učinila smrt hořká, oddělením chotě upřímného, rač jí popřiti, aby s křesťanskou moudrostí tím horlivěji k nebi se obrácela, čím mň jí nyní svět obdarovati může. Odloučená jest od toho, jejíž čistě a věrně milovala duše její. O upokoj se osířelá máti s dítkami svými plačící! rozloučení tvé nebude věčně trvati, v krátkém čase nalezneš chotě svého v nebeské vlasti zase. Jen hrob tě od něho loučí, a hrob tebe opět s ním sjednotí!— Bože dobrotivý, rač jí do té doby sám spomahati, vodiž j, aby moudře a nábožně si počínala, aby více nebažila po marnostech tohoto světa, neb zakusivši smrti manželovou, jak křehké a netrvanlivé, ba i pomíjející jest vše na světě. Ohdařiž jí duchem pravé a nelíčené nábožnosti. Dej jí svaťou trpělivost ve všelikých trampotách hořkých, krotkého ducha, a pokoru slušnou ve všem počínání jí uděl, a v tichém životě odloučeném jí stále potěšuj. Bože laskavý! raciž jí také stálým ochrancem a pomocníkem býti, aby záležitosti rodiny své a příbytku svého opatrně a moudře spravovala, což by k Tvé cti a slávě, dobru a blahu blížních svých sloužilo, vždy na zřeteli měla, svým nepřátelům ráda odpouštěla, dobře jim činila, za ně se modlila, je milovala a svůj život celý ku

šťastnému dokončení života svého připravovala. Ostříhej jí na všech cestách jejích, zvláště v čase pokušení, a když jí hodina smrti vyprší, ať šťastně k břehu andělské blaženosti k Tobě odpluje, rač duši její před tváří Tvou s duší manžela svého spojit, jež smrt od sebe rozloučila, a věčnou slávu oběma na nebesích vykázati. Amen.

Blahořečení

čili blahoslovení neb žehnání.

Při každém posvěcování darů Božích (mimo mši svaté) kněz košilí neb komži, štolou bílou přiodín (kdyby při blahořeči se zažehnávalo, vezme se štola modrá) v stoje, hlavou odkrytou, sepiatýma rukama před křížem ku předmětu obrácený u dvou rozžatých svíc voskových; na konci blahořeči pokropí vodou svěcenou předložené dary Boží, nejprv prostředek, potom pravici a posledně levici předmětů ku svěcení podaných; místem se i také tyto věci pokouřívají.

Blahořeč obecní.

K. Pomoc naše od Hospodina!

Sb. Jenž stvořil nebe i zemi.

K. Hospodine! uslyš modlitbu mou,

Sb. A volání mé k Tobě přijď.

K. Hospodin s vámi;

Sb. I s duchem tvým!

Modleme se :

Bože všemohoucí, jenž jsi nám vzkříšením Syna Tvého, Pána našeho, Ježíše Krista, radosti věčně připraviti ráčil; rozmnož a posvěť tyto dary tvé, štědrostí milostivě nám podané. O, naplň při tom také naše mysle rozkošemi duchovními, skrze Ježíše Krista, Pána našeho. Amen.

Závěrek blahořeči.

(Vodou svěcenou se vše pokropí.)

K. Požehnání všemohoucího Boha Otce †, i Syna †, i Ducha svatého † vstup na stvoření požehnaná a stále buď s námi.

Sb. Amen.

Zařikávání soli.

K. Zažehnávám tě stvůra soli skrze Boha † živého, skrze Boha † pravého, skrze Boha † svatého, skrze Boha, který tě Eliseem prorokem do vody vrci kázal, aby se uzdravila neplodnost vody, aby jsi byla solí očištěnou, ku spáse věřících, a bylas všem tě požívajícím k uzdravení duše i těla, aby prchal a mizel z místa, kdeby tebou pokropeno bylo všeliký přistrach a zlost aneb chytrost dábelské lsti, i aby všeliký duch nečistý vypuzen byl, skrze toho, kterýž přijde soudit živých i mrtvých a svět ohněm. Amen.

Modleme se :

Nesmírnou dobrotu Tvou, všemohoucí, věčný Bože! pokorně žádáme, abys témuž tvorů solnímu, kteréhož jsi k užítu lidskému pokolení udělil, milostivě blahorečiti a požehnati ráčil, aby byl všem požívajícím k uzdravení duše a těla, a cokoli jim bude dotknuto neb pokropeno, aby vši nečistoty a všelikého pokušení duchovní zlosti bylo zbaveno, skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Zařikávání vody.

Zařikám tě, tvore vody! ve jménu Boha † Otce všemohoucího, ve jménu Ježíše † Krista, Syna jeho, Pána našeho, a mocí svatého † Duha, abys byl vodou požehnanou k vyhánění všeliké moci nepřátelské, i abys nepříteli samého zahladiti mohl s anděli jeho odbojnými, skrze moc téhož Pána našeho, Ježíše Krista, který přijde soudit a t. d. Amen.

Modleme se :

Bože jenž jsi k spasení lidského pokolení převeliká tajemství v podstatě vod byl ukryl, račiž se milostivě k našim prosbám nakloniti, a živlu tomuto k rozmanitým očišťováním připravenému, moc Tvého blahorečení vlýti, aby stvoření Tvé tajemstvím Tvým sloužící k zahánění ďasů a k zapuzování nemocí, božské milosti mělo účinek, aby, čokoliv v domích neb příbytcích pravověři-

cích křesťanů tato voda pokropí, bylo vši nečistoty a škody zbaveno: aby tam nebydlel duch morový aniž povětrí nakažlivé; aby odstupovaly všecky tajné úklady nepřátelské, a kdyby tam bylo, co by buď zdraví přebývajících, buď pokoj se protivilo, aby pokropením této vody uhánělo a odcházelo, aby zdraví vzíváním Tvého svatého jména vyprošené proti všem outokům bylo obhajováno, skrze Pána našeho a t. d.

Blahoslovení domu u večer před narozením Páně.

(Kněz vstupuje do domu dí):

Pokoj tomu domu a všem přebývajícím v něm. — Stojte na místě švarném domu dí:

Předzpěv. Když byla zasnoubená matka Ježíšova Maria Josefovi, prvé než se sešli, nalezena jest v životě mající z Ducha svatého. Alleluja.

Velebi duše má Hospodina:

A zplésal duch můj v Bohu, spasiteli mém.

Že pozřel na ponížení děvy své:

Neb ai od této chvíle blahoslavenou mne nazývati budou všickni národové.

Neboť mi učinil veliké věci ten, jenž mocný jest.

A svaté jméno jeho.

A milosrdenství jeho od pokolení až do pokolení:

Bojícím se jeho.

Učinil moc ramenem svým:

Rozptýlil pupně mysli srdce svého.

Ssadil mocné s trůnu ;
 A povýšil ponížených.
 Lačné nakrmil dobrými věcmi
 A bohaté pustil prázdné.
 Přijal Izraele služebníka svého,
 Rozpomenuv se na milosrdenství své.
 Jakož mluvil k otcům našim :

K Abrahamovi a k semení jeho na věky.

Sláva Otci, i Synu, i Duchu svatému a t. d.

(Když se říká: *Velebí*, chodí po domě, kropě vodou svěcenou a podkuřuje ; ku konci na místě slušném zůstav státi, opakuje předzpěv : Když byla zasnoubena a t. d.

Píseň *Velebí* a t. d. jako na hoře : Kropí a kadí se jako na hoře.

Opětuje se Antifona. Veliké dědictví a t. d.

Otče náš a t. d.

K. A neuvod' nás v pokušení!

Sb. Ale zbav nás od zlého.

K. Nazváno jest jméno jeho Ježíš!

Sb. Všeliké koleno klaň se nebeských, zemských i pekelníků.

K. Pane vyslyš modlitbu mou!

Sb. A volání mé k Tobě přijď.

K. Pán s vámi!

Sb. I s duchem tvým.

Modleme se:

Bože, jenž jsi plodným panenstvím blahosla-
 vené Marie lidskému pokolení darů spasení věč-
 ného udělil, propujď prosíme, abychom přímlyvy
 její okusili, skrze kterou jsme zasloužili původu
 života přijmouti, Pána našeho též Krista Syna
 Tvého, jenž s Tebou živ jest a králuje v jednotě
 Ducha svatého. Amen.

Odz. Slovo tělem učiněno jest a přebývalo mezi námi. A viděli jsme slávu jeho, jakožto jednorozeného od Otce plné milosti a pravdy.

K. Na počátku bylo slovo, a slovo bylo u Boha, a Bůh byl slovo.

Odz. Plné milosti a pravdy.

Blahoslovení domu u večer zjevení Páně.

Pokoj domu tomuto a t. d.

Předzpěv: Od východu přijeli mudrci do Betléma, klanět se Pánu, a otevřevše poklady své, drahé dary obětovali: Zlato králi velikému, Kadidlo Bohu pravému, Mirrhu pohřbu jeho. Alleluja.

Píseň: *Velebí* a t. d. jako na hoře; kropi se a kadí jako na hoře a opakuje Antifona: „Od východu“ a t. d.

Otče náš a t. d.

K. A neuvoď nás v pokušení!

Sb. Ale zbav nás od zlého.

K. Všickni ze Sáby přijdou!

Sb. Zlato a kadidlo nesouce.

L. Pane vyslyš modlitbu mou!

Sb. A volání mé k Tobě přijď.

K. Pán s vámi!

Sb. I s duchem tvým.

Modleme se:

Bože! ježto jsi dnešního dne Jednorozeného svého pohanům hvězdou průvodní zjevil: propujď milostivě, abychom, ježto jsme Tě již z víry po-

znali, až ku spatřování tváře Tvé výsosti přivedeni byli. Skrze téhož Pána a t. d.

Odz. Osvět, osvět se Jerusaleme: nebo přišlo světlo tvé: a sláva Hospodinova nad tebou vzešla, Ježíš Kristus z Marie Panny.

K. I choditi budou pohané v světle Tvém, a králové v blesku východu Tvého.

Sb. A sláva Hospodinova nad Tebou vzešla a t. d.
Otče náš a t. d.

K. A neuvod' nás v pokušení!

Sb. Ale zbav nás od zlého.

K. Dnes uzříte, že přijde Hospodin!

Sb. A z rána uvidíte slávu Jeho.

K. Pane vyslyš modlitbu mou!

Sb. A volání mé k Tobě přijď.

K. Pán s vámi!

Sb. I s duchem tvým.

Modleme se:

K. Pane! jenž jsi tuto nejsvětější noc bleskem pravého světla ozářiti ráčil: dej prosíme abychom, kteréhož světla tajemství na zemi jsme poznali, jeho také radosti v nebi požívatí mohli. Skrze téhož Pána našeho a t. d.

Sb. Amen.

(Kde jest žakovstvo může se zpívat):

Judea a Jerusaleme bojte se, zítra vyjděte a Hospodin bude s vámi: Emanuel, o němž prorokoval Gabriel: že se narodí z čisté Panny, bude s vámi.

Ž. Stály budte, uzříte pomoc Páně nad sebou.

Ř. Zítra vyjděte, a Hospodin bude s vámi: Emanuel a t. d. jako na hoře.

Blahořečení domu na den obřizky Páně.

Pokoj domu tomuto a. t. d.

Předzpěv čili Antifona: Veliké dědictví tajemství: chrámem Páně učiněn jest život neznající muže není poškvrněn, přijav z ní tělo: všickni národové přijdou, řkouce: Sláva Tobě Hospodine! Alleluja!

Blahoslavení místa neb domu.

K. Pomoc naše v jménu Páně!

L. Který učinil nebe a zemi.

K. Pane vyslyš modlitbu mou!

L. A volání mé k Tobě přijď.

K. Pán s vámi.

L. I s duchem tvým.

Modleme se.

Blahořeč Pane Bože všemohoucí tomu místu (neb domu), aby v něm bylo zdraví, čistota vítězství, ctnost, pokora, dobrotivost a tichost, plnost zákona a dikůčinění Bohu Otci, i Synu, i Duchu svatému, a to požehnání přebývej v tom místě (neb domu) a s obyvateli jeho nyní i vždycky, skrze Krista a t. d. (Nyní se pokropí.)

Žehnání vína.

Pane Jezu Kriste! jenž jsi v Kaně Galilejské z vody víno učinil, a jenž jsi réva pravá, rozhojní nad námi milosrdenství svého: račiž požehnati † a † posvětití tento tvor vína (plodinu vína), kterouž jsi k potřebě služebníkům svým uděhl, aby všickni

z něho požívající blahořečení Tvého hojností naplnění byli. Skrze Krista Pána našeho.
L. Amen.

Posvěcování beránka velikonočního.

Modleme se :

K. Bože ! jenž jsi skrze sluhu svého Mojžíše při vysvobození lidu svého z Egypta beránka zabiti kázal na vypodobnění Pána našeho Ježíše Krista , a oboje veřeje domovní krví téhož beránka pomazati velel , tak račiž požehnati † i † posvětití tento tvor masní, kteréhož my služebníci Tvoji Tobě ku chvále požívati žádáme, skrze vzkříšení téhož Pána našeho Ježíše Krista, jenž s Tebou živ jest a králuje na věky věkův. *L. Amen.*

Blahoslavení obecné všelikých věcí.

Bože ! jenž jsi nám skrze vzkříšení Syna svého, Pána našeho, Ježíše Krista, věčných radostí udělil, rozmnož a požehnej † tyto dary, nám štědrostí své milosti propuštěné, a naši tolikéž mysl naplň duchovním veselím. Skrze Krista Pána našeho. *L. Amen.*

Blahořečení nového kříže.

K. Pomoc naše ve jménu Páně atd.

Modleme se :

Prosíme Tě, Pane svatý, Otče všcmohoucí, věčný Bože, abys ráčil blahořečiti † tomuto znamení kříže, aby bylo pomocí spasytelnou pokolení lidskému upevnění víry, prospěch dobrých

skutků, vykoupení duší, aby bylo potěšení, ochrana a záštita proti krutým šípům nepřátelským. Skrze Ježíše Krista.

L. Amen.

Blahořeč † Pane tomuto kříži Tvému, skrze který vytrhlo svět z moci dábelské a přemohlo utrpením svým pokušitele hříchu, jenž se radoval z provinění prvního člověka, požívajícího se stromu zapovězeného (Pokropí se vodou)

Posvěceno budiž toto znamení kříže, ve jménu Otce †, Syna †, i Ducha † svatého, aby modlíci a klanějící se pro Pána před tímto křížem nalézali těla i duše spasení. Skrze Krista atd.

L. Amen.

(*K. klečí před křížem pobožně se klaní a libá, a to dělají též, kdožkoli chtějí.*)

Posvěcování obrazů Ježíše Krista, Panny Marie a jiných Svatých.

K. Pomoc naše ve jménu Páně atd.

Modleme se:

Všemohoucí věčný Bože! jenž svých Svatých obrazy nebo sochy rýti neb malovati nezamítáš, abychom, kolikrát na ně očima tělesnými pohledíme, tolikrát jejich skutky a svatost k následování očima paměti spatřovali a rozjímalí: tento, prosíme obraz (neb sochu) ke cti a na památku jednorozeného Syna Tvého, Pána našeho, Ježíše Krista, (neb blahoslavené Panny Marie, matky našeho Ježíše Krista, neb svatého N. apoštola Tvého, neb mučedníka, neb vyznávče, neb biskupa, neb panny) uspůsobený, račiž požehnati † a † posvětiti, a propůjč, aby, kdožkoli bude před ním prosebně chtít ctíti jednorozeného Syna

Tvého (neb blahoslavenou Pannu, neb oslaveného apoštola, neb mučenníka, neb vyznávače, neb pannu) skrze jeho zásluhy a přímluvu od Tebe milosti v tomto a věčné slávy v budoucím životě obdržeti mohl. Skrze téhož Krista a t. d. (Pokropuje vodou požehnanou.)

Blahořečení svící mimo Hromic čili očišťování B. P. Marie.

Modleme se :

Pane Ježíši Kriste, Synu Boha živého, blahořeč + svícím těmto na naše prosby, račiž vlítí jim Pane mocí svatého kříže + požehnání nebeské, jenž jsi je dal k zapuzování temnosti lidskému pokolení: i ať takového požehnání znamením svatého kříže + dosáhnou, aby, na kterémkoli místě budou rozžaty neb postaveny, odstupovala knížata temnosti, a se třásli i utíkali bázlivě se všemi služebníky svými od přibytku těch, aniž se osmělili více, nepokojiti neb obtěžovati sloužících Tobě Všemohoucímu Bohu. Jenž jsi živ a králuješ na věky věkův. Amen.

Blahoslavení obecné ovoce na vinicích, polích neb zahradách.

Modleme se :

Tebe Pane, svatý Otče, všemohoucí věčný Bože, prosebně žádáme, abys pro milosrdenství své vždy uděloval důstatečnou hojnost žní a všech požitků štědrost, vinohradů také podstatu oplývající: tolikéž zahrad a stromů ovoce, a všech k našemu zachování potřebných věcí, plodiny, i abys od nich ode všech morovou hvězdu, bouř-

livou víchřici, krupobití vzteklost, škodlivých šelem záhubu, a všecko protivné zlé odvrátiti ráčil. Skrze Krista, Pána našeho.

L. Amen.

Modleme se :

Žádáme dobrotivosti Tvé všemohoucí Bože ! abys tyto stvoření svého prvotiny, kteréž jsi pověřil a deště mírnosti živiti ráčil, blahorečení svého tokem zaléval, a plody země své k dozrání přivozoval. Uděl také lidu svému, aby za dary Tvé vždy díky činil. Z plodností země lačných duše hojnými dary naplňoval, i aby nuzný a chudý chválil jméno slávy Tvé. Skrze Krista Pána našeho.

Modleme se :

Pane, svatý Otče, všemohoucí věčný Bože, sešli Ducha svatého s anděli a archanděli svými, se všemi Svatými a vyvolenými Tvými, aby chránili a ostříhali to naše osení od hmyzu i od jiných zlých šelem, od všelikého zlostného ouskoku a zkázy, aby se velebrlo jméno Tvé, Bože, na každém místě. Skrze Pána našeho Ježíše Krista a t.d. *R.* Amen.

(Na to kněz obchazeje pole neb část jeho, kropí vodou svěcenou, říká jako při jiných blahorečeních :

Požehnání Boha všemohoucího Otce †, i Syna †, i Ducha † svatého stoupiž na nás i na ty požitky, a zůstávejž vždycky.

R. Amen.

Obecné blahorečení chléba.

Modleme se :

Pane svatý, Otče všemohoucí, věčný Bože, požehnati † ráčiž tento chléb svým svatým du-

chovním blahorečením, aby všem požívajícím byl ku zdraví mysli i těla, a proti všem neduhům a proti všelikým nepřátel oukladům ochranou. Skrze Pána Ježíše Krista. a t. d.

Blahorečení nových plodů čili požitků.

Modleme se :

Požehnej † Pane, těchto nových plodů N. a propujč: aby, kdež z nich ve jménu Tvém svatém požívati budou, na těle i na duši posilnění i zachování byli. Skrze Pána Ježíše Krista a t. d.

(Zde se vrhne něco soli u vodu na způsob kříže řka jednou:) Míšení soly a vody tolikéž se děj: Ve jménu Otce †, i Syna † i Ducha † svatého.

L. Amen.

Ž. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

Modleme se :

Bože, nepřemožené síly i moci původce a nedobité říše králi i vždy velikomocný vítěziteli, jenž nepříteli řvoucího ukrutnost přemaháš, jenž nepřátelských zlostí mocně dobýváš, Tebe Pane trnouce a pokorně prosíme a žádáme, abys na tuto soli a vody stvůru milostivě vzhledl, dobrotivě ji ojasnil, dobrotivosti rosou své požehnal, aby, kdekoliv jí bude kropeno, vzýváním svatého Jména Tvého všeliké nepřátelství nečistého ducha se zapuzovalo, a hrůza jedovatého hada daleko se zaháněla, i aby přítomnost svatého Ducha při nás, milosrdenství Tvého žádajícím všude býti ráčila. Skrze Pána našeho, v jednotě téhož Ducha svatého a t. d. — Amen.

(Kněz pokropí sebe a přítomné.)

O b s a h.

	Stránka
Proslov	I
Promluva kmotrům před křtem sv.	I
Jiná předmluva kmotrům	II
Třetí promluva před křtem sv.	III
Vysvětlení obřadu při křtu sv.	IV
Udělování svátosti křtu.	3
Obřad při úvodu šestinedělky	10
Uvod šestinedělky po úmrtí	13
Obřad při posluhování snátku manželského	15
Obřad u přijímání svátosti oltářní	22
Obřad při posluhování chorobných	25
Obřad při udělení svátosti posledního po- mazání	35
Obřad při pohřbu dospělých	40
Obřad při pohřbu maličkých	48
Obřad o průvodu na bílou sobotu	54
Na den sv. Marka průvod	58
Zpráva o slavnosti těla Božího	71
Na květnou neděli žalmi 95. a 99.	85
O prosebních dnech čili křížových	86
Letanie o Všemohoucnosti a všudy-přítom- nosti Boží	88
Letanie k Nejsvětější Trojici Boží.	91
Letanie k Bohu Otci s modlitbou	93
Letanie kajičníků s modlitbou	96
Letanie ke Všem Svatým s modlitbami	98

	Stránka
Prosba všeobecná	113
Modlitba za církve svatou	114
Modlitba ze nejvyššího pastýře duchovního	115
Modlitba za nejvyššího zpravce země	—
Prosba za odvrát všeho zlého a t. d.	116
Modlitba všeobecná	117
Modlitba Slovanů	148
Modlitba zarmoucených	120
Poděk za plody pozemské	121
Poděkování všeobecné	123
Kněžská požehnání	124
Modlitba obecní v čase letním	125
Modlitba v čase moru a hladu	136
Prosba před ranním cvičením křesťanským	127
Díky po ranním cvičení křesťanském	428
Prosba před odpoledním cvičením křesťanským	—
Poděk po poledním cvičení křesťanském	129
Píseň před kázáním slova Božího	130
Spůsob kazatele, jak se před a po kázání zachováti má	131
Prosby za osvícení darů Ducha sv.	132
Modlitby k Bohu před kázáním	—
Modlitby po kázání	133
Vzbuzení viry, naděje a lásky	435
Modlitba Páně	138
Pozdravení andělské	139
Modlitba všeobecná	140
Jiná modlitba všeobecní	141
Píseň po vyslyšení slova božího	142
Zpráva o vodě svěcené	143
Kropení lidu vodou svěcenou před obětí mše sv.	144
Přítom zpěv sborův, Žalm 50	—
Obyčej od hodů Božího velkonočního až do sv. Ducha	149

	Stránka
Správa o adventě v čase posvatném . . .	145
Obřad před jitřními službami božími v ad- ventě	147
Přitom zpěv sborní	—
Řeč pastýře k akatolíku před vyznáním víry kat.	—
Veřejné vyznání víry katolické	148
Řeč pastýře po vyznání víře kat. . . .	151
Proslov před křesťanským cvičením spole- dním	153
Modlitba po křesťanském cvičení spoledním	154
Píseň po cvičení křesťanském	—
Letanie o jménu Páně	155
Žalm 50	157
Modlitba svatého Augustina	158
— k Ježíši Kristu	160
Letanie k Ježíši Kristu	161
— k Duchu svatému	169
Modlitba k Duchu svatému	172
Letanie o Panně Marii s modlitbami . .	—
Na den sv. Apoštolů rozjímání	176
Modlitba na den sv. apoštola J. vyznávající neb mučedníka J-Páně	179
Rozjímání na den sv. Jana N.	—
— na den sv. Víta Patrona Českého	181
— na den sv. Cyrila a Methoděje . .	183
— na den sv. Ivana	185
— na den sv. Lidmily	188
Čtení a rozjímání na den sv. Václava . .	190
Píseň o sv. Václavu	198
Rozjímání na den sv. Vojtěcha	199
Píseň svatého Vojtěcha	203
Rozjímání na den sv. Prokopa	—
Letanie na deu slavnosti sv. Jana . . .	214
Modlitba při závěrce rozjímání každého Pa- trona	218

	Stránka
Modlitba na den Svěťice a mučedlnice Boží N.	219
— vdovy	220
Blahořečení čili blahoslavení neb žehnání .	222
Blahořeč obecní	—
Závěrek blahořeči	223
Zažehnávání soli	—
Zařikávání vody	224
Blahoslavení domu u večer před narozením Páně	225
Blahoslavení domu u večer zjevení Páně .	227
Blahořečení domu na den obřizky Páně .	229
Blahoslavení místa neb domu	—
Žehnání vína	—
Posvěcování beránka velikonočního . . .	230
Blahoslavení obecné všelikých věcí . . .	—
Blahořečení nového kříže	—
Posvěcování obrazů Ježíše Krista, Panny Marie a jiných Svatých	231
Blahořečení svící mimo hromic čili očišťování b. Panny Marie	232
Blahoslavení obecné ovoce na vinicích, po- lich neb zahradách	—
Obecní blahořečení chléba	233
Blahořečení nových plodů čili požitků .	234

Nejhrušši omylové.

<i>Misto</i>	<i>na str.</i>	<i>řádku</i>	<i>čti</i>
jemu	II	20	je.
iskru	III	18	jiskru.
vtisklo	10	1	vtiskla.
u tebe	15	7	v Tebe.
svatosti po- mazání	35	1	svatosti posled- ního pomazání.
k průvodu	54	3	v průvodu.
O květnou	85	8	Na květnou
tys jsi	100	1	ty jsi.
muse	102	26	museis.
nasledující	105	13	nasledujíc.
slávů	120	23	slávu.
přivedlo	133	8	přineslo.
mně	155	1	mě.
žert	177	30	žertv.
na bratří	180	14	na bratry.
z Rezna	192	25	z Řezna.
z vlach	—	26	z Vlach.
prozpíval	203	29	prospíval.
kterí	206	7	který.
nikdy	218	9	nikdy.
taky si	219	24	také jsi.
ji	221	5	ji.
ji	—	21	ji.
ji	—	24	ji.

Ještě k dostání jsou od spisovatele na Malé-straně u Splavinů číslem domu 36 :

1. **Světlo života.** Kniha modlitební pro katolické křesťany, v Praze a v Králohradci 1830. Písmem J. H. Pospíšilovým.
 2. **Obrana pravdy katolické** proti odporům akatolickým čili smír mezi katolíkem a akatolíkem, v Praze 1844. 3 díly. Tiskem A. Špinkové.
 3. **Popsání Pamětihodných věcj chrámu Páně sv. Víta, kaple sv. Václava a t. d.,** v Praze 1844.
 4. **O slavnosti národní sv. Prokopa** v Čechách. V Praze 1844.
 5. **Hrad Hora Hvězdná (Sternberg) Strímelice** v Kouřimsku, v Praze 1844.
 6. **Památky tvrze Hassistejské** v Žatecku. V Praze 1844.
 7. **Památnosti tvrze pusté na Hoře krásné** u Vožice. V Praze 1844.
 8. **Kronyka čili Dějepis všech povodnj posloupných let** v království Českém. V Praze 1845. Tiskem K. Vetterla.
 9. **Popis památky stoleté o založení ústavu a příchodu slečen Anglických do Prahy,** s příběhem řádu Karmelitanského. V Praze 1847.
 10. **Staročeské pověsti, zpěvy, slavnosti, hry, obyčeje a nápěvy** ohledem na bájesloví Česko-slovanské. 9 sešitků. V Praze od roku 1844—1848. Tiskem K. Vetterla.
-